

د تعلیم الاسلام ویب پانی له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

د بسخو د لباس او حان جوروني شرعی حدود

مؤلف

حافظ مولوي محمد مجاهد
مدرس ورکن دار الافتاء جامعه اشرفیه

Ketabton.com

جامعه اسلامیه اشرفیه
کندھار - افغانستان

د کتاب ټول چاپي حقوق په خپروونکي اړه لري!

د کتاب پېژندنه

- ✿ د کتاب نوم : د بنوود لباس او سینگار شرعی حدود
✿ مؤلف : مولوي محمد مجاهد
✿ خپروونکي : جامـه اسلامـيه اشرفـيه / کنـدهـار
✿ کمپوز او ډـیـزـایـن : عـلامـه رـشـادـخـپـرـنـدوـیـهـ ټـولـنـهـ
✿ کمپوزر : م. روھیال
✿ چـاـپـ کـاـلـ : ۱۳۸۹ شـ - ۲۰۱۰ عـ
✿ چـاـپـ شـمـپـرـ : ۱۰۰۰ تـوـکـهـ
✿ کـچـهـ : ۵۰/۱۳×۲۱ سـانـتـيـ مـترـهـ
✿ دـمـخـونـوـشـمـپـرـ : ۱۲۹ مـخـهـ
✿ اـړـیـکـیـ : ۰۷۰۰۳۲۸۵۰۴، ۰۷۰۰۳۰۲۵۶۵

فهرست

صفحة	مضامين	شماره
۱۰	دمولف عرض	۱
۵	لومړۍ فصل	۲
	په دنيا کي دجنتي بسحوم صفات	
۵	دبسو بسحوم علامې	۳
۵	دبسحوم دخلورو کارو کولو انعام	۴
۵	ديويې بسحوم دوجي توله دنيا روښانه او خوشبویه کېدل	۵
۶	دجنتي بسحوم تاج	۶
۶	دبسحوم لپاره کوم شی بهتر دئ ؟	۷
۶	دحورو یواخې دلاس دبسانست والي اندازه	۸
۷	ددنیا بسحوم دحورو خخه افضل دي ؟	۹
۷	ددنیا بسحوم ترحدوري (۷۰۰۰۰) او یا زرگونه افضلی دي	۱۰
۷	دنیکې بسحوم عمل داویا و صدیقینو برابر دئ	۱۱
۸	ددوزخ دتكليفو بيان	۱۲
۸	ددوزخ غتی والي	۱۳
۸	ددوزخ ژورو والي	۱۴
۸	ترټولو دکم عذاب اندازه	۱۵
۹	ددوزخ دمارانو دغتی والي اندازه	۱۶
۹	دجنت بنه والي او ددوزخ بد والي	۱۷
۹	په دنيا کي ددوزخې بسحوم صفات او نښاني	۱۸
۹	دعطر (خوشبوی) و هونکو بسحوم مثال	۱۹

ب

فهرست

صفحه	مضامین	شماره
۱۰	دری کسان جنت ته نه سی داخلیدای	۲۰
۱۱	ملعونی (لعنت پر سوی): بخی خوک دی؟	۲۱
۱۱	ددنیا دنسخو په جنت کي دکم والي وجه	۲۲
۱۲	دنسخو خخه دقیامت په ورخ لو مری خه سوال کيري؟	۲۳
۱۲	دجهالت په زمانه کي دنسخي اهميت او مقام	۲۴
۱۲	ديهودو په دين کي دنسخي مقام او مرتبه	۲۵
۱۸	په مسيحي دين کي دنسخي مقام او مرتبه	۲۶
۱۹	په اسلام کي دنسخو صحیح مقام او مرتبه	۲۷
۱۹	تمهيد	۲۸
۲۰	په اسلام کي دنسخي حیثیت	۲۹
۲۹	داسلام دبسمنان دنسخو دعّزت او ده گویی حقوقو پای ماله کېده غواړي	۳۰
۳۱	دوهم فصل	۳۱
۳۱	د شرعی احکامو خو. اصطلاحات	۳۲
۳۲	فرض	۳۳
۳۲	واجب	۳۴
۳۲	سنت	۳۵
۳۳	سنت مؤکده	۳۶
۳۳	سنت غیر مؤکده	۳۷

فهرست

صفحه	مضامین	شماره
۳۳	مستحب	۳۸
۳۳	حرام	۳۹
۳۴	مکروه تحریمی	۴۰
۳۴	مکروه تنزیه‌ی	۴۱
۳۴	مباح	۴۲
۳۵	د بسخی اصلی حسن	۴۳
۳۶	دلباس مقصد	۴۴
۳۷	دلباس قسمونه	۴۵
۳۷	فرض لباس	۴۶
۳۸	د بسخی او نارینه د ستر حدود	۴۷
۳۸	مستحب لباس	۴۸
۳۹	مباح لباس	۴۹
۳۹	مکروه لباس	۵۰
۴۰	حرام لباس	۵۱
۴۰	د تشییه یا مشابهت خخه خه مراد دی؟	۵۲
۴۵	تشبه یعنی د نورو قومو د طریقو د اختیار ولو شرعی احکام او درجی	۵۳
۴۶	د تشبه د ختمیدو نسبانی	۵۴
۴۶	دلباس شرطونه	۵۵

فهرست

صفحه	مضامين	شماره
۴۹	د ستر پتول	۵۲
۵۱	د بنخو لپاره خنگه لباس اغostoسل په کار دي؟	۵۷
۵۱	د مروجه فېشن د لباس حکم	۵۸
۵۲	د بنخو فېشن پرستي	۵۹
۵۳	د هري نادى لپاره جلا جلا لباس اغostoسل يا جورول	۶۰
۵۳	د بنخو لپاره کوم رنگ لباس مناسب دي	۶۱
۵۳	د بنخو لپاره د باريک (نازك) لباس د اغostoسلو حکم	۶۲
۵۴	د باريک (نازك) پورني د پرسرولو حکم	۶۳
۵۵	ايا د بنخو لپاره لخ سرگر خبدل جائز دي؟	۶۴
۵۵	د بنخو لپاره د کوت پتلون (پينته شرت) اغostoسلو حکم	۶۵
۵۶	د سانۍ اغostoسلو حکم	۶۶
۵۶	د فراکي لباس اغostoسلو حکم	۶۷
۵۷	د بي لستونيو يا نيم لستونيو لباس د اغostoسلو حکم	۶۸
۵۷	د خلاص گربوان د قميص اغostoسلو حکم	۶۹
۵۸	د بنخو لپاره د برچاکي قميص اغostoسلو حکم	۷۰
۵۹	د چسب لباس د اغostoسلو حکم	۷۱
۵۹	د چوري پايجامي د اغostoسلو حکم	۷۲
۶۰	د بارچاکي پايجامي د اغostoسلو حکم	۷۳
۶۰	د پرتوګ د اغostoسلو حکم	۷۴

فهرست

صفحة	مضامين	شماره
۲۱	د مکسي قميص د اغوستلو حکم	۷۵
۲۲	د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم	۷۶
۲۲	د پنجابي لباس حکم	۷۷
۲۳	د انارکلي لباس حکم	۷۸
۲۳	د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم	۷۹
۲۴	د ساوريا لباس د اغوستلو حکم	۸۰
۲۴	د بنگله (جانکت او لمن) لباس د اغوستلو حکم	۸۱
۲۴	د شاراره لباس د اغوستلو حکم	۸۲
۲۵	د گير پرتog د لباس د اغوستلو حکم	۸۳
۲۵	د افغاني لباس حکم	۸۴
۲۶	د شپرواني (چپنه والا) لباس حکم	۸۵
۲۷	د زنانه جانکت (انگيا) د اغوستلو حکم	۸۶
۲۷	د سينه بند د استعمالولو حکم	۸۷
۲۸	د بسخو لپاره د رخچيني د استعمال حکم	۸۸
۲۸	پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم	۸۹
۲۸	پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم	۹۰
۷۰	که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکي) د پر کوچني عکسونه وي؟	۹۱
۷۱	پر لباس باندي د سرپري سوي ذي روح شيانو عکسونه	۹۲

فَلَمَرْسِتِ

صفحه	مضامين	شماره
٧١	پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حکم	٩٣
٧١	پر لباسو باندي د کفارو د شعائر او تصويرونو حکم	٩٤
٧٣	د کفارو د بيرغونو د لباس د اغواستلو حکم	٩٥
٧٤	که پر لباس باندي تصوير (عکس)، وي نو خه به کوي؟	٩٦
٧٥	د نوروز د ورخي په نيت د نوي لباس د اغواستلو حکم	٩٧
٧٦	د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم	٩٨
٧٦	د دستگلو او جرابو د استعمال حکم	٩٩
٧٧	په عده کي د بنایسته لباس اغواستل جائز دي؟	١٠٠
٧٧	د بنخو لپاره د وربنیمو لباس اغواستل جائز دي؟	١٠١
٧٧	دلويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟	١٠٢
٧٨	دلباس آداب	١٠٣
٧٨	دلباس په اغواستلو کي بشه نيت	١٠٤
٧٩	دلباس د اغواستلو دعا	١٠٥
٧٩	لباس اغواستل د راسته طرفه خخه شروع کول	١٠٦
٨٠	دلباس کښل د چې طرفه شروع کول	١٠٧
٨٠	دلباس د کښلو دعا	١٠٨
٨٠	دلباس د اغواستلو دمخه په لباس کي کتل	١٠٩
٨١	دلباس اوږدوالي	١١٠
٨١	په لباس کي د لوبي (تکبر) خخه خان ساتل	١١١

فہرست

صفحہ	مضامین	شمارہ
۸۲	په لباس کی تواضع کول	۱۱۲
۸۲	پاک لباس اگوستل	۱۱۳
۸۲	د بنخو لپاره مخصوص آداب	۱۱۴
۸۲	د نارینه وود مجلس اجازہ	۱۱۵
۸۳	په کبنتہ اواز خبری کول	۱۱۶
۸۳	د لاری پر کنارہ تلل	۱۱۷
۸۳	په لوړ آواز خندل	۱۱۸
۸۳	په لاره کی په زوره خبری نه کول	۱۱۹
۸۳	د لباس او د ناستی په کیفیت کی احتیاط کول	۱۲۰
۸۳	په یوازی خای کی لباس بدلوں	۱۲۱
۸۴	د حمام دروازه بنه بندول	۱۲۲
۸۴	دویم فصل	۱۲۳
۸۴	د بنخو د سینگار په اړه د زینت، جمال او تجمل معنی	۱۲۴
۸۴	زینت	۱۲۵
۸۴	جمال	۱۲۶
۸۵	تجمل	۱۲۷
۸۵	د زینت او جمال فرق	۱۲۸
۸۲	د تجمل او تزین فرق	۱۲۹
۸۲	زینت او سینگار د شریعت له نظره	۱۳۰

فهرست

صفحة	مضامين	شماره
٨٨	د سینگار کولو شرطونه	١٣١
٩٧	خلورم فصل	١٣٢
٩٧	د بسخود وربنستانو په اره	١٣٣
٩٧	د بسخولپاره د سرد وبنستانو پري کول (لنډول) جائز دي؟	١٣٤
٩٩	د بسخي لپاره د سرد مخ (پيکي) وبنستان پربکول يا لنډول جائز دي؟	١٣٥
٩٩	د بسخي لپاره د سرد وبنستانو پربکول جائز دي؟	١٣٦
١٠٠	د بسخي لپاره د ناجوري يا بل عذر دوجي د سروبنستان خريل يا دېر کوچني کول جائز دي؟	١٣٧
١٠٠	د فېشن او زينت لپاره بسخي کولاي سې چي د سرپه وبنستانو کي مختلف ديزاينونه جور کي؟	١٣٨
١٠١	د بسخي لپاره د سروبنستان د بوک په ډول پرسرباندي يو خاى کول جائز دي؟	١٣٩
١٠٢	ترڅه وخت پوري د وبنستانو پري کول يا کوچني کول جائز دي؟	١٤٠
١٠٢	پيدائشي وبنستان خريل يا پري کول ضروري دي؟	١٤١
١٠٣	د مصنوعي (جور سوو) وبنستانو د ايسنسلو حکم يادونه	١٤٢
١٠٥	د بسخولپاره د سرد وبنستانو رنګول جائز دي؟	١٤٤
١٠٦	د بسخي لپاره وروحی کښل (کول يا نري کول) جائز دي؟	١٤٥
١٠٧	پاملنہ	١٤٦

فهرست

صفحه	مضامين	شماره
۱۰۷	د بسخي لپاره پر مخ باندي راغلي (شهه سوي) و بستان کنبل جائز دي؟	۱۴۷
۱۰۷	د بسخي لپاره د لاسو (بازوگانو) پنسو (پنديو او ورنو) و بستان خريل جائز دي؟	۱۴۸
۱۰۸	د بسخي لپاره د زيرناف او بغلود و بستانو د خريلو حکم	۱۴۹
۱۰۸	د بسخي هغه و بستان چي پخپله يې پري کري وي يا خود بخوده ختلي وي نو خه به په کوي؟	۱۵۰
۱۱۰	پنځم فصل د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ	۱۵۱
۱۱۰	د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۵۲
۱۱۱	د ميك اپ (د سرخي او سفدي کولو) حکم	۱۵۳
۱۱۲	د مېلمنو او کوربه بسخو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۵۴
۱۱۲	د خاوند خخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم	۱۵۵
۱۱۳	د بسخي لپاره د لب شيرين کولو حکم	۱۵۶
۱۱۴	د بسخي لپاره د بانيوگانو د رنگولو حکم	۱۵۷
۱۱۴	د بسخو لپاره د سترګو مصنوعي (نکلي) بانيوگانو اينسودل يا پر اصلي باندي نور مبنلول جائز دي؟	۱۵۸
۱۱۵	د بسخي لپاره پر تندی، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟	۱۵۹

فهرست

صفحة	مضامين	شماره
۱۱۶	د غابسو باريک (نري) کول جائز دي؟	۱۶۰
۱۱۷	د بسخي لپاره د سرو زرو يا سپينو زرو غابسونه ايسنصول يا د هغو پونسونه ورکول جائز دي؟	۱۶۱
۱۱۸	د بسخو لپاره د سرو او سپينو زرو د استعمال حكم	۱۶۲
۱۱۸	يوazi د اظهار او نمايش لپاره د سپينو زرو استعمال جائز دئ؟	۱۶۳
۱۱۸	د بسخو لپاره داسي زبور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟	۱۶۴
۱۲۰	د بسخو لپاره د سرو او سپينو زرو ماسوا او سپنه، پيتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟	۱۶۵
۱۲۰	د بلاستيك او بنبينه يي بنگرو په لاسول جائز دي؟	۱۶۶
۱۲۱	د بسخو لپاره د پايز ببونو په پنسو کول جائز دي؟	۱۶۷
۱۲۱	په داسي حال کي چي د بسخي اسم الله په غاره وي پاي خاني يا غسل خاني ته تگ جائز دئ؟	۱۶۸
۱۲۲	د بسخو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره يا سپين زر پكتسي استعمال سوي جائز دي؟	۱۶۹
۱۲۲	د بسخو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند يې د او سپني يا پيتل وي جائز دئ؟	۱۷۰
۱۲۳	د بسخي لپاره داسي انگشتري په گوته کول چي غمي يې د دبري يا بل شي وي جائز دي؟	۱۷۱
۱۲۳	د بسخو لپاره د پزي او غوردو سوري کول جائز دي؟	۱۷۲

ک

فهرست

صفحة	مضامين	شميره
۱۲۴	د بسخو لپاره د لاسو او پېسونو د سره کېدو حکم	۱۷۳
۱۲۵	د بسخو لپاره د لویو نوکانو د پېسونولو حکم	۱۷۴
۱۲۶	د بسخو لپاره د نوکانو رنگول جائز دي؟	۱۷۵
۱۲۷	د بسخو لپاره نقلی (مصنوعی)، لوی نوکان اینسودل جائز دي؟	۱۷۶
۱۲۷	د بسخو لپاره د جگي کورپی لرونکي بوت یا چمپل په پېسونو کول جائز دي؟	۱۷۷
۱۲۸	د بسخو لپاره خوشبو (عطر)، وهل جائز دي؟	۱۷۸
۱۲۸	د عدت په وخت کي د بسخو لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟	۱۷۹

ل

تقریظ

محمد و نصلی و نسلم علی رسوله الکریم.

اما بعد!

درنو لوستونکو! خرگنده خبره ده چی الله جل جلاله دبشریت دتل بنپرازی او سوکالی لپاره داسلام سپبخلی دین هغه وخت و خلاوه چی دانسانانو زیاته برخه بدبختی ، هلاکت او بربادی په ظالمو موتو و هلپی وه ، الله جل جلاله داسلام په پستو او مینه لرونکو ورانگو بشریت ددې ناورین خخه وزغورئ او دیوی سیده لاري په نسودولو سره یې ددنيا او اخرت نیکمرغی ورپه برخه کړي، پاته دي نه وي چی ددنيا مدنیت او پرمختیا که هر خومره دلوروالي پرلوري ولاړه سی خو بیا هم بنپرازی ، نیمکرغی او خلاصون هم په همدي دین کي نغښتی دئ ، هغه وخت د تاسف او بدبختی دئ چی ددين خخه فاصله پیدا کیږي او یا یې په پوهاوي کي ستونزی پیدا کیږي ، بیا هم دستر سبحان لورونه او پېرزوینه ده چی تل یې دا مبارک دین په مبارکو انسانانو ساتلى او خلگ یې ترې ګتمن کړي دئ چی یوه لاره یې په معاصر وخت کي په هر تبر کي دهغه تبر په مورنۍ ژبه باندي دعلمائو شتون او ددوی ليکني دي چي زياتي ګتني یې په لاس راوري دي ، دا کار ځکه ګتمن دئ چی الله جل جلاله په تبره زمانه کي هم انبیاء عليهم السلام دهغو قومونو په ژبو لېړل ځکه الله جل جلاله فرمایي:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ۔^(۱)

ثبارة : موږ هیڅ رسول نه دئ لېړلی مګر دخپل قوم په ژبه مو لېړلی دئ . حاصل داچې دا د الله جل جلاله لوي فضل دئ چی په هر تبر کي دهغه تبر په ژبه

علماء کرامو دوى ته دعوت پيل کري او په تاليف او ترجمه يې ددوی مذهبی تندی ورماتي کري په همدي لړ کي دا شرفې مدرسي یو تن جيد عالم مولوي محمد مجاهد صاحب توائبلي چي په معاصر وخت کي پر یوه ډېره اړينه موضوع باندي چي دېنخو دلباس او خان جورواني موضوع ده۔ رساله ولیکي نوموري رسالي مطالعه په او س وخت کي عامو او خاصو خلگو ته ډېره اړينه ده خکه فتنې شیبه په شیبه زیاتیرې او زیات ناوره او ناروا دودونه منځته راغلي دي هر مسلمان ورور کولای سی چي ددغه رسالي دمطالعې په مت یو شمپر لباسې ناروا دودونه دکور خخه وباسي نوموري رساله دا شرفې مدرسي دتاليف او ترجمې دخانګي غړو وکتل په کتلو یې پربکړه وکړه چي دشوق له اړخه پیاوړی ده آخره دا چې اشرفې مدرسه نوموري رساله تائیدوي او دټولني داستفادې لپاره یې وراندي کوي

په درښت

د جامعي اسلامي اشرفې د تاليف او ترجمې خانګه

دقاليف او ترجمې دخانګي اړاکین

دنده

نوم

عمومي رئيس

مولوي محمد رسول صاحب

مدرسي ، تاليف او ترجمې مدير

مولوي عبدالهادي حماد

رئيس دارالافتاء

شيخ الحديث مولوي عبد الرحيم صاحب

نائب دارالافتاء

مولوي سيد احمد غفوری

عضو دارالافتاء

مفتي احمد ګل صاحب

دمؤلف عرض

تر خوراک او خبناک وروسته دوهم هغه شی چي انسان ډپر ورته محتاج دئ هغه لباس دئ، چي په هغه باندي خپل عورت پهوي او د گرمي او يخ خخه ئخان په ساتي او دا ډول په معاشره او ما حاول کي ئخان په بنايسته کوي، ئحکمہ اسلام داسي یو کامل دين دئ، چي د ژوند په ټولو شعبو (خانگو) کي پر احکامو باندي مشتمل دئ، آن تر دي چي د لباس او زينت لپاره یې داسي اصول وضع کري دي، چي د هغه خخه د مسلمان لپاره سير غرونه جائز نده.

که خه هم بعضی نوي فکر لرونکي انسانان دا گومان کوي چي لباس او زينت د عادي کارو خخه یو کار بلل کېږي، چي په هر عصر او زمان کي خرنګه چي وغواري هغسي لباس او زينت کولاي سي، د حلال او حرام سره خه اره نه لري، ليکن دا ډول گومان کونکي که خه فکر او تدبر و کري نو وروسته به ورته معلومه سي چي لباس د انسان په ژوند کي ډپر مؤثر شی دئ او په واقع کي که خه هم داسي معلومېږي، چي د ظاهري امورو سره تعلق لري ليکن په حقیقت کي پرسيرت، اخلاقو او نفسی احوالو باندي ډپر ژور اثر لرونکي دئ. او د لباس او زينت اثرات مختلف وي، بعضی او قات بخل، کبر (لوبيي)، او د اسراف عادي جورول. د خلکو حقوق پا یماليول په چا کي پيدا کوي او بعض او قات په لباس کي یياد تواضع (عاجزی) ترييه هم اخيستلاي سي، او اخلاق حسنې هم پکښي پيدا کېداي سي. که خوک پر لباس او زينت باندي خالص د ظاهري شي گومان کوي نو هغه د انسان د طبیعت خخه ناخبره دئ.

بل دا چي اسلام د لباس په اره کوم حکم کوي هغه به د طبیعت غوبښته او د سالم فطرت سره به موافق وي او اسلام د انسان لپاره د یو خاص ډول د لباس یا زينت یا یو خاص هيئت یا د یو خاص ما حاول او معاشرې د لباس امر نه دئ

کړی، بلکې د لباس او زینت لپاره یې مضبوط اصول او اساسی قواعد ایښني دي، چې پر هغه اصولو باندي عمل کول پر مسلمان باندي واجب دي، چې د کتاب په اوږدو کې به مخته راسي.

په هر صورت د هر انسان لپاره که نارينه وي یا بَسْحِينه وي چې پر خپل سالم فطرت باندي پاته وي د لباس او بدن د پاكوالۍ مراعت کوي، هغه لباس هم د اسي چې د هغه بدن له بل چا خخه پت وي او داد انسان فطري غوبښته هم ده، حکه کله چې اللہ تعالیٰ حضرت آدم علیه السلام او حوا علیه السلام پیدا کړه نو دواړو ته یې د جنت لباس ورکړ. بیا چې کله شیطان دوی سهوه کړه، نو د اللہ پاک د حکم خلاف ورزی رامنځته سوه، اللہ پاک د دوی خخه د جنت لباس واخیستی، نو دوی سمدستي د درختو په بلګونو باندي د خپل بدن پهول شروع کړه، حکه اللہ تعالیٰ فرمایي:

وَطَقِيقَا تَخَصِّصَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ (الاعراف: ۲۱)

ترجمه: دوی دواړو د جنت په بلګو باندي خپل ستر پت کړي.
که شه هم د خاوند او مېرمني پرته بل دريم خوک نه وو، ليکن بیا هم د فطري شرم او حیاء په غوبښته باندي دوی خپل ستر پتیو.

لهذا معلومه سوه چې شريعت مطهره د خپلو اصولو او قوانينو مطابق نارينه او بَسْحِينه ته د بنې بنايسته لباس د اغوستلو او د بنې زینت او سینگار کولو اجازه ورکړي ده، د هغه خخه یې منع کړي نه دي.

نو هغه مسلماني خوندي چې په داسی لباس اغوستلو يا زینت کولو باندي اخته وي چې شريعت مقدسه د هغه د اغوستلو اجازه نه ورکوي پخپله ئان ورخخه وساتي.

دوهم هغه کسان چې د کورو سرپرستان وي هغه که نارينه وي او که بَسْحِينه پر دوی لازمه ده چې دوی به خپل اولادونه او خپل ماتحت (چې د دوی تر سرپرستي لاندي وي) صحیح تربیه کوي، او په هغه لباس اغوستلو او په زینت او سینگار کولو یې امر کړي چې شريعت مطهره اجازه ورکړي وي، حکه

د بسحود لباس او سینگار شرعی حدود

۳

په حدیث شریف کي نبی کريم ﷺ فرمایي، چې: د قیامت په ورخ د هر سرپرست خنځه د خپل ماتحت کسانو پونښته کېږي^(۱).
او الله تعالیٰ فرمایي:

يَتَأْمَّلُ الَّذِينَ إِمْنَوْا قُوَّاً أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِكُمْ نَارًا (التحريم: ۶)

ترجمه: اې مؤمنانو! تاسي خپل ځانونه او خپل اولادونه د اور خنځه وساتع.

له دي آيت خنځه دا معلومه سوه، چې خالص خوک یوازي د ځان په اصلاح باندي نجات او جنت نه سې پیدا کولاي، ترڅو چې د خپل ماتحت کسانو د اصلاح فکريې کړي نه وي.

ليکن د اوسيني وخت بعضي سرپرستانو خو خپل ځان د ده په فکر پخپل فرضي، واجب او نور نفلي عبادتو باندي خلاص بللى دئ، په کوري يا کورني کي چې کوم لباسونه نارينه يا بنجئينه اغوندي يا بنجئينه کوم زينت او سینگار اختياروي دې بې فکره او بې پروا وي، بلکي د ده په پيسو باندي هغه لباسونه او د زينت او سینگار هغه اسباب چې په شريعت مقدسه کي جائز نه وي رانيسي دې د هغه په ګناه کي ورسره شريک دئ، ځکه ده یو ډول کومک او مرسته په ګناه کي ورسره کړي ده او بيا په هغه کورني کي چې هلتہ بسحده د اکاد زوي، د خاله د زوي، د ماما د زوي، د عمه د زوي، اخبني او لپور خنځه مخ نه پتھوي دا ډول لباسونه اغوستل يا سینگار کول که خه هم په شريعت مقدسه کي جائز وي خو په فتنه کي د واقع کېدو د احتمال له ويري جائز نه دي.

او دا ډول زينت او سینگار کول، د بدنه صفايي کول په سالم فطرت کي داخل دي او شريعت مطهره د کولو اجازه په خو شرطو باندي ورکړي ده، چې د

^(۱) قال رسول الله ﷺ ..... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْنُوٌّ عَنْ رَعْيِهِ. مسنـد امام احمد ورقمـه ۴۹۲۰ ، ج ۹
ص : ۴۵۶ ، ط : المکتبـة الشاملـة

هغو شرطو مراعتول ضروري دي، حکه په حدیث شریف کي نبی کريم ﷺ فرمایي:

لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال ذرة من كبر، قالوا يا رسول الله! ان احدنا يحب ان يكون ثوبه حسناً، و نعله حسنة، قال ان الله جميل يحب الجمال، الكبر بطر الحق، و عمه الناس^(١)

ترجمه: نبی کريم ﷺ و فرمایل: چي د چا په زره کي که د ابدن د داني په اندازه کبر (لوبيي) وي هغه جنت ته نه سي داخلې لای، صحابه وو عرض وکړ: يا رسول الله که زموږ خنځه یو خوک دا خبره خوبنې کړي چي د هغه لباس بنې وي، چوتې (يا چمپل) یې بنې (اعلى درجه) وي (نو آیا د غه هم په کبر [لوبيي] کي داخل دئ؟)

نبی کريم ﷺ ورته و فرمایل، چي: الله جميل دئ، حسن او جمال خوبنوي. کبر دا دئ چي حقه خبره نه قبلوي او خلک تحقيروي يعني د خلک توھين او سپکاوی کوي.

پر سرپرست باندي لازمه ده چي اول خو هغه لباسونه اغوشتل يا هغه زينت کول چي په شريعت کي جوازنې لري يا جواز لري خود فتنې د واقع کېدو له وجي خپل ځانونه او خپل اولادونه او ماتحت کسان د هغه خنځه منع کړي.

^١: (بخاري، كتاب اليمان).

په دنيا کي د جنتي پنهو صفات

دېنځو پنهو علامې :

د حضرت ابن عباس رض خخه روایت دئ چې نبی کریم صل و فرمایل : ایا تاسو ته دیو شي خبر نه کم در د جنتي نارینه وو په باره کي نو هغه بیان یې و فرمایه ..... او تاسو ته د جنتي پنهو په باره کي حبر نه در کرم ، جنت ته تلونکي پنهجي دادي :

۱ : چې د خاوند سره بنه محبت کونکي وي .

۲ : او ډير او لادونه زپيونکي وي او بنه تربیت کونکي وي .

۳ : کله چې خاوند د هغې خخه ناراضه وي یا په خپله دا ناراضه وي نو دا خپل (خاوند ته) ورسی خپل لاس د خاوند په لاس کي ورکړي او دا به ورته ووايي چې زه تر هغه وخت ته پوري ارامنه سم کولای تر خو چې ته زما خخه راضي نه سی ۱.

دېنځو د خلورو کارو کولو انعام

نبی کریم صل فرمایي :

کومه پنهجه چې پنهجه وخته لمونځ کوي ، دروژي د میاشتی روزه نیسي او د خپلی پاک دامنی حفاظت کوي او د خپل خاوند فرمانبرداري کوي ، هغه ته به (دقیامت په ورځ) وویل سی چې د جنت په کومه دروازه چې غواړي داخله سه . (۲)

دیوې پنهجي دو جي ټوله د نیارو بسانه او خوشبویه کېدل

د حضرت سعید بن عامر رض فرمان دئ چې ما د نبی کریم صل خخه اور پدلي دي

^۱ : الاخير کم برجالکم من اهل الجنة ..... ونساکم من اهل الجنة ..... حقی ترضی . کړالعمال

^۲ : اذا صلت المرأة فسها وصامت شهرها وحفظت فرجها واطاعت زوجهما قيل لها ادخلني اي ابواب الجنة شئت . الترغيب والترهيب .

چي هغه و فرمایل :

که چیري د جنت دېنځو خخه یوه بنسخه (دنیاته) راسي نو د تولي دنيا مئکه به
دمشکو په بوی معطره سی او د لمرو بنیانی به ولاره سی .(۱)

د جنتي بنسخي تاج

حضرت انس رض فرمایي چي نبی کريم صل و فرمایل :

که چیري د جنت دېنځو خخه یوه بنسخه د دنيا طرفته راسي نو د اسمان او مئکي
په ماين کي چي کومه مسافه ده توله به په خوشبویي سره معطره سی او د دوئ
په ماين کي چي کومه حصه ده هغه به رو بنانه سی او د دې تاج به تر دنيا او په
دنيا کي چي کوم شيان دی تره ګه قيمتي وي .(۲)

دېنځو لپاره کوم شی بهتر دی ؟

دنبي کريم صل خخه سوال وسو چي دېنځو لپاره بهتره او بنه د کولو شی خه شی
دي ؟ نبی کريم صل په جواب کي و فرمایل : چي دېنځو بهتره او بنه کاردادي چي
نه (نامحرم) نارينه دوئ و ويني او نه دوئ (نامحرم) نارينه و ويني .

او حضرت فاطمة ((رضي الله عنها)) فرمایي : چي دغه کار هغه وخت مکمل
کېدای سی چي بنسخی په کور کي اوسي (او د کور خخه بي ضرورته نه
وزي) .(۳)

د حورو یواحی د لاس د بسايست والي اندازه

حضرت كعب بن احبار (رحمه الله عليه) فرمایي :

که چيري یوه حوره خپل لاس د گو تو سره د آسمان خخه بسکاره کړي نو د هغه
دوجي به توله مئکه رو بنانه سی لکه خرنګه چي لم دنيا والا و ته رو بنانی

^۱ : لو ان امراة من نساء اهل الجنة اشرف ..... ولاذهب ضوء الشمس . الترغيب والترهيب ج : ۴ ص : ۲۲

^۲ : لو اطلع امراة من نساء اهل الجنة ..... خير من الدنيا وما فيها . مستند احمد .

^۳ : في جواب سؤال النبي ﷺ اي شئ خير للنساء ..... لا يرى الرجال ولا يرونهم ..... لا يمكن الابالاحجاب
بالبيوت . احكام القرآن للتهاونی ج : ۳ ص : ۴۵۶ .

رسوی . بیا یې دا و فرمایل چي دایی دلاس بنائیست دئ نو دهغې دمغ بنائیست به په کومه اندازه وي ، او دهغې تاج به دیاقوت ، ملغرو او زبرجدو وي . (۱)

ددنیا بنخی دحورو خخه افضل دي ؟

حضرت حبان بن ابی جبله (رحمۃ اللہ علیہ) فرمایی :

چي ددنیا بنخی کله جنت ته داخلیږي نو دوئ ته په دنیا کې دنیک عملونو په وجی پر حورو باندی فضیلت ورکول کېږي (یعنی خومره ډیر نیک اعمال چي یې کړي وي په هغه اندازه به یې حسن او درجې زیاتي وي) (۲)

ددنیا بنخه تر حوري

(۷۰۰۰۰) اویازر ګونه افضلي دی

فائده : علامه قرطبي (رحمۃ اللہ علیہ) فرمایی : چي داخبره دجناب نبی کريم ﷺ خخه مرفوعا روایت سوی ده چي ده مبارک ارشاد فرمایه : دنیاوي بنخی دحور عین خخه ۷۰۰۰۰ زر ګونه افضلي دی (یعنی خومره بنائیست چي دحورو دئ دجنتی بنخو بنائیست به ددوی دبنائیست خخه ۷۰۰۰۰ اویازره چنده زیات وي) (۳)

دنیکي بنخی

عمل داویا و صدیقینو برابر دئ

حضرت ابن عمر ﷺ خخه روایت دئ چي نبی کريم ﷺ و فرمایل : چي دمؤمني (صالحي) بنخی عمل داویا و صدیقینو دعمل سره برابر دئ او دگناه کارانو دبد عملی په شان دئ (که موبو و ګورو په حدیث شریف کې دنیکي بنخی خومره لویه درجه او مرتبه بیان سوپه ده بدی بنخی ګناه خومره ډپري ګناوي بلل

^۱ : وعن ابن عباس ﷺ قال ... لوان يدا من الحور من السماء بياضها ولؤلؤ وزبرجده الترغيب والترهيب ج : ۴ ص : ۵۳۵

^۲ : تذكرة قرآنی ج : ۲ ص : ۴۷۷

^۳ : إن الأدلة أصل من الحور بسبعين ألف ضعف تذكرة قرطبي ج : ۲ ص : ۴۷۷

(سوی دی)(۱)

ددوزخ د تکلیفو بیان

نبی کریم ﷺ فرمایی دی :

چی دوزخ تر زرو کلونو پوري بل کړل سو ترداسي حده چی دده رنګ سور سو او بیا زر کاله نور بل کړل سو ترداسي حده چی سپین سو بیا تر زرو کلونو پوري نور بل کړل سو ترداسي حده چی تور سو. (۲)

او سستا سودغه او ر چی تاسو یې بلوئی دوزخ ترا اور په گرمی او حرارت کي او یا (۷۰) درجې کم دئ او هغه او یا (۷۰) درجې تردغه زیات گرم دئ. (۳)

ددوزخ غت و الی

نبی کریم ﷺ فرمایی : چی دوزخ را اول کیږي په داسی حال کی چی دده به او یا زره قیضې وي او هره قیضه به او یا زره ملائکو نیولې وي او تردغو قیضو به یې را کشوي. (۴)

ددوزخ ژور و الی

رسول اللہ ﷺ فرمایی : که ډېره درنه ډېره دوزخ دغاری و دوزخ ته و غورخول سی او ترا او یا کلونو پوري مسلسله ولا پسی نو پس دا یا (۷۰) کلونو خخه به دوزخ و بیخ ته و رسیبې.

تریلو د کم عذاب اندازه

نبی کریم ﷺ فرمایی : چی په تیلو کی سپک عذاب په دوزخ کی به ده گهه چاوی چی ده گهه په پیښو کی به فقط داور دوی څلی وي لیکن ددغه خخه به دده

^۱ : عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي ﷺ قال وان مثل عمل المرأة المؤمنة كمثل عمل سبعين صديقا وان عمل المرأة الفاجرة لفجور الف فاجر . كشف الاسئر ج : ۲ ص : ۱۵۷ .

^۲ : عن أبي هريرة رضي الله عنهما عن النبي ﷺ قال أوقدعلي النار ألف سنة حتى اجهرت ... فيهي سوداء مظلمة، مشكورة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

^۳ : عن أبي هريرة رضي الله عنهما أن رسول الله ﷺ قال ناركم جزء من سبعين ... مشكورة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

^۴ : وعن ابن مسعود رضي الله عنهما قال رسول الله ﷺ يومئذ ها... الف ... بغيرها... مشكورة ج : ۲ ص : ۵۰۲ .

ما غذه د ګډو په دول ايشيري ، او دده به داخیال وي چي په ټولو کي زما عذاب پېزیات دئ . (۱)

ددوزخ د مارانو د غت والي اندازه

نبي کريم فرمایي : چي په دوزخ کي داسي غت غت ماران دي لکه او بسان که يو وار سری و خوري نو تر خلوپښتو کلونو پوري به یې زهر په بدن کي څپي وهی او لړمان یې داسي لوی دي لکه پالل سوي او کتل سوي غاتري که دوی سری و خوري نو تر خلوپښتو کلونو به زهر دده په بدن کي څپي وهی . (۲)

د جنت بنه والي او د دوزخ بد والي

يو وارينبي کريم لمو neckline و کړي ومنبرته یې تشريف راورئ او وې فرمایل : چي مانن د جنت او دوزخ نقشه هو بهو او بعینه ولیدله نه تر نه پوري ما تر جنت زیات يو بنه شی لیدلي دئ او نه می تر دوزخ زیات يو شی دتكلیف لیدلي دئ . (۳)

په دنيا کي

ددوزخې بسحوم صفات او نښاني

دعطر (خوشبوی) و هونکو بسحو مثال :

رسول اکرم فرمایي :

هره ستړکه زنا کونکې ده ، بسحه چي کله عطر (خوشبوی) ووهی نو پس (دباندي ووئي) د (نارينوو) د مجلس سره تېره سی ، هغه داسي داسي يعني

^۱ : عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله ان اهون اهل النار عذابا ... لا هونهم عذابا . مشكوة ج: ۲ ص: ۵۰۲ .

^۲ : عن عبدالله بن حارث بن خير قال قال رسول الله ان في النار حيات كامثال البحث تلسع ... اربعين فريقا . مشكوة ج: ۲ ص: ۵۰۴ .

^۳ : عن انس ان رسول الله لنا يوما الصلوة .... في الخير والشر مشكوة ج: ۲ ص: ۵۰۵ .

(۱) زانیه ده.

تشریح: نبی کریم ﷺ دهغه بنخی چی عطر په ئان باندي ووهی دباندي دنارینوو د مجلس يا دنارینوو سره تیریزی نو ددغی بنخی مشابهت نبی کریم ﷺ دزانیي او فاسقی بنخی سره وکړئ.

درې کسان جنت ته نه سی داخلپداي

حضرت عمار روايت کوي چي نبی کریم ﷺ و فرمایل:

درې کسان ده میشه لپاره جنت ته نسي داخلپداي:

اول: دیوٹ (دوس) دوهم: والرجلة من النساء (هغه بنخه چي دنارینوو سره مشابهت کوي) دریم مد من الخمر (شراب چیښونکی) اصحابانو مبارکو ورتہ و فرمایل: يار رسول الله! مد من الخمر خو پېژنو دیوٹ خه شی دئ؟ نبی کریم ﷺ و فرمایل: دیوٹ هغه خوک دئ چي پردئ دده کورتہ داخل سی دی یې پروانه کوي. صحابي مبارک، فرمایي: موب ورتہ وویل چي الرجلة من النساء خه شی دئ؟ رسول الله ﷺ و فرمایل: دا هغه بنخه ده چي دنارینوو سره مشابهت کوي (۲)

تشریح: دنارینوو لپاره دېنخو سره په لباس حرکات او په بعضو صفاتو کي مشابهت کول نه دي جائز او دغه ډول دېنخو لپاره دنارینوو سره په لباس حرکات او په بعضو صفاتو کي مشابهت کول جائز نه دي.

او ډول په یو بل حدیث شریف کي نبی کریم ﷺ فرمایلی دی چي دالله لعنة دی پر هغه بنخه باندي وي چي هغه دنارینوو سره مشابهت کوي. (۳)

^۱: عن أبي موسى عليه عن النبي ﷺ قال كل عين زانية ، والمرأة اذا استعطرت .... يعني زانية . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۸۴

^۲: عن عمار بن ياسر عن رسول الله ﷺ قال ثلاثة لا يدخلون الجنة ابدا : الديوٹ.... قلنا فما الرجلة من النساء قال

التي تشبه بالرجال . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۷

^۳: عن ابن عباس عليه قال لعن رسول الله ﷺ المتشبهين من الرجال.... من النساء بالرجال . ترغيب والترهيب ج :

۳ ص : ۱۰۳

ملعونی (لعت پر سوی) بسخی خو ک دی ؟

د عبد الله بن عمر (رضی اللہ عنہما) خخہ روایت دئے، دی مبارک فرمایی چی ما دنبی کریم ﷺ خخہ واور بدل ده مبارک وویل چی زما د امت په اخر کی به نارینه وي چی دوي به (دعزت) پر حینانو باندي سپریبی (دو مرہ به په عزت وي) لکه هغه خلگ چی مسجدو ته (ئھی) او په دروازو کی (ددوئ عزت لپاره نور خلگ انتظار کوی) دددوئ بسخو به لباس اغوتی وي مگر لثی به وي (یعنی داسی باریک یا لنہ یا تنگ لباس به یې اغوتی وي چی دلباس مقصد فوت سوی وي) دد پ بسخو سرونہ به دبختی او بن دبوک په ڈول وي (یعنی دغو بسخو به خپل و پنستیان د خپل سره پریوہ حصہ باندی یو ئھای راتول کرپی وي داسی به معلومیبی لکه داوبن بوک) نو دغه بسخی ملعونی دی (یعنی لعت پری سوی دئے) (۱)

ددنیا د بسخو

په جنت کي د کم والي وجه

د حضرت ابن عمر ﷺ خخہ روایت دئے چی نبی کریم ﷺ و فرمایل : ای د بسخو جنس ! تاسو صدقہ کوئ او د پر استغفار (وایاست) حکمہ ما تاسو (یعنی ستاسو جنس) په دوزخ کی ڈپر ولیدئ ، یو ی بسخی چی په ڈپرہ بنہ لهجه باندی خبری کولپی عرض یې و کرپی چی یا رسول اللہ ! زموږ خه نقصان دئ ؟ چی مور (بسخی) په دوزخ کی ڈیری یو ؟ نبی کریم ﷺ و فرمایل : تاسو لعنت (بنراوی ڈیری کوئ که خپلو اولادو ته وي او که نورو ته) او دخاوند ناشکری او نافرمانی کوئ (یعنی چی خاوند هر خومره نعمتوونه دوئ ته را اورپی بیا هم چی یوه ورخ خه شی کم وي نو دوئ واپی چی ستا کورته زه

^۱ : عن عبد الله بن عمر رضي الله عنهما قال سمعت رسول الله يقول : يكون في آخر امتى رجال .... فاهمن ملعونات ... نساء الامم قبلكم . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۹۴ .

رااغلي يم ما شى نه دئ ليدلى)۱)

دېنئو خخه دقیامت په ورئ لوړۍ خه سوال کېږي؟

حضرت انس[ؑ] دنبىي کريم فرمان نقل کوي چي دقیامت په ورئ به دېنئو خخه تر ټولو مخکي دلمانه پونښته کېږي (چي ايا لمونځ يې په پابندی سره په خپل وخت کي کاوه او که يې نه کاوه) بيا به دخپل خاوند په اړه پونښته هنې وسي چي ده ګه سره يې خنګه سلوک کاوه)۲)

د جهالت په زمانه کي دېنئي اهمیت او مقام :

دقراآن کريم د آياتو خخه دا معلومېږي چي داسلام دراتګ تر مخه بېنئي ډيرې مظلومي او په تکلیفو کي وي او قرآن کريم په دې صراحة کړي دئ چي دوي دېنئو خخه نفرت کوي :

وَسَجَّلُوْنَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُوْنَ)۳)

ژباره : ثابتوي دا (کفار) الله تعالى ته هغه چي بدګنه (دوی دخپلو ځانو لپاره) يعني دوي الله تعالى ته دلوپو عقيده لري . په بل آيت کي فرمایي :

وَسَجَّلُوْنَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ، وَلَهُمْ مَا يَشَهُوْنَ)۴)

ژباره : ثابتوي (کفار) الله تعالى ته لوپي الله تعالى پاک دئ (دولده او دشريك خخه) او دوي (کفار) ثابتوي دخانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوبن وي .

يعني دغه خلگ ملائکي دالله تعالى لوپي بولي او دوي خپله لوپي نه خوبنوي

^۱ : يا عشر النساء تصدقن واكثرن الاستغفار .... وتكفرون العشير . ابن ماجة ج : ص : ۴۰۳ في الفتن .

^۲ : عن السيدة اول ماستل المرأة يوم القيمة عن صلامها ثم عن بعلها كيف عملت اليه . كنز العمال ج : ۶۶ ص : ۴

^۳ : سورة النحل الآية ۶۲

^۴ : سورة النحل الآية ۵۷ .

بلکي زامن خوبنيو . (١)

تفسير قرطبي ليکلي دي چي دا آيات دبنو خزاعه او بنو کنانه قبيلو په باره کي
نازل سوي دي دهغۇ عقىدە دادە چي ملاشىكى داللەتىلى لونىي دي او هغۇ به
وېل چي لونىي داللە^{عَزَّلَ} سره يوئىحائى كپرى (العياذ بالله)
په بىل ئىحائى كى الله^{عَزَّلَ} فرمایى :

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الْأَرَحَمَنِ إِنَّهُمْ (٢)

زىباره : دوى (كفار) ملاشىكى چي در حمن بندگانىي دي بىئھىي بللى .
نو اللەتىلى ددوى پر دغە خبرە باندى انكار و فرمایە چي پر دغە خبرە باندى
دلیل دى چي دجهالت پە زمانە كى دېنخۇ مرتبە دېرە كەمە وە او پە مظلومىت او
تكاليفو بېيى ژوند تېرىۋى او هەر دول لوى والى او فضىلت دنارىنۇو لپاره وو ،
دېنخۇ لپاره هيچ حصە نە وە حتى تردى پورى چي بىنه شىيان نارىنۇو پە خىلە
اخىستىل او بېي كارە شىيان يې بىنخۇ تە ور كول ئىكە اللەتىلى پە دغە باره کي
فرمایى :

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِهِنَّ هَذِهِ الْأَنْعَمُ خَالِصَةٌ لِذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىَّ أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ
مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءٌ سَيِّجِرِيهِمْ وَصَفَّهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ (٣)

ترجمە : او دوى وايىي چي دهغۇ (چارپايانو) پە نس کي چي خە دى ھغە
خالص زمور دنارىنۇو لپاره دى ، او كچىرىي (پىدا كىدونكى حيوانان .
چارپايان) مەرە وي نو پە هغۇ كى شرىك يو ، ۋىر كول ئىكە اللە^{عَزَّلَ} (الله^{عَزَّلَ}) دوى
تەددىي تقرىرىپىشكە دغە (الله^{عَزَّلَ}) بىنه حكىمت والا دى بىنه علم والا دئى .

دحضرت ابن عباس^ع خە روايت دئى چي دنارىنۇو لپاره خالص شىدىپى وي
چي ھغە دوى دخىپلۇ بىنخۇ لپاره يې حرام بللى وي ، او ددوى نارىنۇو خىنبىلى

^١ : تفسير ابن كثیر ج : ٢ ص : ٥٩٤ .

^٢ : سورة الزخرف الآية ١٩

^٣ : الانعام الآية ١٣٩ .

داغه ډول چي کله به یوي بوزي نر سپرلى زېرولي وو نو هغه به یې دنارينوو لپاره وو ، او ڪچيري بنئه سيرلى زېرولي واى نه یې ذبحه کول او نه یې دا غسي پربېسوندل ، بيا الله تعالى مسلمانان ددغسي کولو خخه منع کړل . (۱)

ذکر سوي آيات پر دغه خبره باندي دلالت کوي چي هغه خلگ چي دخپل جهالت او گمراهی دوجي دچار پایانو خخه پیدا سوي نر بچيان دنارينوو لپاره بلل او دېنېخو لپاره یې حرام بلل او دچار پایانو خخه مردار (مره) پیدا سوي بچيان دنارينه او دېنېخو مشترک بللي .

ابو جعفر طبري ددغه آيات په تفسير کي واضح نقل کري دي چي ددغه چار پایانو ژوندي پیدا سوي کيدونکي بچيان خالص ددوی دنارينو دخورلو لپاره وه او دېنېخو لپاره حرام وه او مره پیدا کيدونکي بچيان نارينو او بنېخو ټولو خورل په دغه باندي به دوی نارينوو ته ترجيح ورکول . (۲)

دغه خلگو دېنېخو رتبه او مقام ډپر کم بلی ځکه دوي هغه بنېخو ته چي انجلی به یې پیدا سول خوشکه به یې ورته کول يعني بده یې بلل . که خه هم دوي ته دا معلومه وه چي دغه دتقدير تکويني نظام لاندي دواده په ذريعه پیدا کيږي ده ځه سره سره بيا هم دوي چي کله به دچا انجلی پیدا سوي واى نو هغه یې ژوندي دفن (په خاوره کي پټول) کول .

الله تعالى دقرآن آياتونه ددوئ ددې ناوره عمل په باره کي نازل کړل لکه خرنګه چي مو مخته ذکر کړل چي الله تعالى ددوی دغه عادت په قرآن کريم داسي تصويروي :

وَسَجَّلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْهُرُونَ ﴿٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُثْنَيْنِ
ظَلَّ وَجْهُهُ وَمُسَوَّدًا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨﴾ يَتَوَارَى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ إِيمَسِكُهُ

عن ابن عباس رض، فهو اللبن كانوا يحرمون ... فهم فيه شركاء فنهي الله تعالى عن ذالك .. تفسير ابن كثير ج : ۳ ص: ۳۹۱

تفسير طبري ج : ۱۲ ص : ۱۵۳

عَلَى هُوْنِ أَمْرِيْدُ شَهْرِ فِي الْتَّرَابِ إِلَّا سَاءَ مَا تَحْكُمُونَ ﴿١﴾

ترجمه: ثابتوي (کفار) الله تعالى ته لوپي الله تعالى پاک دئ (دولده او دشريک خخه) او دوي (کفار) ثابتوي دخانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوبنوي او کله چي به دوى (کفارو) خخه يوه تن ته دلور (دپيدا کېدو خبر) ورکول سو نو دغم خخه به يې مخ تک تور سواو په داسي حال کي چي په قهر کي به وو (چي زما بسچيولي لورپيدا کړه) دوي (کفار) به دخپل قوم خخه پټ ګرځدل ترڅو چي هغه دناخوبنۍ خبر ليري کړي، ایادوي (چي او سېږي لورپيدا سوي ده) په هغه شه (خان) وساتي دسپکوالۍ او که يې دې په خاوره چخ کړي، واورئ خبردار سې بد دئ دغه چي حکم يې کوي.

علامه ابن کثیر ددغه آيات په تفسير کي فرمایي: چي اللہ عزوجلّه دمشرکانو بدوالی بيانوي چي هفو اللہ تعالیٰ ته لوپي ثابتولي که شه هم اللہ تعالیٰ ددوئ ددغې غلطې عقیدې خخه پاک دئ او دوى دخپلو ځانولپاره نارينه اولاد خوبنوي او دلونو خخه يې خان ليري کوي او هغه يې اللہ تعالیٰ ته ثابتوي، اللہ تعالیٰ ددوئ ددغه غلطې عقیدې خخه لور دئ يعني پاک دئ. نو ځکه چي کله به ددوئ لور پيدا سوه نو ده پره غمه خخه به پته خوله وه دليري خخه به چا محسوسوله چي لوري پيدا سوي ده. او عقیده يې دا وه چي که لور ژوندي پريبدې خو توهين او ذلت دئ دده لپاره او دده سره خوک بنه راشه درشه نه کوي.

نو خپلو نارينو اولادو ته به يې پرانجونو باندي فضيلت او فوقيت ورکوي بالاخره به يې انجوني په مهکه کي ژوندي بسخولي. ځکه قرآن ددغه انجونو دقatalano په باره کي فرمایي:

وَإِذَا أَلْمَوْءَدَةُ سُيِّلَتْ ﴿٢﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِّلَتْ

ترجمه: او کله چي دنبخو سوو انجونو خخه سوال وسی چي په کوم جرم باندي

قتل سوي یاست.

علامه ابن کثیر ددغه ایت په تفسیر کي فرمایي : چي دقیامت په ورخ ددغه کوچنۍ انجلي خخه دا سوال کېږي ددې دقاتل دتهديد لپاره کېږي حکه کله چي مظلوم خخه سوال کېږي نو دقاتل خخه به خرنګه سخت سوال نه کېږي.

دا (کفارو) انجونې ددو وشيانو خخه بسخولي لو مرۍ دا چي ددوئ دا عقيده وه چي ملائکي دالله تعالى (نعود بالله) لو نې دی حکه دغه انجونې هغو (ملائکو) ته واستوي.

دو همه دا چي دفراو افاقت او محتاجي دېري خخه يا دقیدوالي دوجي خخه چي هغه به منځي سې ددې وجي خخه یې بسخولي .^(۱)

د یهودو په دین کي دېنځي مقام او مرتبه

مورد ته دقرآنکريم په ذريعه دا معلومه سوه چي یهودو په خپل کتاب کي تحریف (لاس و هنه) کړي وه حکه الله تعالى فرمایي :

سُحْرَفُونَ الْكَلِمَةَ عَنْ مَوَاضِعِهِ ^(۲)

ژباره : دوئ (یهوديانو) به کلمې دخپل ئاي خخه تغیرولى .

دېنځو په باره کي دیهودو دا موقف او عقيده وه چي په دنيا کي اوله غلطی دېنځي خخه و سوه چي دا هغه غلطی ده چي په جنت کي پېښه سوه چي حضرت آدم صلوات اللہ علیہ و سلّم او حضرت حوارضي الله عنها ته حکم و رکول سوي وو چي دغنم دانه به نه خوري مګر شیطان دمار په شکل کي ورته راغلې په حضرت حوارضي الله عنها باندي یې دغنم دانه و خورل او حضرت حوارضي الله عنها بیا په حضرت آدم صلوات اللہ علیہ و سلّم باندي دغنم دانه و خورل . نو دوئ به ويل چي دهغه په تتبجه کي یې مورد مئکي ته راکښته کرو او په مئکه کي نافرمانیانی شروع سوي ، بهر حال

^۱ : القرطبي ج : ۱۹ ص : ۲۳۲ .

^۲ : سورة مائدۃ الایة ۱۳

دېھو دېھو په وړاندی دا موقف او عقیده چي لوړۍ غلطی حوا رضي الله عنها وکړه آدم صلی اللہ علیہ وسّع نعمتہ نه ده کړي نوله همدي کبله بنځه دنارينه خخه په ډیرو کارو کي کمه او کښته ده حکه یهودو بنځه په کار کي ګناه ګاره او منحره بلله او دا به یې ويل چي په تورات کي دا ذکر سوي دي چي اللہ تعالیٰ دادم صلی اللہ علیہ وسّع نعمتہ خخه سوال وکړئ چي تاته ما دا نصیحت کړي وو چي دغه دغنموم دانه به نه خوري مګرتا و خورل؟ حضرت آدم صلی اللہ علیہ وسّع نعمتہ عرض ورته وکړئ چي تازما سره کومه بنځه راسره کړي وه هغه ماته دغه دانه راکړه نو اللہ تعالیٰ بنځي ته دا و فرمایل چي

ته به په حمل کي ډپره په مشقت او په ولادت کي به ډپره په تکلیف يې . (۱)

دغه سزا حضرت آدم صلی اللہ علیہ وسّع نعمتہ ته ددغه غلطی په وجهه ورکول کېده او بنځو ته تر او سه پوري دحمل او ولادت په وخت کي ورکول کېږي .

دېھو دېھو په اند بنځي دغام مال او سامان او حیواناتو په ډول رانیوں کېډي او خرڅېډي .

او په میراث کي چي به یې ورور هم دپلار خخه پاته سوي وو نو خور ته دپلار دمال خخه خصنه ورسپدل يعني دپلار دمیراث خخه محرومه کېدل .

او دغه ډول په دوئ کي دا قانون وو چي بنځه به بې اولاده وه او کونډه به سول نو دمړه خاوند دورور سره به وه دبل چاسره دنکاح کولو حق نه ورکول کېدائ او ددې سره سره به نور هم حقيره او خواره ه ددې ماسوا چي کله به بنځي ته میاشتني مریضي ورغله په دغه ورخو کي به بنځه نجسه بلل کېده او په دغه ورخو کي به یې دېھو دلاس خخه نه یو شی اخيستي او نه به یې خوري او نه یې بنځه په یوه بستره کي دخان سره پرېښو .

دېھو دېھو یوه عقیده دا هم وه چي بنځه فطرتا ناپاکه ده او کمي بنځي چي نارينه اولاد وزېږوی اوه ورځي ناپاکه بلل کېده او نوري ورځي به يعني درود ديرش (۳۳) به پاکه بلل کېده او کمي بنځي چي به بنځينه اولاد وزېږوئ نو هغه به دوه چنده ناپاکه بلل کېده او دا هم نارينو پر بنځو باندي دفضيلت یوه عقیده

(۱) .۰۵

دېنخو په میاشتني نارو غوي کي به چي خوک پر هغه ئاى كښېنستلي وای کوم چي حائضه بنسخه پر كښېنستله او يا به يې دحائضي بنسخه سره لاس يا بل شى موبنتى وای نو هغه هم ديوې ورخى لپاره ناپاكه بلل کېدئ او په يخو او بو غسل کولو ماسوا په تودو او بو يې غسل نه صحیح کېدئ او نه پاکېدل.

داغه ډول حائضه بنسخه ته خاوند کتل هم نه ترخو چي چا شاهدي نه وای ورکړې چي هغه ما ولیدل چي غسل يې وکړئ .(۲)

يعني يهودي بنسخه به په خپل ژوند کي دمستقل شخصيت او ارادې هیڅ کار نسو کولاي بلکي هغه به دنارينه تابع وه او ديوې خادمي حیثیت به يې وو او دېنخو پلار چي به کله وغوبنستله چي بنسخه خرڅه کړي خرڅولاي يې سوای او دچا سره به يې چي زره وغوبنتى هغه ته يې په نکاح ورکول او هغه به مکمله دخاوند تابع داره او محتاجه وه .

او يهودي بنسخه تر نن پوري ديهوديت (دخان خخه په جور سوي) دين کي ددغه ذکر سوي مشکلاتو او تکاليفو سره مخامنځ دي .(۳)

په مسيحي دين کي دېنخو مقام او هو تې

په مسيحي دين کي دېنخو په باره کي هغه عقیدي سته کوم چي په يهودي دين کي وي ځکه ديهودو عامي عقیدې مسلسل تر مسيحي دين پوري راروانې وي چي هغه عقیدي په مسيحي دين کي هم پاته سوي .

په تحریف سوي مسیحیت دين کي بنسخه ته هیڅ اهمیت او حق نه دئ ورکړل سوي ځکه په دغه دخانه جور سوي دين کي مکمل اختيار وناريته ته ورکړي دئ .

او نوري هغه عقیدې چي په يهودي دين کي وي هغه عقیدې په مسيحي دين

^۱ : مجموعة من القوانين اليهودية والعادات ص : ۲۲

^۲ : المرأة في القديم والحديث ص : ۱۸۸ .

^۳ : حقوق وقضايا المرأة في عالمنا المعاصر . ص ۴۷ .

کي هم تسلسل درلودئ .

په اسلام کي دېنخو صحیح مقام او مرتبه تمهید :

اسلام د عربو د ژوند لپاره خصوصا او د عامو مسلمانانو لپاره عموما يو نوي اصل او بنسټ کښېښولی ځکه په عربو کي يو شريعت يا قانون په ليکل سوي شکل کي نه درلودئ چي دوئ په هغه باندي فيصله و کړي بس يو خو عادتونه او رواجونه وه چي د کلونو ، کلونو خخه را روان وه او هغو د عقائدو شکل اختيار کړي وو چي په هغه کي دوئ ته هیڅ شک نه وو او د هغه مطابق دقیلو سردارانو حکم ورکوي او بیا هغه حکم عملی کېدئ .

اسلام دنبي آخر زمان سيد الخلائق محمد مصطفى ﷺ په لاس راغلئ او هغه اخلاقی احکام یې مقره کړه چي د دوئ معاشرې ، عادات او طریقې چېه وي چي د دوئ د پلرونو او نیکونو دوخت خخه را روان وه .

اسلام یوازي دخلگو دلمونځ او د نورو فرائضو دادا کولو لپاره نه دئ راغلئ بلکي دانسانی ژوند او د هغه په احوالو کي د منظم کولو لپاره راغلي دئ چي په هغه باندي تول مسلمانان ډوند پر لاره برابر ولاړسي .

نبی کريم ﷺ مورته د شريعت اصل او حقیقي معنی او مطلب واضح کړي دئ که چیري د خلگو معاشره پر شريعت برابره روانه سی نو د سنت نبوی ﷺ د اتباع او د ترقۍ سبب به و ګرځي .

تول شرعی قوانین د خپل حقیقت او هدف په اعتبار سره دوو خبرو ته رسیبوي يو اخلاق دوهم دانسانی ژوند ضرورت اسلام خپل حکمت په کرار کرار رسول غواړي او د دغه حکمت لاندي شرعی احکامات جاري کوي ځکه چي اسلام کرار کرار بسخه د جاهلیت درسم او رواج خخه یې لیري کړه او اسلامي آزاد حق یې ورکړئ .

په اسلام کي دېنېخی حیثیت

په قرآنکريم کي الله تعالیٰ ئحای پر ئحای مسلمانان دېنېخی او نارینه په ما بین کي ديو والي طرف ته متوجه کړي دي ٿکه یوه معاشره هم دېنېخی او نارینه څخه نسي خالي کېداي، بلکي دنسل دېربنست او انساني ژوند بیله بېخی او نارینه څخه نسي چلپدلاي.

ٿکه الله تعالیٰ مورته فرمایي :

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ^(۱)

ترجمه : اې خلگو ! مورټاسي ديوه نارینه او یوې بېخی څخه پیدا کړي ياست. دانساني تخلیق په اعتبار سره بېخه هم دنارینه په ډول پوره جوره سوي ډه په دوئ دوو کي ظاهراً هیڅ فرق نسته او ددوئ څخه یو پر بل فضیلت نه دئ ورکول سوي مګر دفضیلت معیاري پر تقوی باندي دئ چې کوم یو تقوا دار وي هغه افضل دئ تره ګه غیرمتقي ٿکه اول وار قرآنی فيصله دېنېخو د حقوقو په باره کي دا اعلان سوه :

يَأَيُّهَا النَّاسُ أَتَقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً^(۲)

ترجمه : اې خلگو ! دخپل رب څخه و یېرېږي چې تاسو ټول ديو نفس (آدم) څخه پیدا کړي ياست او ده ګه نفس یې جوره پیدا کړي ياست او خپاره (خواره) یې کړل ددوئ دواړو څخه ډير سرۍ او ډيرې بېخی .

تشريح : حاصل یې داسو چې دنارینه او بېخی ديوې سرچینې څخه دوه وجوده دي دانسانیت تر حدودو پوري په دواړو کي هیڅ کمی او یېشی نسته دآيت څخه هم واضح سول چې نارینه دېنېخی دانسانیت څخه دايستلو کوشش کوي

^۱ : سورة حجرات الاية ۱۳

^۲ : سورة النساء الاية ۱

د بنسخود لباس او سینکار شرعی حدود

۲۱

دا تول غلط دی چکه ددوئ دوارو پیدائش دیوه نفس خخه سوی دئ او بیا
داچی بنهجه جلا مخلوق نه ده هغه هم انسان دئ لکه خرنگه چی نارینه انسان
دئ او بل داچی دنسخی او نارینه منبع او مخزن يو دئ . بیا په دوئ دوو کي
تفاوت کېدلای سی پر چای ددې چی دانسانیت خخه وايستل سی باید يو دبل
په اهمیت باندي فخر و سی او دخپل خان لپاره یې باید باعث فخر او عزت و بلل
سی چکه دقرآنکریم مشهور آیت دئ چی و راندی هم ذکرسو :

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًاٰ وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُواٰ
إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْنَاكُمْ (۱)

ترجمه : اې خلگو ! موږ تاسي دیوه نارینه او یوې بنسخی خخه پیدا کړي یاست
او ستاسو خخه مو مختلف خاندانونه او قبيلي جوري کړي چکه پې تاسو
يو تربله سره و پېژنۍ او د الله تعالی په نزد ستاسو خخه بنه او بهتر هغه خوک
دئ چې په تاسو کې پې پرهیز ګارو ی .

نوري نتيجي هم پیدا کېږي او هغه دی طرفته اشاره کړي ده چې يو نارینه
داسي نسي کېدای چې دهغه په پیدائش کې دنسخی شراکت نه وي داسي
نارینه خوک سته چې یواحې دنارینه خخه دپیدا کيدو دعوا و کړي نو بیانارینه
ته خه حق دئ چې نارینه عزتمند بولي او بنسخی حقيری او ذليلي بولي چې
دانسان دجسم په جورښت کې تر نارینه دنسخی د حصې شراکت دير طبیبانو
ثبت کړي دئ .

الله تعالی چې کله بنسخه مور جوره کړي نو دا خپل اولاد په وجود کې کښې پدې
او بیا یې پیدا کړي او هغه ته پرورش او شیدې ورکوي .

لړ فکر هم باید و سی چې نارینه د دغه په مقابله کې داولاد لپاره خه کولای شي ؟
دنسخی په نس کې اولاد شکل او صورت پیدا کوي ، او په هغه کې زموږ دروح
تعلق زموږ د بدن سره قائم وي ، بالآخرة دهغه بنسخی وجود دعار او پیغور سبب

و ګرځي .

هیڅ خبره دا هغه وختنه و چې دا غه بسحې زموږ تربیت کوي کله چې موږ کي د تګ دوینا او د خپل تکلیف او ضرورت دویلو طاقتنه وو ددي په واسطه موږ ته د تګ قوت راکول سو دویلو صلاحیت را وبخښل سو او داغه جنس په ژوندي شعور باندي زموږ خدمت و کړي ایا په دغه ټولو خدماتو باندي بسحه ذلیله او حقیره سول .

افسوس دي پر هغه عقل باندي چې دا فکر ور ګرځي او پر هغه ژبه باندي چې دا خیال بسکاره کوي چې بسحه ذلیل ده او هغه دي ملعون وي چې په زړه کي دارکم وسوسی را ګرځوي .

خیر خو په قرآنی نورور آياتو کي هم الله تعالی انسان ته داغه فرمایلی دي چې بسحه دذلالت نه ده په ذاتي شرف او کرامت کي تر نارينه کمه نه ده لهذا دېنځې سره بايد د حیوانانو په ډول ناجائزه او غیر انساني چلن ونسی چې دانسانیت توهین او د آدمیت د حقارت هغه بد صورت دئ .

په انسانیت کي دپوره اشتراك سره ، سره دوو صنفو په جنسو کي په بعضی عضوی اختلافاتو کي د حکیم چې کوم حکمتونه دي ممکن ده ګه خخه شوک ناخبره نه وي حکم الله تعالی فرمایي :

۱۷ ﴿ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ تَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهُ لِمَن يَشَاءُ إِنَّا وَيَهُ لِمَن يَشَاءُ الَّذُكُورُ ﴾

۱۸ ﴿ أَوْ يُزِّوْجُهُمْ ذُكْرًا وَإِنَّا وَسْجَعَلُ مَن يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴾ (۱)

ترجمه : د اسمانو او مھکو سلطنت (پاشاهي) خالص د الله تعالی ده خه چې وغواري هغه پیدا کوي ، د چا لپاره چې وغواري لوښي ورکوي او چاته چې وغواري زامن ورکوي ، او یا زامن او لوښي دواړه ډوله اولادونه ورکوي ، او څوک چې وغواري بپله اولاد یې (وچ) کړئ ، بېشکه هغه علم والا او قدرت والا دئ .

بیا دلور په پیدایښت پزه تروه نیول او یا هغه بد محسوسول دانسان کم عقلی ده . چي رحمت یې دخان لپاره تکلیف او بد وبلئ که چیری دغه لوښی غتهي بنځی نسي او ستا واده ورسه ونسی نو دغه ټوانان او ټواناني بنځی چي تاسو فخر په کوئ او په ملاقات سره یې خوشحاله کېږي نو دکوم ټهای خخه کېداي سی .

د حضرت مریم رضی الله عنها مور چي کله نذر ومنع دزوی دامید پر ټهای یې لور پیدا سوه نو په حسرت سره یې وویل :
فَأَكْتِنِي وَضَعُثُهَا أَلَّا شَيْءٌ . (آل عمران)
ترجمه : اې رب ! ما څو هغه حمل لور وزېړول .

پروردګار ! دا خوزما لور سول زما مراد نه رالئ چي هغه ما د مقدس کار لپاره نذر بللى وو چي په هغه کي دنارينه کار دي انجلی نه پکښي قبلېږي رب العالمين د حضرت مریم رضی الله عنها د مور دغه د حسرت ڈک او از واورې دئ او وي فرمایل :

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ أَوْ كَيْسَ الذَّكْرُ كَالْأَثْشَى .

ترجمه : په هغه (اولاد) الله تعالی دېرنې خبر دئ چي هغی (مور) زېړولي دئ ، او نارينه د بنځی برابر نسي کېداي .

الله تعالی تر تاسو ډېر علم در لودنکی دئ او د خپل علم مطابق هغه پوهېږي چي د دغه انجلی سره هلك نسي برابر کېدلای کوم خير او برکت او خاندانی اعزاز چي د دغه انجلی دوجي حاصلېږي دنارينه خخه نسي حاصلېدلای .

تاسو چي انساني فکر خومره کوئ الله تعالی چي خومره کار د دغې انجلی په ذريعة اخستونکي دئ تر هغه ټهای پوري ستاسو د فکر او عقل رسید ګي نسي کېداي .

دهغې راتلونکي ونسودل چي حضرت مریم رضی الله عنها خپل وجود داعزاز لپاره او د دنيا د کاميابي او نجات لپاره خومره مبارک وجود ثابت سو ، دهغې مریم رضی الله عنها خخه الله تعالی حضرت عيسی صلوات الله عليه وسلم وزېړوئ بالآخره یې

دنیا ته د حق پیغام و اوروپی او د خومره خلگو دنجات باعث سو.

تر هغه چي خلگو خپلی لوپی قتل کولي کله چي اسلام راغلئ خلگ يې دلوپو
دقتل کولو خخه را و گرھول او د فقر بيره يې ددوپ دزرو خخه وايستل او په
هغو کي يې د (الرزاقي) قوت متيں جذبه پيدا کړه او اعلان يې وکړئ:

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِّنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ... (۱)

ترجمه: تاسو خپل اولاد د مفلسي په سبب مه قتل کوي، مور تاسو ته او هغو
ته رزق ورکوو.

دادول الله تعالی بل ئای هم فرمایي:

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ حَشْيَةً إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاهُمْ إِنَّ قَاتِلَهُمْ كَانَ خِطَابًا

کېږدا (۲)

ترجمه: تاسو خپل اولادونه د مفلسی د بيري مه قتلوي، مور هغو ته رزق
ورکوو، او تاسو ته، پېشكه د هغو قتل کول غتنه ګناه ده.

په دغه آياتو کي الله تعالی داولاد د قتل خخه بالکل منع فرمایلي ده که هغه
نارينه اولاد وي که بنهینه شريعت ديو چا قتل نه دئ جائز کړي او د فقر او
افقی او د هغه مبهم خیالات يې ددوئ دزرو خخه وايستل او قناعت يې
ورکړئ چي رزق او روزي ورکونکي الله تعالی دئ حکمه الله تعالی فرمایي:

* وَمَا مِنْ ذَآبَةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ زِرْقُهَا (۳)

ترجمه: خومره تلونکي (ذی روح) چي پر مُحکم گرھي د ټولو رزق د الله تعالی
پر ذمه دئ.

نو او س ددي آيت وروسته درزق فکر کونکي چي خه فکر کوي ګویا د خداي ﷺ

^۱: سورة الانعام الآية ۱۵۱

^۲: سورة اسراء الآية ۳۱

^۳: سورة هود الآية ۶

دانکار فکر کوي ، اسلام داسي نه دي کړي چي یو خه یې ويلی دي بیا یې پړښې وي .

ښځي ته یې صحیح مقام ورکړي دئ ، دانجونو قتل یې حرام کړي دئ ، او درزق دنه درلودلو یېره او اندیښه یې لیري کړي ده ، پر الله تعالی یې د اعتماد سبق ورکړي دئ بلکه چیري چي موقع مساعده سوي ده هلتہ نبی کريم صلوات الله علیه و آله و سلم دانجونو سره دښه سلوک ترغیب یې ورکړي دئ .

حکم نبی صلوات الله علیه و آله و سلم فرمایي : خوک چي ددوو انجونو تربیت و کړي تر هغه وخت پوري چي هغه بلوغ ته ورسیږي نو په قیامت کي به زما سره وي او دومره را نژدي به وي خومره چي دا دوې گوتی سره نژدي ده ، نبی صلوات الله علیه و آله و سلم خپلی دوې گوتی سره یو ځای کړې بیا یې اشاره په وکړه .^(۱)

حضرت عائشة رضي الله عنها فرمایي چي یوه بنخه ماته راغله دوی لو نې هم ورسه وي ڈيره غريبه او بې وسه و هضرت عائشة رضي الله فرمایي چي هغې زما خخه سوال یاغوبتنه و کړه زما سره خالي یوه خرما و هغه خرما ماودې غريبې بنځي ته ورکړه او هغې خرما ڈرې حصې کړه یوه حصه یې یوې لورته ورکړه یوه حصه یې بلي لورته ورکړه په خپله یې هیڅ ونه خورل بیا هغه ولاړه سول ولاره ، نبی کريم صلوات الله علیه و آله و سلم چي کله کورته تشریف را وړئ نو ما دا واقعه نبی کريم صلوات الله علیه و آله و سلم ته بیان کړه ، نبی کريم صلوات الله علیه و آله و سلم چي واقعه اوږيدل وي فرمایل خوک چي دانجونو لپاره تکلیف پر ځان تیروي او ده ګه سره بنه سلوک او ژوند کوي ، ده ګه لپاره دقیامت په ورځ دغه انجونی سپروي یعنی ددو ZX اور به دانجونو روزنکی نه سوئې .^(۲)

په لور ذکر سوو حدیثونو کي که موږ لړ فکر و کړو چي اسلام دانجونو و تربیت ورکونکي ته په څرنګه انداز باندي ترغیب ورکړي دئ او دښه پوها وي کوشش

^۱ : عن انس رضي الله عنه عن النبي صلوات الله علیه و آله و سلم قال من عال جاربین ..... وضم اصابعه رياض الصالحين عن مسلم . ص : ۱۴۶

^۲ : عن عائشة رضي الله عنها قالت دخلت على امرأة ومعها انسان لها... كن له سترا من النار رياض الصالحين عن البخاري ومسلم ص : ۱۳۶ .

يې کړي دئ .

حضرت عائشة رضي الله عنها ديوې بلی غريبې واقعه بیان کړي ده : وايې چې یوه غريبه بنځه چې دوي لوښي ورسه وي ماته راغله ديو شه شی غوبښته يې وکړه ، دا مبارکه فرمایي چې دا وار ما دغې بنځي ته درې خرماوي ورکړي غربې بنځي یوه خرما یوې لورته ورکړه بله خرما يې بلی لورته ورکړه دريمه خرما يې خپله دخورلو لپاره خولي ته نه وه رسولې چې دواړو لوښو یې غوبښته ئخني وکړه دغه بنځي هغه خرمانه خورل چې باید خپله يې خورلې واى نيمى ، نيمى يې کړه دواړو لوښو ته يې ورکړه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمایي چې ددي دغه عمل ماته ډېر بنه معلوم سو کله چېنبي کريم ﷺ کورته تشریف راوړئ ما ددغه مهرباني مور واقعه ورته بیان کړهنبي کريم ﷺ و فرمایل :

ان الله قد اوجب لها بها الجنة واعتقها بها من النار .

ترجمه : پېشكه الله تعالی ددوئ دوجي دې ته جنت واجب کړئ او ددغه لوښو دوجي يې هغه ددوزخ دا اور خنځه ازاده کړه . (۱)

د اسلام په نظر کي دېنځي لپاره داسي عزت ورکول سوی دئ چې مخکي ذکر سوه اونبي کريم ﷺ ترا خير پوري دا فرمایل چې خلگو خبردار اوسي ! چې تاسو ته ددوو کمزورو پر حقوق باندي تاكيد کوم او په هغه کي دکوتاهي خنځه مو بېروم یو یتیم دئ او بله بنځه ده . (۲)

د اټوله ددي لپاره کول کېدل چې بنځه ناموس ده دېنځي په احترام کي ددوی عزت او عفت محفوظ کېږي ، او دغه هغه شواهد دي چېنبي کريم ﷺ یوائي دنارينو لپاره پېغمبر نه دئ بلکي دېنځو لپاره هم پېغمبر او رسول دئ .

او دهغو شواهدو خنځه خصوصا یو دميراث ورکړه ده چې دقرآن کريم په ذريعة اللہ پاک اعلان کړه حکمه الله تعالی فرمایي :

^۱ : عن عائشة رضي الله عنها قالت جاءتني مسكينة تحمل ابنتين لها... واعتقها بها من النار رواه مسلم ، رياض الصالحين ص : ۱۳۷

^۲ : عن أبي هريرة قال قال رسول الله ﷺ اللهم اني اخرج .... اليتيم والمرأة سن ابن ماجة ص : ۲۶۱ ج : ۲

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِ الْأَنْثَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوَقَعَتِ الْأَنْثَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلَّا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَحِدَةً فَلَهَا الْمِنْصَافُ^(۱)

ترجمه: اللہ تعالیٰ تاسو ته داولاد دمیراث په باره کي حکم کوي چي دنارينه حصه ددوو بنخو دھسي سره برابره ده ، که چيري یواخي بنخه وي تر دوو زياتي وي نو بيا دوى ته دوي حصي رسيردي دغه مال چي مورث پري اينسي دئ او که چيري یوه (بنخه) وه نو هغې ته نيمه حصه ورکول کيردي .

نوی عصر دنر او بنخې دمساوات غوبښتونکي داسلام تقسيم بنه نه بولي په حققت کي دانيمه دنر تر حصې زياته ده هغه داچي دبنخې نفقه پر خاوند واجب ده بنخه دصرف خخه خلاصه ده ټولي پيسې پخت ورته پاتيردي او چي یې خاوند وفات سې دده په مال کي بيا اتمه يا خلورمه حصه مال وري ، وگوره اسلام خومره دبنخې مراعات ساتلى دئ او خومره امتياز یې ورکړي دئ .

بنخې چي تراوسه دمیراث خخه محرومه وي اسلام هغوي ته ميراث ورکړئ ، فکر که وکړو په (للذکر مثل حظ الانثیین) کي چي دنارينه حصه ددو بنخو برابر حصه ورکول کيردي او کله چي اسلام بنخو ته دغه حق ورکړئ نو ډيرو خلګو تعجب وکړئ چي هغه انجونو ته هم حصه رسيردي چي جنګ نسي کولاي او حصه هم دمره زياته ورکول کيردي .

مګر کله چي اسلام راغلې په دنيا کي یې حقدارانو ته خپل حق ور ورسوي او ظلم او جبر یې دمظلومانو خخه ليږي کړئ حکه دا داسلام دراتګ منشاء او مقصد دئ او ملکيت اقتدار یواخي دنارينوو لپاره مخصوص نه دئ بلکه په دغه اقتدار کي بنخه هم دنارينه سره شريکه ده ددغه حقیقت اظهار په قرآنکريم کي داسي بيان سوي دي :

للرجال نصيب مما ترك الوالدان والاقربون وللنساء نصيب مما ترك الوالدان

والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا .(۱)

ترجمه : په هغه شيانيو کي چي مور او پلار او ډير او نژدي ټريانو پراينسي وي دنارينو لوپاره هم حصه سته او د بنسخو لوپاره هم حصه سته چي قطعي ثابتی سوي دي هغه حصي که لبوي او که ډيري وي .

اسلام هغه جاهلانه او عيسوي او يهودي دين په نامه چي عيسيانو او یهوديانو کار ورڅخه اخستي ده ځان څخه جور سوي رواجونه او ددين په نامه جور ټول کړي عادتونه چي د بنسخو په باره کي یې دين بللي وو ليري او ختم یې کړي اسلام یو داسي نظام خصوصا د بنسخو لوپاره دنيا ته راوري چي دعدل او انصاف څخه ډک دئ نو دغه اسلامي نظام که خوک عملي کړي نو د بنسخو د حقوقو په باره کي به د بنسخو څخه هیڅ شکایت و انه ورپدل سی چونکه خلګو او س دعinan څخه د بنسخو لوپاره ناقص قانون جور کړي دئ نو ولی به د بنسخو حقوق تر پنسو نه لاندي کېږي ځکه مخلوق چي د مخلوق لوپاره قانون جور کړي وي نو په هغه کي به نقصان او زياتوب ولی نه وي لهذا که چيري په دنيا کي دغه د اسلام له طرفه د بنسخو لوپاره بنو دل سوي قانون ته عملي بهه ورکړل سی نو لکه منځکي چي وویل سوه نو هیڅ حق به یې تر پنسو نسي لاندي د بنسخي حق دا نه دئ چي غربي نړۍ یې ناري وهی ځکه نن سبا په هغه قانون کي چي غربي نړۍ او چي ناقص العقله مسلمانان یې ورتايدوی د بنسخو لوپاره اينسي دي چي په نتيجه کي یې بسخي د جنسی اړیکو بسکار ګرځدلې دي او دشهوت د پرځای ګډولي ګرځدلې دي او د تجارت د ګرمېدو ذريعه ګرځدلې دي او د دنيا یوه ورځ داسي نه ده تپه سوي چي د دغه ډول د حقوقو له وجي چي غربي نړۍ کوشش ورته کوي چي بسخي د خپل ژوند د تنګډو له امله خود کشي ته امامده سوي نه وي یا یې خپل ژوند د لاسه ورکړي نه وي ايا دغه حقوق د بنسخو لوپاره صحيح دي ؟ ستاسو په اند ايا په دغه قانون کي د بنسخو عفت او عصمت ساتل کېږي ؟ ايا په دغه قانون کي د بنسخو ډلوند لوپاره نجات سته ؟ تاسو فيصله

و کړئ .

د اسلام د بُمنان دېنځو د عزت او د هغوي د حقوقو پای ماله کېدہ غواړي

په نن زمانه کي د اسلام د بُمنان بلکي دانسانیت د بُمنان کفار منافقین او د اسلام خخه مخ اړونکي په اسلام کي بُنځو ته ورکول سوی عزت او شرافت او حفاظت ډپر بد ورته معلومېږي ټکه دغه خلگ بُنځي په داسي تباھي ، برپا دي او هلاکت کي اچول غواړي چي دهغه په ذريعه دوی بُنځو ته خپل ځان دشهوت تسکين يعني پوره کېدو ته ورسوی او یا ددي وروسته کمزوري ايمان والا چي نه قابو کوونکي خواهشاتو مغلوب کړي خلگ په خپله پنچه کي ګرفتار کړي الله رب العزت د داسي خلگو په باره کي ارشاد فرمائي :

وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَبَعُونَ أَلْشَهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا (١)

ترجمه : او اراده لري هغه کسان چي متابعت کوي دشهواتو (دنفس دارزو ګانو) ددي کار چي کاره سئ تاسي (دحق دلاري خخه) په کېدلو ډيرو لويو او ليرو سره .

تشريح : هغه کسان چي په خپلو شهواتو کښي اخته دي دا غواړي چي تاسو له سمي لاري ليри کړي يعني دهغوي په شان تاسو هم د خپلو شهواتو اتابع و کړئ او ګمراهان سئ نو او س هرڅه چي کوي بنائي چي پوره عقل او فکر او پوهی سره یې و کړئ .

کفار او منافقین خو شده بلکي کمزوري مسلمانان هم دېنځو د تعلق او رايستلو خخه دا غواړي چي شيطاني خواهشات او شهوانني ميلان کونکي د تاجر انو دشورم او د دکان دارزانه سامان په دول کښېریدي چي د خريدار انو په مخ کي بنه معلوم سی ټکه چي ليدونکي دهغوي د بنائیست خخه دخوند تسکين و کړي یا

په دغه واسطه سره دوی هغه بد عمل ته ځان ورسوي او ددوئ ددې خبری زیات ترغیب چلوی چي بنځی باید په خپلو کورو کي د چارديواليو څخه را ووزي دنارینوو دلاس آلې جوري سی او د خادمي او د مینځی کارور څخه واخلي . که موږ تاسي و گورو بنځه چي باید عزت ورکړل سی لکه اسلام چي عزت ورکړی دئ لیکن دوئ د مینځی کار ځني اخلي د مثال په توګه په طیارو کي په حیثیت د دائر هوستهس د مزدور کار ځني اخلي خصوصا په هغو ځایو کي دېنځو څخه کار اخلي چي ددوی شکل او صورت او ددوی او ازاونه خلګ په فتنو کي مبتلا کړي په لوی شرکتو کي د شرکت د کاميابي لپاره یې بنځه ذريعه ګرځولي وي دغه ډول فحش رسالو او اخباراتو په لوح عکسونو او تصویر او باندی خپل مارکیټنګ او په بازارو کي د خپل ځان د کاميابي د حاصلولو ذريعه او وسیله جوره کړي ۵۵ .

دغه ډول بعض تاجرano او صنعتي کارخانو پر دغه نوعیت او ډول دېنځو فحش تصویرونه او عکسونه د خپل تجارت پر سامان باندی او په خپل جوړ سوو مصنوعاتو باندی ده ګه نه خرڅولو لپاره وسیله او ذريعه جوره کړي ده حنى چي دېنځي څخه یې يو داسي عام شی جوړ کړي دئ که غواړي ترک پوه کړي نو د تليفون او موبائي په ذريعه دېنځي په او از کي پوه کوي .

او هم هر ځای چي د خادمي بېنځو ضرورت وي يو ازاده بنځه د خادمي او مینځي په ځای راولي ، خصوصا زموږ په وطن کي په هغو مسلمانانو خلګو افسوس او ارمان دئ چي ځان خو دښه دين داره کورنۍ بولی خو لور ، خور ، مور ، خانمه یې په مؤسسو کي کار کوي ديو کافريهودي ، نصراني د شه پيسو په تمه د کافر خادمه او مینځه ګرځولي ده چي ده ګه لباس بستره او نور د ځای پاکي ددې په ذريعه حاصله کړي ، او یا خو ده ګه مسلمانانو په ټولنه کي یې خور ، مور ، لور ، خانمه ناسته ولاړه کوي چي په کمزوري مسلمان باندی دده خپله هم هیڅ باورنه وي ایا دغه پر دغه کسانو باندی افسوس کول نه دی په کار ؟ چي دخور ، لور ، مور او خانمي په عزت باندی ځان ساتي .

ددغه تولو حرکتو او عملو نتيجه دا سول چي بئشخو په خپلو کورونو کي خپلي حقيقی او اصلی ذمه داري خخه لاس پر سر سولي ، ددي وجي ددغو بئشخو خاوندان دخپلو او لادو دتربیت او دکور دنورو ذمه داريyo دپوره کولو لپاره بل چاته اره سوي دي حتی دبهرنیو هیوادو خخه تربیت ورکونکو ته مجبور سوي دي چي دهげه نتيجه دا راوتلي ده چي او لاد یې بې عقیده سوي او بې تربیسي سوي دئ پر ئای ددي چي تربیه سوي واى دبنو اخلاقو دزده کولو پرئایي بداخلاقه سوي دي حتی چي په نورو بې حساب فتنو کي ولیدلي دي ھکه لکه شرنگه چي مو مخکي وویل دا کارونه داسلام دبنمنان کوي يا هغه ناپوه او دکمزورو ايماش خاوندان یې کوي . اې مسلمانه پوه سه دخپل دين ددبیمنانو په فریبوا او چلو باندی تر خو به غافله یې .

مسلمانه وروره دغه چي ذکر سول دا دبئشخو عزت دئ ؟ دا دبئشخو حفاظت دئ ؟ دادبئشخو حقوق دي ؟ که داسلام ددبیمنانو دبئشخو دعzaت سلب (اخستل) دي ؟

د شرعی احکامو خو اصطلاحات

باید انسان ئان په دې پوه کری، چي کوم الهی احکام چي د بندگانو تر فعلونو او عملونو پوري تعلق لري هغه پراته دوله دي :

١. فرض
٢. واجب
٣. سنت
٤. مستحب
٥. حرام
٦. مکروه تحریمي
٧. مکروه تنزيهي

۸. مباح

(۱) فرض:

هغه دي چي په قطعی دليل سره ثابت وي او پله عذره يې پرېښونکي
 fasق او د عذاب لایق گرئي او منكريې کافر دئ^(۱)

فرض پردوه قسمه دي:

۱. فرض عين

۲. فرض كفائي

فرض عين هغه دي چي کول يې د هريوه لپاره ضروري او لازمي دي او
پله عذره يې پرېښونکي د عذاب مستحق او فاسق دئ، لکه پنهه وخته
لمونځ، د جمعي لمونځ او داسي نور.

او فرض كفائي هغه دي چي کول يې پر هريوه ضروري نه وي، بلکي د
بعضو خلکو په ادا کولو سره د نورو خلکو د ذمې خخه ساقطېږي، او که يې
هیڅوک ادا نه کړي نو ټول ګنهکاره کېږي، لکه: د جنازې لمونځ او داسي
نور.^(۲)

(۲) واجب:

واجب هغه دي چي په دليل ظني سره ثابت وي (دليل ظني هغه دئ، چي
په ده کي بل ضعيف احتمال هم وي او تر دليل قطعی په درجه کي وروسته وي)
او پله عذره يې پرېښونکي فاسق او د عذاب مستحق دئ، په شرط د دې چي
پله کوم تأويل او شبھي يې پرېږدي او منكريې فاسق دئ خو کافرنه دئ.^(۳)
(۳) سفت:

هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو ﷺ کړي وي. سنت پردوه

قسمه دي:

^۱: رد المختار: ج ۱، ص ۹۷.

^۲: رد المختار: ج ۱، ص ۹۰۶-۹۰۷.

^۳: رد المختار: ج ۱، ص ۹۸.

۱. سنت مؤکد

۲. سنت غیر مؤکد

سنت مؤکده: هغه فعل دئ، چينبي کريم يا اصحابو همیشه کري وي او بپله عذره يې هيڅکله نه وي پري ايښي، ليکن د تارک يعني پرېښوونکي لپاره يې هیڅ قسم ترتنه او تنبیه نه وي کري، د دغه سنت مؤکده حکم هم د عمل په اعتبار سره د واجب دئ. يعني بپله عذره دواجب پرېښوونکي او عادت کوونکي فاسق او ګنهکاره دئ او د سنت مؤکد پرېښوونکي دنبي کريم له شفاعت خخه بې برخې پاته کېږي، ليکن که يو وخت پاته سې پروا نه ټري، مګر د واجب په پرېښولو کي نسبت د دوى پرېښولو ته ډېره ګناه ده.

سنت غیر مؤکده: هغه فعل دئ، چينبي کريم يا اصحابو همیشه کري وي او بپله عذره يې يو وخت هم پري ايښي وي، کوونکي يې د ثواب مستحق دئ او پرېښوونکي يې د عذاب مستحق نه دئ او دغه ته سنت زائده او سنت عادي هم وايي.^(۱)

(۴) مستحب:

هغه فعل دئ، چينبي کريم يا اصحابو همیشه کري وي، ليکن همیشه او اکثره يې نه وي کري، بلکي يو وخت وخت يې کري وي. کوونکي يې د ثواب حقداره دئ او پر نه کوونکي يې هیڅ ګناه نسته او دغه ته د فتنا او يعني د فقهی د علماءو په نزد او اصطلاح کي نفل مندوب او تطوع هم وايي.^(۲)

(۵) حرام:

هغه دي چي په دليل قطعي او یقيني سره ثابت وي او منكريې کافر دئ

۱: رد المختار: ج ۱، ص ۱۰۶ - ج ۵، ص ۳۳۰.

۲: (رد المختار: ج ۱، ص ۱۰۶ - ج ۵، ص ۳۳۰).

دېنېخود لباس او سینګار شرعی حدود

او بې عذرە کوونکى يې فاسق او د عذاب مستحق دئ. (۱)

(۶) مکروه تحریمی:

هغه دی چي په دلیل ظني سره ثابت وي او منکر يې فاسق دئ، لکه د
واجبو منکر چي فاسق دئ او بې عذرە کوونکى يې گنهکاره او د عذاب
حدداره دئ. (۲)

(۷) مکروه قنزیهی:

هغه فعل دئ، چي په نه کولو کي يې ثواب دئ او په کولو کي يې عذاب
نسته. (۳)

(۸) مباح:

هغه فعل دئ، چي په کولو کي يې ثواب نه وي او په نه کولو کي يې
عذاب نه وي. (۴)

^۱: رد المختار: ج ۱، ص ۹۷.

^۲: شرح التنویر او رد المختار: ج ۵، ص ۳۳۰.

^۳: رد المختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

^۴: رد المختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

لومړۍ فصل

د بسخې اصلي حسن

الله تعالى بسخه په حیث د انسان په (احسن تقویم) بنه او بهترین شکل او صورت کي جوره کړي ده او بیا یې، يه تولو انساناثو کې د انساني فطرت او طبیعت فطري تقاضا د بسخې طرفته کړي او بسخه یې د کایناتو داهم ترینو رکنو خخه ده او د بسخې په طبیعت کي یې نرمي او ضعف او داسي نور نرم احکام ایښي دي.

د انسان د رحم د جذبې رخ یې د دې طرف ته اړولی دئ او دې ته یې کشش، حیا او حسن ورکړي دئ. دا نو د الله تعالى و بسخې ته د حسن د خو. تحفو خخه په یوه تحفه باندي نازول دي، مګر تر تپولو اهمه تحفه د دې طبیعي حیاء ده، چې د بسخې اصلي حسن دئ او دا طبیعي حیا د بسخې فطرت دئ، چې د ترتیب اصلي دنه ورکولو په صورت کي هم خه نه خه پاته وي، مګر په حقیقت کي دغه حیا چې کوم بنیادی شی په بسخه کي ایښي دئ، هغه اسلامي تربیت او شریعت مطهره دئ، په کومه بسخه کي چې حیاء او شرم نه وي هغه بسخه د طبیعت سليمه په نزد په اصل کي حسینه نه ده. د حیاء صفت بسخه پخپل ځان کي مقبوله او ممتازه کوي او د نارینه ولو پاره د انتخاب تر تپولو مهمه وجده، چې دغه حیاء په اسلامي تربیت سره وي.

په اسلام کي د انتخاب مرکزي او اوله نقطه حیاء وي. حیاء د بسخې خزانه او زینت دئ، حیاء د بسخې زپور دئ، حیاء د بسخې اصلي حسن دئ، حیاء د بسخې معراج دئ، حیاء د بسخې ما فی الضمير دئ، حیاء د بسخې د طرفه خخه و

دېنخود لباس او سینکار شرعی حدود

۳۶

معاشرې ته د سیده والي پیغام دئ، حیاء د بنئحي د طرفه خخه بهترین او د بنه نسل ورکولو اعلان دئ، حیاء د بنئحي د جنتي کېدو ضمانت دئ، حیاء د بنئحي د پاكوالي علامت دئ، بنئحه خپله حیاء ده، بنئحه پرده ده، حیاء د بنئحي هر خه دی، حیاء د بنئحي اصلی سرمایه ده.
دلباس مقصد:

په اسلام کي لباس دوه مقصدونه لري:

اول دا دئ، چي د ستر د پټولو کاربه کوي او دوهم دا دئ، چي لباس به د بنه معلومېدو لپاره هم استعمالوي، ھکه چي په قرآن شريف کي يو ھاي د زينت د لفظ خخه بنه لباس هم مراد اخيستل سوي دي. اللہ تعالیٰ فرمایي:

قُلْ مَنْ حَرَمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ ^(۱)

ترجمه: ورته وواي (اي پېغمېر) چي د اللہ هغه بنايیست (جامه) چا حرام کړي ده چي د خپلو بندګانو لپاره یې راویستلى (پیداکړي) دئ.
دلته د: ^{بېت له} لفظ خخه مفسرینو بنه لباس مراد اخيستي دئ.
دا دو ^{اللہ پاک} بل ھاي په قرآنکريم کي فرمایي:

يَسْبَّنِي إِذَا دَعَمْتُكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ ^(۲)

ترجمه: اي د آدم ^{عليه السلام} اولادې! د هر لمانه پر وخت خپل بنايیسته (جامې) واخلی (واغوندي).

او دا معلومه خبره ده چي اسلام د یوه داسي لباس تعین نه دئ کړي چي خاص هغه لباس اغوستل لازمي وي، بل یو لباس اغوستل حرام وي. البته د لباس لپاره یې خه شرطونه او حدود معلوم کړي دي، چي د هغو شرطو او حدود موافق لباس اغوستل لازمي او ضروري دي. که خه هم د لباس احکام مختلف دي، چي مختلف والي یې د احوالو او ھایو په اعتبار مختلف کېږي.

^۱: سورۃ الاعراف: ۳۲ آیت

^۲: سورۃ الاعراف: ۳۱ آیت

او علامه ابن تیمیه رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ فرمایلی دی، چې په حقیقت کې د لباس مقاصد د ځایو د مقاصدو په ډول دئ، چې د بنخو لپاره د اسی لباس اغوستل ضروري دی، چې په هغه کې د بنخو مکمله پرده وي، لهذا د بنخو او نارینه وو لباس جدا جدا دئ، بنه مستور او پرده کوونکی لباس د بنخو لپاره دئ او دوهمه درجه لباس د نارینه وو لپاره دئ.

لکه خرنګه چې مخکي اشاره ورته وسوه، چې د نبی کريم صلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ يا يوه صحابي يا صحابياتو څخه د یو د اسی لباس تعین نه دئ سوی چې د هغه اغوستل لازمي وي او بل ډول لباس اغوستل گویا حرام دی، البتہ شرطونه او حدود لري.^(۱)

د لباس قسمونه

(۱) فرض لباس:

د اسی لباس اغوستل د نارینه او بنخو لپاره چې ستريې مکمل پکښي پتسي فرض دي، عَلَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى فرمایي:

يَنِبِّئُنَّ إِذَا دَعَاهُمُ الْأَنْزَلَنَا عَلَيْكُمْ لِيَاسًا يُوَارِي سَوَاءٌ تِكْمَلُوكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسًا أَلَّتَقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ إِيمَانِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ (سوره الاعراف: ۲۶ آيت)

ترجمه: اي د آدم صلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ او لادي! بي شکه موږ پرتاسي باندي جامي نازلي کړي دي (تاسي ته مو د اسی جامي پیدا کړي دي) چې ستاسي عورتونه پټوي او (هم مو درته په جامو سره) بنایست (پیدا کړي دي) او دغه (د تقوی لباس) د پېښه دئ (ترمادي لباس څخه) دغه (ذکر سوی مضمون) د الله جَلَّ جَلَّ د قدرتي

۱: مجموعۃ الفتاوی: ۲۲ - ۲۳ منځونه.

دلایلو خخه دئ، شاید چي دوی به پند واخلي.

علامه قرطبي رحمۃ اللہ علیہ فرمایي، چي: دا آيت د ستر د پهولو پر و جوب
باندي دلالت کوي، گوياد لباس او لين مقصداً ستريپتول دي.^(۱)

علامه شامي رحمۃ اللہ علیہ فرمایي، چي دومره لباس اغواستل چي ستريپت کري
فرض دي.^(۲)

دېنځي او ناريغه د ستر حدود:

د ناريغه ستر (عورت) د نامه خخه لاندي تر زنګنو پوري دئ او په هر حال
کي يې پهول ضروري دي او دېنځي د عورت حدود د سر خخه بيا تر پښو پوري
ټوله بدن د وړښتانو په شمول عورت دئ، البته مخ، لاسونه او پښې د ضرورت
په وخت کي بسکاره کولاي سی يا د خپل محارم په مخ کي د بسکاره کېدو اجازه
سته.^(۳)

(۲) مستحب لباس:

د لباس دوهم قسم دا دئ، چي لباس به داسي وي چي په هغه کي د زينت
او نعمت اظهار سوي وي، لکه خرنګه چي اللہ تعالیٰ فرمایي:
وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدَّثَ ﴿١١﴾ (سورۃ الضحیٰ: ۱۱ آيت)

ترجمه: د خپل رب جل جل اللہ د نعمت بيان و کړه.

او په حدیث شریف کي نبی کريم صلی اللہ علیہ و آله و سلّم فرمایي، چي: اللہ تعالیٰ دا خوبسوی چي
پر خپلوبند گانو باندي د خپل نعمت اثر ظاهر او بسکاره کوي.^(۴)
حکمه دا هغه لباس دئ، چي د خپل طاقت مطابق بنه لباس پاک لباس

۱: قال كثير من العلماء هذه الآية دليل على وجوب ستر العورة.

۲: اعلم أن الكسوة منها فرض وهو ما يستر العورة... الخ. (رد المختار: ج ۹، ص ۵۷۹).

۳: ستر عورة وهي للرجال ما تحت سرتها إلى ما تحت ركبته... وللمرأة... جميع بدنها حتى
شعرها النازل والاصح الوجه والكففين... والقدمين (فتاوی شامي: ج ۲، ص ۹۳).

۴: ان اللہ یحب ان یرسی اثر نعمته علی عبدہ (ترمذی: ج ۲، ص ۱۰۹، باب الادب). و مستحب و
هو زائد لأخذ الزينة و اظهار نعمت اللہ تعالیٰ (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

واغوندي او په هغه کي د شرعی حدودو هیچ تجاوزنه وي سوي.
(۳) مباح لباس:

مباح لباس هغه لباس دئ، چي د زينت لپاره اغوستل کېږي، لکه په اخترو کي چي نوي او بنه لباسونه اغوستل کېږي، دغه ډول د جمعې په ورځ يا نورو بساديyo کي اغوستل کېږي.

نبي کريم ﷺ فرمایي: که خوک دوپه جورپه کالې د جمعې د وړخي د اغوستلو لپاره رانیسي او دا د دغه چا د عامو لباسو خخه ماسوا وي نو پرهغه باندای هیچ ګناه نسته. (۱)

د لباس په ذريعه په عباداتو کي تزئين او بنايستوالی خپلول د بعضو صالحينو خخه ثابت دي، حکمه حضرت تمیم داري ﷺ په زر درهمه د لمانجه لپاره چادر (پتو) رانیولی وو. (۲)

(۴) مکروه لباس:

د مکروه لباس خخه مراد د شهرت لباس دئ، مطلب يې دا دئ، چي لباس يا دومره ګران وي چي هر خوک يې يادوي چي په دومره يې رانیولی دئ او داسي داسي، يا داسي لباس وي چي ډپه ارزانه وي چي هر خوک په عیب ورته ګوري يا بد يې بولي.

د حضرت ابن عمر ﷺ خخه چا پوبنتنه وکړه، چي: زه شه ډول (لباس) واغوندم؟ نو ده مبارک ورته و فرمایل، چي: داسي لباس واغونده، چي په کتلو سره خوک عیب پرونډه وايي.

هغه شخص پوبنتنه ورڅخه وکړه، چي دا خرنګه لباس دی؟
 ده ورته و فرمایل، چي: د پنځو درهمو خخه بیا تر شلو درهمو پوري وي.

^۱: عن عبد الله سلام انه سمع رسول الله ﷺ يقول: لو اشتري ثوبين ليوم الجمعة سوى ثوبى مهنته (ابن ماجه: ج ۱، باب: ماجاء في الزينة يوم الجمعة، ص ۷۷).

^۲: (مجمع الزوائد: ج ۵، ص ۱۳۵). ومباح: وهو الشوب الجميل للترىن فى الأعياد... الخ (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

دا معلومه سوه، چي باید داسي لباس استعمال سی چي او سط قيمت ولري او او سط لباس وي، نه ډپر ګران وي او نه ډپر ارزانه وي^(۱) (۵) حرام لباس:

د حرام لباس خخه مراد داسي لباس دئ، چي يا سترمند نه وي يعني د ستر ضروريات يې پوره کري نه وي يا د کفارو د لباس سره مشابه وي، يا د يو خاص صنف لپاره حرام سوي وي، لکه د نارينه لپاره د بسحبي لباس اغostel يا د بسحبي لپاره د نارينه لباس اغostel يا د نارينه وو لپاره د ورپسمو لباس اغostel چي شريعت مقدسه حرام کري دئ^(۲). د تشبیه يا مشابهت خخه خه مراد دئ؟

مشابهت يا تشبیه په اصل کي د شبې خخه اخيستل سوي دئ، معنى يې هم شکل کېدل. د مشابهت لفظي معنى ده دوه شيان يا دوه عملونه صورتاً يو کېدل يا يو شکل کېدل او د تشبیه معنى ده د بل په دول شکل جورول يا اختيارول او په شرعی اصطلاح کي د مشابهت معنى دا ده، چي د کافرانو سره د دوى په عقайдو، عباداتو، عاداتو او معاشرتي او محلی طريقو او رواجو کي هم مثل کېدل.

دغه دول د بې دينو خلکو سره لکه فاسق، جاهل او نورو بد و خلکو سره هم شکل کېدل لو ته مشابهت ويل کېږي.

د مشابهت يا د تشبیه د مطلب د واضح کېدو خخه معلومه سوه، چي ډپر کارونه يو دول او يو شکل کېدای سی، مګر په کوم مشابهت کي چي مور خبره کوو د هغه خخه مراد دا ده، چي د کفارو او فساقد يو عمل يا د دوى د شکل او صورت سره يوشان سی دي ته مشابهت ويل کېږي.

دو همه اهمه خبره دا ده، چي د کفارو او فاسقانو سره په کومي حلې په او

^۱: (مجمع الزوائد: باب اللباس الشهورة، ج ۵-ص ۱۳۵).

^۲: يکره للرجال لبس المعصرو المزغف والمورس والمحمر قال الشامي روى الله عنه وجدها النهى عن لبسه ... من تشبه بالنار او بالاعاجم والتكبر ... الخ (رد المختار: ص ۵۹۲، ج ۹).

شكل کي مشابهت راغلى وي هغه مشابهت يې قصد آکري وي او يا پله قصد او ارادې خخه مشابهت راغلى وي او ييا په کوم عمل کي چي مشابهت وي هغه به جائز وي يا حرام:

د شرعی حکم په اعتبار سره هغه مشابهت چي قصد آيې د خلکو د ليدلو لپاره کري وي حرام دئ، البتہ که په يو شکل و صورت کي پخچله مشابهت راغلى وي په قصد او په نيت سره نه وي نو هغه صورت په تشبه کي نه دئ داخل حکمه داسي کارونه سته، چي ضرورتاً ياد عامو خلکو معمول وي.

لهذا د کافرانو او فاسقانو په ډول عمل يا شکل جورول که خه هم ظاهراً حرام نه وي خو کول يې بیا هم جائز نه دي. د مثال په توګه د دوی په ډول يا د دوی د لباس سره مشابهه لباس اغوستل جائز نه دي، حکمه چي داد دوی فېشن خپلول دي او کله چي خلک ورته گوري نو د کافر خیال پر کوي، حکمه د کافري يا فاسق حلیه يا شکل و صورت يې جور کري وي او په بحر الرائق کي ليکلي دي، چي حرام مشابهت هغه ته ويل کېږي، چي د هغه شيانو په شريعت مقدسه کي بد او مزموں يیان سوي وي، لکه په او سنې زمانه کي بنخخي او انجوني ډېر چسپ پر توګان او کميسان چي حیگر او اوږدي يې راوتلي وي اغوندي يا يې اغوستل رواج دي، دا زموږ د ثقافت او دين سره هیڅ تعلق نه لري او نه يې د اغوستلو ضرورت سته، مګر بیا هم د مغربی انجونو سره د مشابهت لپاره په بعضو کورنيو کي بنخخي يا انجوني يې اغوندي، او دا د ستر د پټولو صريح خلاف ورزی ده او پخچله بعضي بنخخي يې په اغوستلو شرمېږي يا حیاء ورته درېږي.

نبی کريم ﷺ فرمایي:

من تشبه بقوم فهو منهم.^(۱)

ترجمه: چا چي د یو قوم سره مشابهت اختيار کري نو هغه د هغه (قوم) خخه دئ.

^(۱): (ابوداود: - ب الباس الشهرة، ص ۳۱۴).

علامه ابن تیمیه رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ فرمایی، چې: په دغه حدیث کې وجه د ممانعت داده چې دا د یهودو زینت او شکل دئ او د کوم شې چې علت بیان سی او منع سوی وي نو هغه شی بالکل پرپنیوول ضروري دي او په کومو شیانو کې چې د یهودو او نصاراوو حلیه او شکل معلوم سی نو هغه په هر صورت پرپنیوول ضروري دي که د مشابهت نیت یې وي که نه وي او د بد او مذموم او مکروه لپاره اراده او نیت ضروري نه دي.

که چري یو خاص شکل يا حلیه د کفارو يا فاسقانو خوبنه وي نو هغه اختيارول هم جائز نه دي، ټکه بعضی وخت د یو جائز کار بندول عادت د فاسقانو ګرځدلی وي جائز دي.

نبي کريم صلَّى اللّٰهُ عَلٰى هُوٰ وَسَلَّمَ فرمایی، چې: تاسي به ضرور د مخکنیو امتو پیرو (تابع) کېږي، لوپشت په لوپشت او ګز په ګز حتى تردې اندازې پوري که هفوی د سمساري غارتہ داخل سی نو تاسي به هم پسي ورداخل سی.

(صحابه وو صلَّى اللّٰهُ عَلٰى هُوٰ وَسَلَّمَ عرض ورتہ وکړ): اې د اللہ تعالیٰ رسول! د یهودو او نصاراوو هم؟

نبي کريم صلَّى اللّٰهُ عَلٰى هُوٰ وَسَلَّمَ ورتہ و فرمایل: نو د چا؟ او بیانبي کريم صلَّى اللّٰهُ عَلٰى هُوٰ وَسَلَّمَ و فرمایل: چې د قیامت ورخ تر هغه وخته پوري نه قائمېږي تر خو چې زما امت د مخکنی امت (یهودو او نصاراوو) لوپشت په لوپشت او ګز په ګز (هره کوچنی او لویه خبره) یې خپله نه کړي.^(۱)

نو یو چا ورتہ وویل: یا رسول اللہ صلَّى اللّٰهُ عَلٰى هُوٰ وَسَلَّمَ! د فارس او روم په دول؟

نبي کريم صلَّى اللّٰهُ عَلٰى هُوٰ وَسَلَّمَ و فرمایل: د دوی ماسوا نور خوک دی؟^(۲)

په دې حدیث شریف کې مورته د هغو خلکو ډولونه او اقسام معلوم سول، چې د هغو سره مشابهت کول منع سوی دئ او هغه خلک عام کفار،

^۱: (عن أبي سعيد الخدري صَدَّيقِهِ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ عن النبي صلَّى اللّٰهُ عَلٰى هُوٰ وَسَلَّمَ قال: لتبعدن سنن من قبلكم... قال فمن).

^۲: (بخاري: كتاب الاعتصام بالكتاب والسنن، ص ١٠٨٨، ج ٢).

مشرکین، اهل کتاب، مجوسيان او بدعت کوونکي دی^(۱) دېر آياتونه په قرآن شريف کي د یهودو، نصاراوو او مشرکينو سره د مشابهت او د دوى په ھول او رنگ کېدلو څخه منع راغلي ده، د الله تعالى ارشاد مبارک دئ:

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَأَخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ (سورة آل عمران: ۱۰۵ آيت)

ترجمه: (اې مؤمنانو) تاسي د هغو خلکو په شان مه جو پېزئ چي دوى د هغه څخه وروسته چي واضح دلایل ورته راغلل ډلي - ډلي سوه او په جګرو سوه او د دغو خلکو لپاره لوی عذاب دئ.
د الله پاک ﷺ بل ارشاد مبارک دادئ:

وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَبَ مِنْ قَبْلِ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمْدُ فَقَسَّتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُوتَ ﴿١٦﴾ (سورة الحديد: ۱۶ آيت)

ترجمه: او چي دوى د هغو کسانو غوندي ونه ګرځي کومو ته چي مخکي (تورات او انجیل) ورکړه سوي وه، تو پر دوى باندي (په غفلت کي) زمانه او برده سنه نوزرونه یې کلک سول (خشوع یې د لاسه ورکړه) حال دا چي د دوى څخه دېر کسان فاسقان (د شرعی چوکاټ څخه وتونکي) وه.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ سَخْتَلُفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ (سورة الباجاچیه: ۱۷-۱۸ آیاتونه)

ترجمه: (اې پیغمبره!) یقیناً ستارب ﷺ به د دوى تر منځ د قیامت په

^۱: (اقتضاء الصراط المستقيم: ۱۳۶ من).

دېنخود لباس او سینګار شرعی حدود

ورع په هغو قضایا وو کي (حقه) فیصله و کړي په کومو کي چي دوی اختلاف کوي.

بیا موبـر ته په (مستقل) شـریعت بـاندی و گـرخولـی چـی د دـینی کـار خـخـه عـبارت دـئ، نـو تـه د هـمـدـغـه شـرـیـعـتـ پـیـروـیـ کـوـهـ اوـ د هـغـوـ کـسـانـوـ د خـواـهـشـاتـو پـیـروـیـ مـهـ کـوـهـ هـغـهـ چـیـ نـهـ پـوـهـېـږـیـ.

لهـ دـیـ ماـسوـاـ چـیرـیـ چـیـ دـ اـهـلـ کـتاـبـ اوـ مـشـرـکـینـوـ بـدـوـالـیـ اوـ ذـمـرـاـغـلـیـ وـیـ هـغـهـ هـمـ دـ مشـابـهـتـ دـنـهـ کـوـلـوـ دـلـیـلـ دـئـ.

نبـیـ کـرمـ ﷺ فـرـمـایـیـ، چـیـ:

وَإِيَّاكُمْ وَالثَّنَعُمُ وَزِيَّ الْأَهْلَ الشَّرِكَ.

ترجمه: د تنعم (عیش پرستی) او د مشرکانو دلباس او عاداتو خخه پرهیز و کړئ.^(۱)

په هر صورت د دغه ارشاداتو خخه نو د تشبیه مطلق ممانعت ثابتېږي، يعني که چیري یو خوک د دوی د شعائر و په دول او رنگ او شکل خپل کړي نو که کفر نه وي نو په اسلام کي خو هم دا د دوی عادات او لباس او داسي نور نسته، بلکي دا خرنګه یو مسلمان نارينه يا مسلمانه بنخه کېداي سی، چي د کفارو او فاسقانو شعار او عادات او لباس یې خپل کړي وي او د خپل پاک دين شعائر او عادات یې پري اينسي وي. نو د دغه چا حشر به هم د ذكر سوي حدیث مطابق د هغه کافرانو سره وي چي ده یې شکل او صورت د دوی په شان جور کړي وي او په حساب و کتاب کي به د دوی سره راپورته کېږي د مسلمانانو په صفو کي بهنه وي.

علامه ابن تیمیه رحمۃ اللہ علیہ فرمایی: که چیري فاسقان په یو خاص قسم او دول لباس سره معروف او مشهور وي نو د بل چالپاره هغه لباس اغوستل منع دئ، ځکه چي د ده په باره کي دا گومان ون، سی چي دی هم د فاسقانو خخه دي او د کفارو او فاسقانو د لباس اغوستونکي د دوی معاونت کوونکي دي، او

^۱: (صحیح مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۱۹۱، ج ۲).

په دغه وجه خوک یې په اغواستلو سره گناهکار بلل کېږي^(۱)

حضرت صناعي رَحْمَةُ اللّٰهِ فرمایي، چې: کوم خوک چې د کافرانو او بدعتيانو سره په یو شي کې لکه په لباس او شکل و صورت او داسي نورو کې مشابهت کوي نو هغه به (د قیامت په ورخ) د دوى خخه وي^(۲)

تشبه يعني د نور و قومو د طریقو د اختیار ولو شرعی احکام او درجې:

۱. د کفارو سره په اعتقاداتو او عباداتو کې مشابهت کول کفر دئ.

۲. د کفارو سره په مذهبی رسوماتو کې مشابهت کول حرام دي، لکه: د نصاراوو (عیسایانو) په دول د صلیب نښان یا تائی (نکتائی) په غاره کول او یا د هندوانو په دول زنار په غاره کول او داسي نور مشابهتونه پله شکه حرام دي.

۳. د کفارو د معاشرې (محلی) او قومي شعارونو، عاداتو او عملونو کې مشابهت کول مکروه تحریمي دي، مثلاً: د یو قوم خاص لباس استعمالول چې خاص د هغه قوم طرف ته منسوب وي او د هغه لباس استعمالونکي په استعمال سره د هغه قوم یو فرد بلل کېداي سې یا د کافرانو یو بل عمل چې د دوى قومي شعار وي په دې نیت او اراده کول، چې زه د دوى (کافرانو) سره مشابه جوړ سم دا ټول مکروه تحریمي دي.

۴. او کوم شیان چې د کفارو نه قومي، نه مذهبی او نه اعتقادی شیان وي محض دوى ایجاد کړي یا جوړ کړي وي او د ضرورت شیان وي، لکه د ساعتونو، موټرانو، سلاح او طیارو او داسي نورو په استعمال کې حقیقتاً مشابهت نسته، په دې شرط چې په استعمالولو کې یې د کافرانو سره د مشابهت نیت او اراده نه وي کړې جائز دي.

۵. په مسلمانانو کې چې خوک فاسق یا بدعتي وي د هغه وضع او حلې

^۱: (فیض القدیر: ج ۶، ص ۱۰۴).

^۲: (سبل السلام شرح بلوغ المرام: ج ۴، ۱۵۵۵ مخ).

او د دوی نور هغه شيان چي د فاسقانو او بدعتيانو عمل او کار بدل کېږي د هغه عمل په کولو سره د فاسقانو او بدعتيانو سره مشابهت دئ او دغه مشابهت کول ګناه ده.^(۱)

د تشبه د ختمېدو نښاني:

د تشبه (د نورو قومو [کفارو] سره د مشابهت) معیار دادئ، چي د کومو شيانو په ليدو سره د عامو خلکو ذهن او فکر دي طرف ته تللى چي دا عمل د کفارو دئ او د کفارو سره خاص دئ نو دا تشبه ده او که د عامو خلکو ذهن د کفارو طرف ته نه تللى نو بيا تشبه نه ده او تر خو چي دغه خصوصيت پاته وي نو تر هغه وخت پوري خوک د دغه مشابهت خخه منع کېږي، لکه د کوت و پتلون اغوستل يا د بنخو لپاره د هندوانيانو په ډول ساري اغوستل چي د دغه په اغوستلو سره د مسلمان ذهن دي طرف ته چي دا د کفارو لباس دئ ئي. البته بعضي هغه شيان چي منصوصي په شريعت مقدسه کي منع سوي وي هغه که پر عام حالت باندي پاته وي يا پر خاص حالت باندي وي په هروخت کي ناجائز بلل کېږي.^(۲)

دلباس شرطونه:

دلباس په اړه که شه هم دنبي کريم ﷺ خخه د یو خاص لباس حکم ياد دي صحابه کرامو ﷺ په قول يا عمل باندي دا ثابته سوي نه ده، چي د مسلمانانو لپاره یې د یو خاص لباس اغوستل لازم کړي وي. البته د احاديث او فقهی د کتابو خخه دا ضرور ثابتېږي، چي د لباس لپاره شه نا شه شرطونه سته او د هغه شرطو مطابق لباس اغوستلای سی، عکه د بنخو د لباس د اغوستلو لپاره لاندي شرطونه مراعتون ضروري او لازمي دي او د نه مراعتونو په صورت کي د لباس مقصد او مطلب پاته کېږي:

اول شرط دا دئ، چي د بنخو لباس باید مکمل ساتر (پټوونکي) وي

۱: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علی تهانوي رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ، ص ۳۷۰).

۲: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علی تهانوي، ص ۳۷۱).

چي د سر خخه بیا تر پنسو پوري پتّوي. ٿڪه چي د بنخهي ٿول بدن عورت دئ، او پتهوالی يې ضروري او لازمي دئ.

دوهم شرط دا دئ، چي کم از کم به لباس دو مرہ پنه وي چي بدن او جسم نه سی معلوم، که چيري لباس باريک وي نو يو بل لباس ورسره اغوشتل ضروري او لازمي دي، ٿڪه چي بدن يې ٿنني بنكاره نه سی.

يو وخت دنبي کريم په خدمت کي حضرت اسماء حاضره سوه، هغې يو باريک لباس اغوشتي وو، نو کله چينبي کريم ورته وکتل مخ يې ٿنني واراوه او ورته وي فرمایيل: اي اسماء کله چي انجلی بالغه سی نو د هغې د بدن خخه د لاسو او مخ خخه ماسوا نور بدن پتهول ضروري او لازمي دي چي د بدن يوه حصه يې بنكاره نه سی.^(۱)

او حضرت عائشه د دې ورپره حضرت حفصة ته راغله، هغې يو باريک نازک لباس اغوشتي وو، حضرت عائشې د هغې هجه لباس ورخيري کړ او بل پنه لباس يې ورکړ. نو ٿڪه د لباس لپاره پنهوالی او پراخ والي شرط دئ.^(۲)

دریم شرط دا دئ چي لباس باید دو مرہ تنگ يا چسپ نه وي چي د بدن يا جسم اعضاء يې معلومېږي، ٿڪه په حدیث شریف کينبي کريم فرمایي، چي د جهنمياني او د وړ خيانو دو هجوماعت يا تولی داسي وي چي ما نه وي ليدلي. يو جماعت د هغو خلکو وو، چي د غوايي د لکي په ډول يوه چلاخه يا غمچينه به يې په لاس کي وه چي په هجه سره به يې ناحق خلک و هله او دوهم جماعت د هغو بنخو دئ، چي ظاهرآ خو يې لباس او کالي اغوشتي وي ليکن په حقیقت کي لخي وي او دوی نارینه خپل طرفته مائله کوي او پخپله هم

^۱: و عن عائشة ان اسماء بنت ابى بكر دخلت على رسول الله وعليها ثياب راقق فارع ض عنها وقال يا اسماء ان المرأة ... وأشار الى وجهه وكفيه (مشكوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

^۲: و عن علقمة بن ابى علقمة عن امه قالـت دخلت حفصة بنت عبد الرحمن على عائشة وعليها خمار رقيق فشقـته عائشة و كستها خمار اكتيفاً (مشكوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

دانارينو و طرف ته مائلي وي، د هغو به سرد بختي او بس د بوک په دول جور کپري وي يعني د سرتوله ورپستان به يې د سرپه يوه حصه باندي جمع کپري وه، داسي بنخوي به نه جنت ته داخلېږي او نه به د جنت خوشبوبي بوی کپري، که شه هم د جنت خوشبوبي تر دېري فاصلې پوري ځي.^(۱)

څلرم شرط دادئ، چي د غه لباس بد کافري يا فاسقي يا بېکاري بنخوي فېشن نه وي، ځکه چي د مسلماني بنخوي لپاره دا نه ده په کار چي د کافري يا فاسقي بنخوي لباس خپل کپري، دا د مسلماني بنخوي د شان خخه خلاف دي، ځکه د حضرت عبدالله ابن عمر رض خخه روایت دي، چي:

نبي کريم صل زما خخه دوي جوري ژر رنگ کالي چي ما اغostي وه وليدل نو ويي فرمایل، چي داد کافرانو کالي يا لباس دي دا مهاغونده. اوس نو چي د کافرانو د لباس د رنگ د وجي منع و فرمایل نو د کافرانو په دول يا بعینه د هغو په شکل لباس جورول خوي يا پخني نه دئ جائز.^(۲)

پنهنم شرط دادئ، چي د بنخوي لباس به د نارينه وو د لباس په دول نه وي، ځکه د بنخو لپاره د نارينه وو لباس اغostel او نارينه وو ته د بنخو لباس اغostel جائز نه دي.

نبي کريم صل فرمایي، چي د بنخو سره پر مشابهت کوونکو نارينه وو باندي او د نارينه وو سره پر مشابهت کوونکو بنخو باندي لعنت وي.^(۳) شپږم شرط دادئ، چي لباس به يې د فخر، تکبر او رياکاري نه وي ځکه رياکاري هم يو شرك خفي دي او تکبر د سلو بلا وو خخه يوه بلا ده، اونبي

^۱: عن اي هريرة رض قال قال رسول الله صل: صنفان من اهل النار لم ارهما قوم... و ان ريحها لوجود من سيرة كذا كذا (مسلم كتاب اللباس والزينة: ص ۲۰۵، ج ۲).

^۲: ان عبد الله بن عمرو بن العاص اخبره قال راي رسول الله على ثويبين معصريين فقال ان هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها (مسلم، كتاب اللباس والزينة: ۱۹۳، ج ۲).

^۳: عن ابن عباس رض قال لهن النبي صل المتشبهين من الرجال النساء والمتشبهات من النساء بالرجال (صحیح بخاری، کتاب اللباس: صص ۸۷۴، ج ۲).

کریم ﷺ فرمایی چا چی په دنیا کی د شهرت لباس و اغوشتی د قیامت په ورخ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واگوندي. بیا به یپ د اوره ور دک کری (۱)

اووم شرط دا دئ، چی: لباس به اعتدال او میانه روی وي يعني د لباس په اغوستلو کی دغه خبره مرا عتول په کار دی، چی نه فضول خرخی پکنی راسی او نه داسی وي چی د ھېرو کمو پیسو وي، چی بخل پکنی راسی او یا یو سپری خوار پکنی معلوم سی، بلکی متوسطه لار اختیارول په کار دی. د ڈېر گران لباس د اغوستلو خخه پرهیز پکار دئ او ضمناً به د تکبر خخه پرهیز راسی.

اتم شرط دا دئ، چی: په لباس کی به یو داسی شی نه وي موجود چی د هغه د وجي يپ اغوستلن حرام وي، مثلاً: پر لباس باندي د ذي روح شي لکه د یو حیوان یا انسان عکس و تصویر وي، حکه په حدیشو کی د عکسو په جورو لو او دغه دول د خرخولو او رانیولو بد او مذموم بلل سوی دئ.

او حضرت عائشة ﷺ فرمایی چی نبی کریم ﷺ زما خخه د یو پر دې د رانیولو د وجي ناراضه سو، چی پرهفه باندي عکس و او دغه دول نبی کریم ﷺ فرمایی، چی هغه کور ته د رحمت ملائکي نه ورخی په کوم کور کی چی عکسونه (انخورونه) موجود وي (۲)

د ستور پتقول:

ستور پت قول ضروري او د اسلام د بنیادی احکامو خخه دئ او د انسانیت لوری مرتبې پوره کوي، حکه چی د آدم ﷺ او حوا ﷺ خخه د جنت لباس

^۱: عن عبد الله بن عمر ﷺ قال رسول الله ﷺ من لبس ثوب شهرة في الدنيا البسه الله ثوب مذلة يوم القيمة ثم الهب فيه ناراً (ابن ماجه، كتاب اللباس: ص ۲۵۷).

^۲: عن عائشة ﷺ أنها اشتهرت ثمرة فيها تصاوير... ثم قال إن البيت الذي فيه الصور لا تدخله الملائكة (مسلم: كتاب اللباس، باب تحريم تصوير صورة الحيوان: ص ۲۰۱، ج ۲).

ليري سو نو فوراً يې خپل ستر په بلکو باندي پت کړ او په انساني فطرت کي دا خبره داخله ده، چې باید خوک د عريانیت (لخوالی) خخه خان وساتي، ټکه عريانیت (لخوالی) د حيوانانو خاصه ده.

بيا دين اسلام خو فطرتاً دين دئ او هغه انساني فطرت په اصل شکل او صورت کي وراندي کوي، لهذا د ستر د پتوالي اهتمام کول ضروري دي او شريعه مقدسه چې د ستر کوم حدود بيان کړي دي هغه مرا اعتول خپله شرم او حياده. لکه خرنګه چېنبي کريم ﷺ حضرت اسماءؓ د باريک (نازک) لباس په اغواستلو کي ولیدل مخ مبارک يې ځني و ګرځاوه او ورته ويې فرمایيل، چې:

د مخ او لاسو خخه ماسوا د بدن يا جسم يوه حصه لخول هم نه دي جائز او دغه ډول چونکه د صحابه وو په زمانه کي د ګنډل سوو لباسو رواج کم وو او د پرتوګ (پاجامه) پر ځاي تهbind (لنگ) استعمالېدی، ټکه په حدیث شریف کي رائي چې يوه صحابيye ﷺ د سوارلى خخه ولو پده نونبي کريم ﷺ د دې خوف (پېري) چې ستر يې نه وي بنسکاره سوی خپلي ستر ګي پتې کړي او بيا چې کله صحابه وو ورته و فرمایيل چې يا رسول الله ﷺ! هغې بنسخي خو پرتوګ اغواستی وو، نونبي کريم ﷺ د ستر د پټولو اهمیت بيان کړ او هغو بنسخو ته چې بنه سترمندي وي یعنی ستر کوونکي وي د مغفرت دعا و کړه.^(۱) لهذا کومه بنسخه چې خان دينداره بولي او غواړي چې دنبي کريم ﷺ په دعا کي خان شامله کړي لکه خرنګه چې په مخکنې حدیث شریف کي ذکر سوه نو دي د ذکر سوو شرطو مطابق خپل لباس جوړوي او اغوندي دي او د بنسخو د سرپرستانو دا وظيفه ده چې خپلي بنسخي او د خپل کور بنسخينه افراد د ذکر سوو شرطو په لباس باندي مکلف کړي، ټکه د کور سرپرست د خپل کور مسئول دئ، او د هر مسئول خخه د قیامت په ورڅ پوښته او سوال د خپل افرادو په باره کي کېږي.

^۱: (مجمع الزوائد: كتاب اللباس والزينة، ج ۲، ص ۸۰۳).

د بسحود لباس او سينگار شرعی حدود

٥١

قال رسول الله ﷺ: ..... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْتُولٌ عَنْ رَعْيِهِ. (١)

د بسحولپاره خنگه لباس اغوغستل په کار دي؟

د بسحوي توله بدن عورت دئ، حکه د هغه پهول شرعاً، طبعاً او عقلأً فرض
دي او د ايمان را اولو و روسته فرض د ستري پهول دي.

حکه حضرت عائشه ؓ فرمایي، چي پر هغو بسحوله باندي دي د الله
تعالي رحم وي چي دوي د اسلام په ابتداء کي (د مکي مکرمي خخه و مدیني
منوري) ته هجرت کوي، نو کله چي د الله تعالي دغه حکم نازل سو: (ولیضر بن
بنخمرهن علی جیوبهن) (٢)

ترجمه: او پر خپلو سينو دي د خپلو پرونونه و اچوي.

نو دغه بسحوله خپل پنه توکران پري کرل پورني يې خني جور کرل، پر خپل
سر، غاره، سينه باندي يې واچول او خانونه يې بنه مستور (پت) کرل.

او دا دول اسلام بسحوله حیاء او شرم و ربئي، د نامحرم سره يې ديو خاي
کېدو خخه منع کوي او د اسي جامو (کالو) د اغوغستلو خخه چي باريک
(نازک) وي يا چسب وي يا لنه وي يا هر هغه دول لباس چي د هغه په اغوغستلو
سره د لباس مقصد او مطلب نه حاصلپري هغه يې منع کړي دئ او د داسي
لباس (جامو) حکم ورکوي چي په هغه لباس کي ستري پت وي، باريک (نازک)
نه وي، تنگ نه وي، لنه نه وي، بې لستونه نه وي، بارچاکي نه وي، ګربوان يې
خلاص نه وي او دا دول نور چي ستري نه نقصان پښوی، حکه چي بسحه چي
څومره مستوره وي په هغه اندازه يې حیاء او شرم هپروي نو اسلام هم و چاته
حیاء او شرم سبق ورکوي.

د مروجہ فیشن د لباس حکم:

نن سبا ځیني داسي فیشنونه رواج سوي دي، چي د لباس اصل مقصد او
مطلوب يې پاته سوي وي، هپري داسي بسحوي ستھ چي هغه دا دول لباس

١: مسندا امام احمد و رقمه ٤٩٢٠، ج ٤٥٦، ص ٤٩.

٢: النور، آية ٣١

(جامپ) اغوندي که د بدن خه حصه لخه وي دوي پروا نه په کوي او داسي
لباسونه اغوندي چي بدن يې تر معلومېږي. آن تردې پوري چي ورنونه، سينې
او بازو ګان يې ټوله معلومېږي، نو داسي لباس (جامپ) اغوستل د نه
اغوستلو سره برابر دي، ځکه د داسي لباس (جامپ) د اغوستونکو بنخو په

باره کينبي کريم ﷺ فرمایي، چي:

يو داسي دېنخو جماعت (ټولنه) به وي چي لباس خو به يې اغوستي وي
(مگر د هغه سره) به لشي وي، نارينه به (عحان ته) مائله کوي او (خپله به نارينه
وو) ته مائله کېدونکي وي او سربه يې د اوښ د بوک په ډول جور کړي وي،
يعني ورپستان به يې پر سر باندي يو ځاي کړي وي. نو دغه ډول بنخوي به جنت
ته نه سې داخلي او نه به د جنت خوشبوبي بوی کړي، که خه هم د جنت
خوشبوبي تر ليري ليري ځایو پوري رسېږي ^(۱)

نو لهذا د داسي مروج فېشن لباس اغوستل چي د لباس مطلب او مقصد
پکنې پاته سوي وي جائز نه دي او سزاءې يې دا ده لکه څرنګه چي په لور
حديث کي ذكر سوه.

دېنخو فېشن پرسشي:

خصوصاً په او سنې زمانه کي د فېشن پېروي دېنخو مزاج جور سوي
دي، او دوي دا فکر کوي چي لباس د عحان لپاره نه دئ بلکي د نورو د ليدلوا
لپاره دئ، ځکه لباس د خپل خاوند لپاره اغوستل په دو همه مرتبه کي بولي، او
د دوي په فکر اصل د بنه لباس اغوستل فېشن دئ، په دغه لباس باندي به
خلک زماتعريف وکړي او زه به د نورو بنخو په نظر کي بنه معلومه سم.

ځکه يې نو تيجه دا کېږي، چي بنخوي پخپل کور کي او د خاوند په مخ
کي په خيرن لباس کي اوسي او کله چي له کوره خخه د وتلو په وخت کي وي بيا

د بنه لباس د اغوستلو کوبنښ کوي، ځکه چي دا د فېشن موافقه سي.

لهذا بنه لباس اغوستل دېنخوي لپاره اول د خاوند حق دئ، د نورو د

لیدلو لپاره لباس اغوستل د خاوند پر حق تجاوز بلل کېوی.

د هري بسادي لپاره جلا جلالباس اغوستل يا جورول:

د ھېرو بسحود او س دا مزاج جور سوي دئ، چي د يوې بسادي لپاره يو لباس واغوندي نو په بله بسادي کي يې نه سی اغوستلای، گوياد دې په فکر او س دغه لباس د دوهم ئل لپاره اغوستل حرام دي او يادا يې بد بولي، چي په يوې بسادي کي يې يو لباس اغوستى وي په بله بسادي کي يې هم واغوندي نو نوري بسحوي بدها فکر و کړي، چي دا یوه جوره کالې په هره بسادي کي اغوندي، نو په دې باندي د دې په فکر دا بې عزته کېږي، يا بدہ په معلومېږي. په دغه اراده باندي نو د هري بسادي لپاره نوی لباس جورول يا اغوستل منع دئ البته که د خپل خان د خوبني لپاره ياد خاوند د خوبني لپاره اغوستل وي بیا پروا نه لري.

د بسحولپاره کوم ونګ لباس مناسب دي؟

د بسحولباس د رنګ په اره چونکه يو خاص رنګ نه دئ مقرر سوي البته په بعضو ځایو کينبي کريم عليه السلام د بسحود زينت په خاطر سپين لباس خوبن کړي دي. لهذا د بسحولپاره هر دول رنګه لباس اغوستل چي د دوى زينت پکښي راسي جائز دي.

البته که يو رنګ داسي وو، چي په عرف کي د نارينه وو لپاره خاص وو نو د بسحولپاره يې بیا هغه رنګ استعمالول د نارينه وو د مشابهت له وجي جائز نه دي.^(۱)

د بسحولپاره د باريک (نازک) لباس د اغوستلوا حکم:

لباس که باريک وي چي د هغه خخه د بدن دنه حصه معلومېږي يالباس دو مره چسپ وي چي د هغه خخه د بدن ساخت (أعضاء) معلومېږي، نو داسي لباس ځيني وخت تر لخ بدن د پر شهوت پيدا کوونکي وي، ځکه د داسي لباسو

^(۱) يجوز للمرأة ان تلبس من الثياب ما هو معتاد للناس من اى لون كان ... لعن المشتبهات من النساء بالرجال وبالعكس. (فتاوي هيئة كبار العلماء: ص...).

د اغوستلو په باره کي حضرت عائشه رض داسي فرمایي:
 يوه ورخ د بنو تميم د قبيلي خخه بنخخي حضرت عائشې رض ته راغلي،
 چي هفوی باريک (نازک) لباسونه اغosti وه، کله چي حضرت عائشې رض
 ورته وکتل، نو حضرت عائشې رض ورته و فرمایل: که چيري تاسي مؤمناني
 بنخخي ياست نو د مؤمنانو بنخو داسي لباسنه وي او که چيري مؤمناني بنخخي
 ته ياست نو شه دول چي غوارئ هغسي خوندونه اخلع.^(۱)

لهذا د بنخو لپاره داسي لباس اغوستل چي په هغه لباس کي د بدن پتت
 اعضاء (اندامونه) بنکاره کېږي د بنخو او نارينه وو د دواړو په مخ کي يې
 اغوستل حرام او ناجائزدي.^(۲)

د باريک (نازک) پورني د پرسرو لو حکم:

نن سبا بنخخي د سرپتوول يا پورني پرسرو عيب بولي او که يې پرسرو
 هم ييا دومره نازک او باريک يا کوچنى وي چي د سروپستان او حسن و جمال
 يې په هغه باندي نه پتېږي او د پردي مقصد پکښي پايمال سوي وي. ځکه يو
 وخت حضرت عائشې رض ته د دي وربره حضرت حفصه بنت عبد الرحمن
 راغله په دې وخت کي حضرت حفصه رض باريک (نازک) پورني پرسرو
 کړي وو) حضرت عائشې رض د دې خخه پورني واخیستي ورڅيري يې کړ او
 له خپل ځان خخه يې پندې پورني د پرسرو کېدو لپاره ورکړ.

د دې حدیث خخه دا معلومه سوه چي د باريک (نازک) پورني د پرسرو
 کېدلو خخه ځان ساتل په کار دي، که خه هم دېږي داسي بنخخي سته چي خپل
 ځان دینداره بولي مګريبيا هم دغه دول نازک او کوچنى پورني پرسرو.

^۱: (قرطبي: ج ۱۲، ص ۲۳۳).

^۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله: قول مفاده ان رؤية الشوب بحيث يصف حجم العضو
 ممنوعة ولو كثيفا لا ترى البشرة منه، (رد المختار: ج ۶، ص ۳۶۶، كتاب الحظى والاباحة).
 وروى أبو سعيد الخدري رحمه الله عنه انه قال: لا ينظر الرجل الى عورت الرجل
 ولا المرأة الى عورة المرأة، (أحكام القرآن للترمذى: ج ۳، ص ۳۲۴).

لهذا دېنخو لپاره د باريک (نازک) پورني د پرسركپدو خخه پرهېز کول لازم دي او داسي پورني پر سر کول ضروري دي چي د سرو رېښتان، غاره او ھيگر پکبني پتاوي.^(۱)

ايا دېنخو لپاره لخ سر گرځدل جائز دي؟

که خه هم د ډپرو ديندارو خاندانو بنهخي لخ سر کپدل عيب او بد بولي مګري بيا هم د پري بنهخي داسي ستنه چي لخ سرپه کور کي يا په بیابان کي اوسي، يعني پورني نه پرسروي، چي دا یو فېشن دئ.

او د داسي بنهخو په باره کي شيخ الاسلام جعفر کنانی رض پخپل کتاب کي یو حدیث رانقلوي، په حدیث شریف کي دا رانقلوي چي په کوم کور کي چي بنهخه لخ سر گرځي ملائکي د هغه خخه نفترت کوي، لهذا دېنخو لپاره لخ سرپه کور کي او په بیابان کي گرځدل جائز نه دي.^(۲)

دېنخو لپاره د کوت پتلون (پيمنت شرت) اغواستلو حکم:

که خه هم په او سنۍ زمانه کي نارينه او بنهخينه مسلمانان د کفارو او مشرکينو لباس اغوندي يا بنهخي د نارينه وو لباس اغوندي او دا عمل د دوى په فکر ترقی او فېشن دئ، او کوم شی چي د الله تعالی او د هغه د رسول صل په نزد د نفترت باعث او د لعنت سبب گرځي هغه خرنګه د ترقی شی کېدلاي سي. په دي کي انساني او ايماني ترقی او پرمختګ خو نسته البته حيواني، شهوانی او د لعنت او نافرمانی ترقی ده، ھکه دا لباس چي د پيمنت شرت (کوت پتلون) په نامه ياد پپوي د کفارو او مشرکينو او بي حيابي لباس دئ، د مسلمان لپاره که نارينه وي يا بنهخينه وي دغه لباس اغواستل نه دي مناسب. د کوت پتلون (پيمنت شرت) په اغواستلو کي د لباس مقصد چي د اعضاوو پهول دي د تنګوالې د وجي نه سې پرڅای کېداي، يعني د تنګ والي د وجي داسي

^۱: و عن علقة بن أبي علقة عن امه قالـت دخلت حفصـه بـنت عبد الرحمن عـلى عـائشـة رض و عليها خـمار رـقيق فـشقـته عـائشـة رض و كـستـها خـمار اـكـثـيفـاً (مشـكـوة: صـ ۳۷۷، جـ ۲)

^۲: (بلغ القصد والمرام ببيان بعض ما تنفر منه الملائكة الكرام).

وی لکه لخ انداونه او د کفارو او فاسقانو سره د مشابهت له و جي یې په
شريعه مقدسه کي اغوستل جائزنه دي^(۱)
د سانيه اغوستلو حکم:

چيري چي په مسلمانانو کي سانيه اغوستل رواج نه وي، بلکي يوازي د
کفارو او مشرکينو سره خاص وي نو هلتنه د سانيه اغوستل د کفارو سره يا
فاسقانو سره د مشابهت د وجي یې اغوستل مکروه دي.

او که په مسلمانانو کي هم د سانيه اغوستل رواج وي نو بيا اغوستل یې
جازز دي. البتنه او س چي کومي عامي سانيه اغوستل کېږي، هغه داسي وي
چي په هغه کي د بسحود پوره بدنه (جسم) پته نه وي، بلکي لاسونه یې تر بغلو
پوري لخ، شاونس او سريې هم لخ وي، لهذا د بسحود لباس بايد داسي وي چي
ددوي بدنه او جسم توله پکښي پته وي، لکه خرنګه چي د لباس په اصولو کي
ذکر سول او دغه عامي سانيه چي او س اغوستل کېږي په دې کي هم بدنه او
جسم پته نه وي نو اغوستل یې جائزنه دي^(۲).

د فراکي لباس اغوستل حکم:

فراک هغه بي لستونو لباس دئ، چي په هغه کي بازو گان تر بغلو پوري
سره د سيني لخ وي او د فراک لباس په اغوستل کي یو ډول د کفارو د بسحود
سره مشابهت وي نو لهذا د صالحو بسحود لپاره د فراکي لباس اغوستل نه دي
مناسب، البتنه د نهو کلونو خخه د کم عمر نجلی، ته یې ور اغوستل جائز دي،

^۱: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما في ذلك من تحديد جسمها و ذلك مثار للفتنة
والغالب في البنطليون انه ضيق... الخ.

فتاوي هيئة الكتاب العلماء: ج ۲، ص ۲۳۹، احكام تجميل النساء: ج ۱، ص ۲۲۹، امداد
الاحكام: ج ۴، ص ۳۴۰.

^۲: (امداد الاحكام: ج ۴، ص ۳۴۸) الشرط السابع: عدم التشبه بالكافار و اهل الكتاب
والفساق: وهذا شرط عظيم في زينة المرأة المسلمة... والجناء والفجور... (احكام تجميل
النساء: ج ۱، ص ۱۱۱).

دېنځو د لباس او سینکار شرعی حدود

۵۷

خودا خبره ده چې کوچنۍ نجوني باید د کوچنیوالې خخه د دا ډول لباسو خخه لیري وساتل سی، ټکه چې د دا ډول پیکاره لباس اغواستل یې عادت جور نه سی.

او د بنه تربیت غوبښنه هم دا ده چې د لویښت خخه وروسته د بنه لباس عادي جوره وي^(۱)

د بې لستونې یانیم لستونې لباس د اغواستلو حکم:
د نیم لستونې لباس اغواستل په داسی ځایو کي چې هلته یوازی د بنځی محرم لکه پلار، ورور، ماما، اکا، وراره او خوری او داسی نور وجود ولري او د فتنې بېره هم نه وي جائز دي که خه هم د حیاء او شرم له مخي مناسب نه دي او په داسی ځای یا کور او ما حول کي نیم لستونې لباس اغواستل چې نامحرم يعني هغه خوک چې د دې نکاح ورسه صحیح کېږي یا یو وخت ورسه صحیح کېداي سی، جائز نه دي. خصوصاً په هفو کورو کي چې هلته لپورونه، د خاوند د اکا زامن ورسه په یوه کور کي اوسي جائز نه دي، ټکه چې لپورونه او د خاوند د اکا زامنوته او داسی نورو د خاوند قریبانو ته د دې مخ لڅول نه دي جائز نو لېخي یا بازو ګان لڅول بیا بېخي نه دي ورته جایز^(۲)

د خلاص ګرپوان د قميص اغواستلو حکم:

داسی لباس یا قميص چې په هغه کي سینه او غاره بنسکاره وي که خه هم د خپل محارمو لکه پلار، ورور، اکا، ماما او داسی نورو په مخکي اغواستل که د فتنې بېره نه وي پروا انه لري البتهد حیا له مخي د خپلو محارمو په مخکي یې

^(۱): (اعلاء السنن: ج ۱۱، ص ۲۶۹ - رد المختار: ج ۱، ص ۱۶۲).

^(۲): يرى المحرم من الرجال من محارمة مواضع الزينة من وجه و رأس و صدر و ساق و عضله ان أمن الشهوة عند الخفية ... و قيد بعضهم بان رؤية اليدين الماجة الى المرفقين وهذا كله بشرط امن الشهوة (أحكام تحampil النساء: ص ۱۰۴).

و من محمرة هي من لا يحل له نكاح أبداً بنسب أو سبب ... والساقي و اعضوا ان أمن تههته ...
واللا ... والبطن (الدر المختار: ج ۶، ص ۳۶۴)

هم اغوغستل مناسب نه دي او د نامحرمو په مخکي چي د هغوی سره د دي
بسخی نکاح صحیح کپداي سی اغوغستل یې جائز نه دي.
خصوصاً په داسی کور کي چي هلتله لپور، داکازامن او داسی نور قریبان
ورسره او سپزی^(١).

د بسخو لپاره د برچاکي قميص اغوغستلو حكم:

يو فېشن خود برچاکي قميص دا دئ چي بارچاک یې دومره لوی ورجور
کپری وي چي اغوغتونکی که خه هم يو شی یې پرسراچولی وي بیا یې هم د
بارچاک د طرفه خخه بدن معلومېږي.

او بل داسی فېشن په قميص کي هم سته چي د مخد لمني طرف ته یې
دومره بارچاک ورکپری وي چي تر نامه پوري وي يا تر نامه يو خوانچه کښته
وي نو دا دول لباسونه اغوغستل د بې شرمۍ او بې حیایي علامې او نښي دي،
او د داسی لباسو اغوغستل جائز نه دي البتہ که یې د برچاکو خخه بدن نه
معلومېږي بیا هم د شرم او حیاله مخي اغوغستل مناسب نه دي، ئىكە د نېکو او
مؤمنو صالحو او غيرتمنو بسخو لباس دا دول نه وي او صالحی بسخی داسی
لباس اغوندي چي په هغه کي دوى نښې پتې او مستوري وي.

د حضرت هندی ﷺ د قميص د لستونو په باره کي رائي، چي هغې د
لويو لستونو والا قميص اغوغستي، ئىكە دا وايي چي زما د لاسو پرده هم
خوندي وي.

بنو بسخو په دومره اندازه د لباس مراعت کوي^(٢)

^١: ومن محرمة هي من لا يحل له نکاح ابداً بسبب او سبب ... والوجه والصدر والساقي
العضدان امن شهوته ... والالا الخ (الدر المختار: ج ٦، ص ٣٦٤ - ٣٢٩).

^٢: (فتح الباري: ج ١، ص ٣٧٣).

لا يجوز لبس الرقيق من الثياب اذا كان يشف عن العورة، فيعلم لون الجلد من بياض او حمرة
سواء في ذلك الرجل والمرأة ولو في بيتها ... الخ (الموسوعة .....، ج ٦، ص ١٣٦).

د چسپ لباس داغوستلو حکم:

په او سنی زمانه کي ډپري داسي بنخوي سته، چي د نوي فېشن په نامه داسي تنگ لباسونه اغوندي، چي په هغو لباسو کي د لباس مقصده تر سره کېږي، حکه چي د بدن ساخت (جور) واضح بنسکاره کېږي او د تنگ لباس اغوستل د دوبخيانو بنخو نښاني ده او تنگ لباس نه د محرومولکه پلار، ورور او داسي نورو په منځکي اغوستل جائز دئ او نه د نامحromo (چي نکاح يې ورسره صحیح کېږي) جائز دئ.

نبی کريم ﷺ د هغو بنخو په باره کي چي تنگ لباس اغوندي فرمایي: که خده هم لباس به يې اغوستي وي ليکن د تنگوالی يا نازک والي له وجي به لخی وي نو دوی به جنت ته نه سی داخلی او نه به د جنت بوی پیدا کړي که خده هم د جنت بوی به تر پنخو سوو کلونو تر مسافت پوری رسیږي.

لهذا چسپ لباس چي د بدن ساخت (جور) يې تر معلومېږي اغوستل يې جائز نه دی او پرهېزې د اغوستلو خخه ضروري دئ^(۱).

د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم:

د چوړي پایجامې په نامه هغه پایجامه يا پرتوګ دئ، چي پر بدن باندي ډپر چسپ وي، حتی چي ډپر چسپ والي خخه پکښي کښې نسلای هم نه سی. دا پایجامه ډپري بنخوي د فېشن په توګه اغوندي او د تنگوالی له وجي پر بدن باندي چسپ وي چي له کبله يې د اغوستونکي د بدن اعضاء (اندامونه)

من تشبه بقوم اي من شبه نفسه بالكافر مثله فن الباس وغيره او بالفساق او الفجار، (مرقات: ج ۸، ص ۱۵۵).

^۱: عن أبي هريرة ﷺ انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة ولا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مائة سنة (موطا امام مالك رحمه الله عليه: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ۶، ص ۳۲۶، فصل في النظر والمس).

واضح بنکاره کېږي.

لهذا دغسي پايجامي چي مخکي يې ذكر وسو نه د نارينه وو په مخکي او نه د بسحود په مخکي يې اغوستل جائزدي، او د دغو پايجامو اغوستونکي به جنت ته هم داخل نه سی.^(۱)

د بارچاکي پايجامي د اغوستلو حکم:

بارچاکي پايجامه یو ډول پايجامه يا (پرتوګ) دئ، چي د پري بسحبي يې د فېشن په توګه اغوندي او د هغه شکل او صورت دا ډول وي چي پايشې له سر خنځه بیا ترزنگانه پوري يا یو خوانچه ترزنگانه لاندي يې بارچاک ورکړي وي نو د دتگ په وخت کي يا بېله تگه يې د دغه بارچاک خنځه پنډي معلومېږي، او دا ډول پايجامي مشرکان (هندوان)، کافران او بې ديني بسحبي اغوندي.

لهذا دا ډول پايجامه د محرم او نامحرم د دوارو په مخکي يې اغوستل جائز نه دي. ځکه چي د محرم په مخکي يې په اغوستلو کي د فتنې پره سته او د هندوانو سره يې په اغوستلو کي مشابهت دئ نو پرهېز ځني کول ضروري دي.^(۲)

د پرتوګ د اغوستلو حکم:

پرتوګ چي صحيح جور سی يعني تنګ نه وي دا د بسحود لپاره بهترین لباس

^۱: عن أبي هريرة رضي الله عنه انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات لا يدخلن الجنة ولا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مائة سنة (موطا امام مالك رحمه الله عليه: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عروة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ۶، ص ۳۶۶، كتاب الحظر والاباحة).

^۲: و من محرمه من لا يحل له ... و الوجه والصدر و الساق و العضدان أمن شهوت ...
الدر المختار: فصل في النظر والمس، ج ۶، ص ۳۶۴).
الشرط السابع: عدم الشتبه بالكافر و اهل الكتاب و الفساق: وهذا شرط عظيم في زينة المرأة المسلمة و به تمييز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... الخ (أحكام اتجميل النساء: ج ...، ص ۱۱۱).

دئ، حکه چي ستر ڏپر بنه پکبني پهپري او شريعت مقدسه هم دغسي لباس ته فضيلت و رکري دئ، چي په هغه کي د انسان ستر بنه محفوظوي.

يو د پايجامي په نامه يو خاص پرتوك بعضي بسحوي اغوندي چي هغه په جورولو کي سيده غيچي کوي نو د جور بنت اندازه يې داسي وي لکه يوازي چي پايشي وي نو که ڏپر تنگ نه وي نو اغوستل يې پروا انه لري جائز دی البتہ که تنگ وو نو اغوستل يې مناسب نه دی.

لهذا د پايجامي تر اغوستلو د پرتوك اغوستل فضيلت لري، او نبي کريم ﷺ د پرتوك اغوستونکو بسحو ته د مغفرت دعا فرمایلي ده.^(١)

د مکسي قميص د اغوستلو حكم:

مکسي هغه قميص دئ، چي په او سني رواج کي يې خوک د واده په شipe په ناوي اغوندي او دغه مکسي دوه دو له جور پري، يو هغه دو له وي چي لمن يې ڏپره او بده او غته وي آن تر دې پوري چي لمن يې په چرپري يا يې په لاس کي ورسه را اخيستې وي او ددي سره يې لستونې بالکل نه وي که وي هم ڏپر لنه وي او د سينې په حصه کي تنگ هم وي او بلده يادولو ور خبره داده چي د مکسي په نامه لباس د عيسوي بسحو خاصيت دئ، نو د دغسي مکسي قميص اغوستل جائز نه دی او دغه دو هم ڏول چي يوازي يې لمن غته وي نور لستونې يې پوره وي د سينې پر حصه باندي ثه اندازه پراخ هم وي نو بيا يې اغوستل هم مناسب نه دی، حکه چي بي ضرورته اسراف ڏپر پکبني سوي وي او اسراف يو خود پيسو د طرفه وي چي د يو پي شپې لپاره يې په ڏپرو پيسو رانيسى يا يې کرايه کوي او هم دا اسراف دئ چي توکر د ضرورت خنه زيات پکبني کار سوي وي.^(٢)

^١: لبس السراويل سنة وهو من الستر الثياب للرجال والنساء: (كذا في الغرائب هندية: ج ٥، ص ٣٣٣، مجمع الزوائد: كتاب اللباس: ج ٢، ص ٨٠٣)

^٢: لا يأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه، (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل في اللباس).

د عام مکسي قميص د اغوستلو حكم:

د مکسي قميص يو دول هغه وو، چي مخکي يې حکم تېرسو، چي هغه يوازي په ناويانو باندي د واده په شپه اغوستل کېږي، دوهم مکسي قميص دا دئ، چي عامي بنخوي يې اغوندي د هغه د جورښت کيفيت هم دوه دوله دئ، يو خوداسي وي چي ترييجلکو اوږد وي مګر تنگ نه وي او نه يې لستوني لنه وي نو د دغه قميص اغوستل جائزدي.

دوهم هغه دول جور وي چي د چا پر بدن باندي ډپر چسپ وي چي د هغه خخه د انسان اندامونه او ساخت يې واضح معلومېږي او لستوني يې هم لنه وي نو د دغسي مکسي قميص اغوستل چي دومره تنگ وي لکه مخکي چي وویل سول جائزنه دي.^(١)

د پنجابي لباس حکم:

د پنجابي لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د جورښت کيفيت او طريقة يې داده چي مخکي به يې قميص محض بارچا کونه درلودل نور به پراخ وو، که خه هم د بارچا کو په وجه يې اغوستل مناسب نه وه مګر په او سنې وخت کي د هغه پنجابي لباس په نامه لباس دئ، ليکن د هغه سره فرق ډپر لري هغه دا چي يو خو یوه اندازه تنگ وي دوهم دا چي قميص يې دومره لنه ورجور کړي وي چي محض يې سروزنه په پته وي، نور يې د ورنو حجم او ساخت معلومېږي. لهذا د دغسي لباس يا قميص اغوستل د انسان لپاره خصوصاً د بنخو

كلوا والشربوا والبسوا وتصدقوا من غير اسراف ولا مخيله وهذا من هذا (تفسير ابن كثير: ج ٣، ص ٣١٤).

يتناول الاسراف في الانفاق وفي سائر الاعمال، (تفسير الماتريدي: ج ٤، ص ٢٨٠).

وابن عمر قال: قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

قال على قاري: اى من تشبه بالكافار مثلاً في اللباس وغيره او بالفساق او الفجار (مرقاة: ج ٦، ص ٥٥، كتاب اللباس).

١: وعلى هذا لا يحل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ٦، ص ٣٦٦، فصل في النظر والمس).

لپاره بې حیاپى، بداخللاقي او د شرم ضد لباس دئ او بیاد نارينه وو پە مخکى يې اغوغستل د بنخى بې حیاپى پە گوتە كوي، نو ھكە يې اغوغستل جائز نه دى. ^(١)

دانار كلى لباس حكم:

دانار كلى پەنامە لباس دا هغە لباس دئ، چي د جوربىت كيفيت او طريقة يې تر ھېرە حده صحيح وي او جوربىت يې دا دول وي چي قميص يې گردى او پراخ وي او دا دول يې پايجامە هم صحيحە جورە وي نو لهذا دانار كلى لباس كە پە همدغە كيفيت وي نو اغوغستل يې جائز دى. ^(٢)

د چوري پنجابي لباس د اغوغستلو حكم:

د چوري پنجابي لباس جور داسي وي چي قميص يې بارچا كونه لري او پرتوگ يې ھېرنگ وي چي پر بدن باندي ھېر چسپ وي او د دغە سره يې بعضى بنخى يې د قميص لستونىي هم ور لنە كري نو پە دغسي كيفيت او صورت كى چي جورويد چوري پنجابي لباس اغوغستل جائز نه دى.

البته كە د چوري پنجابي لباس جوربىت پە دغە ذكر سوي شكل او صورت كى نه وي يعني د قميص لستونىي يې لنە نه وي او پرتوگ يې پر بدن باندي چسپ نه وي نو بىا يې اغوغستل جائز دى. ^(٣)

د ساوريا لباس د اغوغستلو حكم:

د ساوريا لباس پەنامە دا هغە لباس دئ، چي جوربىت يې پە دا طريقة وي

^١: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما في ذلك من تحديد جسمها و ذلك مشار للفتنة ... (فتاوی هيئة كبار العلماء: ج ٢، ص ٨٣٩).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غير فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ٦، ص ٣٦٦، سعيد).

^٢: لا بأس بلبس الثياب الاجميلة اذا كان لا ينكر عليه في (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل في اللباس).

^٣: وعلى هذا لا يصل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ٦، ص ٣٦٦).

چي قميص يې گردي وي او ھېر لنه او تنگ يې جوروسي، چي خوك يې واغوندي د هغه د بدن ساخت او اندامونه ئىنى واضح معلومپىري، لهذا د دغسى لباس اغوستل چي د چا د بدن ساخت او اندامونه يې واضح معلومپىري جائز نه دى حرام دى.^(١)

د بنگله (جانكت او لمن) لباس د اغوستلو حكم:

د جانكت و لمن په نامه د تېرو وختو خخه مشهور لباس دئ، چي او س يې خوك د بنگله په نامه باندي هم يادوي، د جوربىت كيفيت او طريقة يې دا ھول وي چي د نامه تر حدودو پوري يې جانكت وي او بىا جلا لمن وي، يعني جور يې داسى وي چي جانكت يې جلا وي لمن يې جلا وي او د اغوستلو پر مهال دواره سره متصل اغوستل كېرى، بعضى بىخى يې بېلە لستونو يا نيم لستونو هم جوروسي.

لها د جانكت او لمن په نامه يا بنگله په نامه باندي دغه لباس كه چيري بېلە لستونى يا نيم لستونى وي نو اغوستل يې جائز نه دى، البتە كه لستونى يې پوره وي نو بىا يې اغوستل جائز دى.^(٢)

د شاراره لباس د اغوستلو حكم:

د شاراري په نامه لباس هغه لباس دئ چي په دا ھول يې خوك جوروسي چي قميص او پرتوك دواره آزاد جورپىري، د چا د بدن سره چىپنه وي نو په دغسى صورت كي يې اغوستل جائز دى البتە بعضى اوقات يې خوك داسى هم جوروسي چي لستونى يې نه وي وركري كه يې وركري هم وي مگر لنه وي نو بىا

١: قال العثمانى مد ظله العالى: فكل لباس ينكشف معه جزء من عورة الرجل وامرأة لا تقره الشريعة الإسلامية مهما كان جميلاً ... و كذلك اللباس الرقيق والاصلق بالجسم الذى يحکى للنااظر شكل حصة من الجسم ... فهو فى حكم ما سبق فى الحرمة و عدم الجواز (تكميلة فتح الملهم: ج ٤، ص ٨٨، كتاب اللباس).

٢: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل فى اللباس).

يې اغوستل جائز نه دي.^(١)

د ګير پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم:

په اوسيني عصر (وخت) کي دېټھو د لباسو ډيزاينونه او فېشنونه دومره ډېټھولونو ته رسپري، چي د هغود جورښت کيفيتونو ته او د جور طرزونو ته خوک په تعجب کي ګېږي، د هغو فېشني لباسو خخه يو لباس په نامه ګير پرتوګ دئ، چي جور يې داسي سوي وي چي پرتوګ يې ډېر او بې حده لوی جور کړي وي او قميص يې لنډ ورجور کړي وي چي محض يې سروزنه په لمن پته کړي وي دا ډول لباسونه چي يو طرف ته پرتوګ يې دومره لوی وي بل طرفته يې دومره کوچنۍ او لنډ قميص وي نو دغه ډول لباسونه محض د شهرت او تفاخر لپاره اغوستل ګېږي، بلکي په دا ډول لباس اغوستلو کي يو ډول بنځي لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي.^(٢)

د افغانی لباس حکم:

د افغانی لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د خه مودي خخه رائج دئ، او د هغه جورښت دا ډول وي چي مکمل خوک پکښي مستور وي يعني پخپل مناسب انداز باندي جور وي، چي نه تنګ او نه لنډ وي او نه دا چي لستوني يې لنډ وي او د قميص غاره يې پراخه او آزاده وي.

نو دا ډول لباسونه چي بنه خوک پکښي مستور وي په اوسيني وخت کي

^١: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل في اللباس).

^٢: قال الملا علي قاري رحمه الله عليه: من تشبه بقوم اي من شبه نفسه بالكافار مثلاً في اللباس وغيره او بالفساق او الفجار ... فهو منهم ... اي في الاثم والخير ... (مرقات المفاتيح: ج ٨، ص ١٥٥).

والاصل في هذا الشرط ما قال رسول الله ﷺ: من لبس ثوب شهورة في الدين البشهير ثوب مزلة يوم القيمة ثم الهب فيه ناراً (ابوداود: كتاب اللباس، ج ٢، ص ٣١٤).

ي اغواستل د فتنې د ڈېربنست د وجي دېنخو لپاره ضروري او لازمي دي که خه هم قيمتي او د ڈېرو پيسو او بنائيته لباس وي. ^(١)
د شېرواني (چېنه والا) لباس حكم:

چونکه د لباسو اغواستل په او سنې زمانه کي بعضي شوک دا فکر کوي چي خه اندازه بدن پتول د لباس مقصد دئي بس، نو ځکه داسي ڈول ڈول لباسونه رائج سول، چي په هغو کي د چا بدن مکمل نه وي پت او بعضي داسي وي چي د فاسقانو او کفارو د لباسو په ڈول وي او بعضي دا ڈول وي، چي ظاهراً يې بدن په پت وي مګرد چا د بې حيایي او بې شرمي او بداخلاقی شاهدي ورکوي او د فتنې لورته د چا فکر و راروي، او دا هغه لباسونه دي چي تن سبا يې بعضي بسخې د شېرواني (چېنه والا) په نامه باندي اغوندي او جوربنت يې دا ڈول وي چي يو خو يې د عام بارچاکي لباس په ڈول بغلونه بارچاکونه لري دا خو په هر صورت دوهم دا چي د مخ لمني ته يې لوی بارچاک ورکړي وي او دغه د مخ لمни ته د مره لوی بارچاک ورکول چي د انسان د ورنو لوره حصه هم ورڅخه معلومېږي او دا هغه لباس دئي چي د چا بې حيایي او بې شرمي ور په ګوته کوي او د دې سره سره دا د کفارو او فاسقو بسخو لباسونه دي، چونکه هغوی نه حیا لري نه اخلاق او نه د دغو شيانيو مراعت ساتي.

لهذا د مسلمانو او ديندارو بسخو لپاره دا ڈول لباس اغواستل چي په هغه کي د چا حيَا او شرم نه وي خوندي جائز نه دي، خصوصاً چي بيا د کفارو او بې دينو بسخو خخه دا لباس رائج سوی وي ياد هغوی لباس بلل سوی وي. ^(٢)

١: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر رائق: ص ٣٤٩، ج ٨، فصل في اللباس).

فإن الإسلام ... لم يقتصر على نوع دون نوع ولم يقرر للإنسان نوعاً خاصاً أو هيئة خاصة من اللباس... وإنما وضع مجموعة من المبادئ (تكميلة فتح الملهم: ج ٤، ص ٨٧).

٢: ليس للمرأة أن تلبس الثياب الضيقة لما في ذلك من تحديد جسمها و ذلك مشار للفتنة

د سینه بند د استعمالولو حکم:

د سینه بند د استعمال بنیادی مقصد د ھیگر حفاظت دئ، نو ھکه د بنسخو لپاره یې استعمالول جائز او بنه کار دئ. البتہ که چیري د سینه بند استعمال په داسي دول وي چي د چا ھیگر بسکاره او واضح پکنېي معلومېږي نو بیا یې استعمال جائز نه دئ.

لهذا که د سینه بند استعمال په نيت د ھیگر د حفاظت وي نو جائز او اولی کار دئ او که د سینه بند استعمال په نيت د ھیگر د واضح او د بل توجه ھان ته د را اړولو لپاره وي نو د خاوند د منه ماسوا د بل چا په مخکي بسکاره کول یې جائز نه دي.^(۱)

د زفانه جانکت (انګلیا). د اغوستلو حکم:

ھغه جانکت (انګلیا) چي عموماً د بنسخو لپاره د يخ څخه د ھان ساتلو لپاره جورېږي او کيفيت او جورې هم د نارينه وو د جانکت (انګلیا وو) څخه جلا وي نو د بنسخو لپاره یې اغوستل جائز دي. البتہ که د ھغه جانکت (انګلیا) جور او استعمال د نارينه وو لپاره خاص وي نو د بنسخو لپاره یې اغوستل جائز نه دي او که د بنسخو لپاره یې جور او استعمال خاص وي نو د نارينه وو لپاره یې اغوستل جائز نه دي.^(۲)

والغالب في البنطلون انه ضيق ... (فتاوی هيئة كبار العلماء: ج ٢، ص ٨٣١).

و تعد مجاوزتها خرقاً للحياء و خدشاً للمرءة ... حتى لا يكون لباسها لباس شهوة لمخالفته عادة الناس ... (أحكام لتجميل النساء: ج ١، ص ١٠٧).

١: لا يأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل في اللباس).

٢: لا يأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩).

لعن رسول الله ﷺ المتشبهين من الرجال بالنساء ... الخ وهذا الحديث اصل في عدم جواز تشبيه الرجال بالنساء والعكس في اللباس والزينة ... دون الاخر (أحكام تجميل النساء: ص ١٠٨).

دېنځو لپاره د رخچیني د استعمال حکم:

رخچیني پر دوه دوله دي، یو هغه دول دي چي د نارينه وو لپاره خاص دي، چي عموماً یې نارينه استعمالوي نو د نارينه وو د رخچیني استعمال دېنځو لپاره جائز نه دي. دوهم هغه رخچیني دي چي بعضی سپین سري بسخي یې د وربښتانو د حفاظت لپاره استعمالوي نو په دغه نيت یې استعمال جائز دي. البتنه که چيري یې استعمال د فیشن لپاره وي که شه هم حفاظت پکښې راغلی وي تو یېا یې هم استعمال جائز نه دي.^(۱)

پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم:

درې دوله تصویرونه (عکسونه) پر لباسو باندي نقش کېږي یا جورېږي، د درو سرو حکم به انشاء الله په تفصیل سره جلا جلا ذکرسي.

اول:

د ذي روح (ساه اخیستونکو) شیانو تصویرونه (عکسونه) مثلاً لکه د انسان یا نورو حیواناتو یا مرغانو.

دوهم:

د غیر ذي روح (د ساه نه اخیستونکو) شیانو تصویرونه (عکسونه) مثلاً لکه د ستوري، لمر، درختي، ډبری او داسي نورو شیانو.

درېيم:

د کفارو د شعائرو تصویرونه (عکسونه) مثلاً لکه د صلیب یا د هغو نبسو تصویرونه چي دوى ته منسوب وي، د دي په ضمن کي نو د دوى د ممالکو د بیرغونو تصیرونه (عکسونه) هم رائحي.

پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکو) شیانو د عکسونو حکم:

١: عن ابن عباس ﷺ قال لعن رسول الله ﷺ المتتشبهين من الرجال ..... من النساء بالرجال .

ترغیب والترہیب ج : ۳ ص : ۱۰۳
اذا كان اللباس غالباً لباس رجال نهيت عند المرأة و ان كان ساتراً (احکام تجمیل النساء: ص ۱۱۰).

د ذي روح (ساه اخیستونکو شیانو) لکه د انسانانو، حیوانانو او مرغانو عکسونه جورول يا په بل باندي جورول ياد کېمرې په ذريعه ورڅخه اخیستل يا پخپله اخیستل يا په کورونو کي اينبوقول يا هرپول يا پر لباسو باندي نقش کول يا هغه لباس اغوستل چي پر هغه باندي د ساه اخیستونکو شیانو عکسونه وي دا تول په شريعت مقدسه کي حرام دي، او کوونکي يې د عذاب مستحق دئ او دا دول په هفو ځایو کي لکه کوته، صالون او داسي نورو کي چي عکسونه هرپوري هلته لمونځ کول مکروه دي او په هغه لباس کي لمونځ کول چي پر هغه باندي د ساه اخیستونکو شیانو عکسونه وي د نارينه او بسخينه وو لپاره مکروه تحريري د.

ليکن بعضی غافله مسلمانان يا د کفارو د فېشن خخه متاثر مسلمانان داسي لباسونه پخپله اغوندي يا يې په بسحود يا پخپلو کوچنيانو باندي اغوندي چي هغه لباسونه يا هغه دول لباسونه کفار او فاجران استعمالوي او خصوصاً هغه لباسونه لکه انګیا يا کوتونه او داسي نور بعضی مسلمانان يې اغوندي چي پر هغه باندي د مشرکانو هندوانو د فلمونو د اداکارانو عکسونه وي.

لهذا دغه اعمال او کارونه او دا دول لباسونه اغوستل چي مخکي ذكر سول حرام او کوونکي يې د عذاب مستحق دئ.

حکه په حدیث شریف کي نبی ﷺ فرمایي:

عن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلوات الله عليه وسلم يقول أشد الناس عذاباً عند الله المصوروون.^(۱)

ترجمه: د عبد الله ابن مسعود رضي الله عنه خخه روایت دئ: دی وايي چي ما د نبی کريم صلوات الله عليه وسلم خخه واورېدل چي د قیامت په ورځ به تر تولو سخت عذاب د عکسو جورونکو لپاره وي.

او په بل حدیث شریف کي نبی کريم صلوات الله عليه وسلم فرمایي:

^۱: مشکوہ: ج ۲، ص ۳۸۵).

عن ابن عباس ﷺ سمعت رسول الله يقول: من صور صورة في الدنيا
كفل ان نفح فيها الروح يوم القيمة وليس بنا فخر. (١)

ترجمه: حضرت ابن عباس ﷺ فرمایی چی د نبی کریم ﷺ خخه می
واور پدل چی ده مبارک و فرمایل: چا چی یو صورت په دنيا کی جور کړ نو د
قيامت په ورخ به دی مکلف سی چی دغه (جور سوی) صورتو ته ساه ورکړه،
دی به یې نه سی ورکولای.

او نبی کریم ﷺ په بل حدیث شریف کی فرمایی:

لاتدخل الملائكة بيتأ فيه كلب ولا تصاویر، متفق عليه. (٢)

چی په کوم کور کی تصویرونه (عکسونه) وي یا سپی وي و هغه کور ته
در حمت ملائکي نه داخلېږي. (٣)

که پر لباس باندي ذي روح (ساه اخيستونکي) ډېر کوچني عکسونه وي؟

که چيری تصویر (عکس) ډېر کوچني وي او د ليري ځای خخه نه
معلومېږي، که خه هم خوک ورتزدې سی ورته معلوم سی یا په ډېر فکر کولو
سره ورته معلوم سی نو د مجبوريه په وجه یې اغوشتل جائز دي او بېله

^١: (مسلم: کتاب اللباس، ص ٢٠٢، ج ٢).

^٢: (مشکوة: کتاب اللباس، ج ٢، ص ٣٨٥).

^٣: فظاهر کلام النوى فی شرح مسلم الاجماع علی تحریم تصویر الحیوان: و قال: سواء
صنعة لما يمتهن او لغيره قصنته حرام بكل حال... و سواء كان في ثوب او بساط... و غيرها
(رد المختار: ج ١، ص ٦٤٧، سعید).

و لبس ثوب فيه تصاویر الذي له روح للتشبه بعبادتها! اى من المكروه... و هو اى الثوب
مكروه بذاته: فكيف به في الصلاة و المقصود هنا الكراهة التحريمية (درالمختار: ج ١، ص
٤٣٥).

و من خلاصة ما سبق لتوضح ان اقتناء المرأة لصور ذات الأرواح في لباسها او في حلتها هو
أمر محرم: لورود العقوبة فيه والعقوبة لا تكون الا على فعل محرم (أحكام تجميل النساء: ص
٣٣١).

ضرورته يې اغوستل بنه کار نه دئ^(٦١).

پر لباس باندي د سر پري سوي ذي روح شيانو عکسونه:

پر لباس باندي د داسي تصوير (عکس) وجود چي د هغه تصوير (عکس) سرنه وي يعني ورڅخه قطع سوي يا یې مخنه وي يا یې داسي اندام نه وي چي د هغه پرته دغه ذي روح شى ژوند نه سی کولاي، که خه هم د هغه تصوير جورښت داسي سوي وي چي سر يا هغه اندامونه چي د هغه ماسوا ژوند نه سی کولاي نه وي يا یې وروسته تر جورښته هغه سر يا اندام ورڅخه قطع کړي وي چي پله هغه ژوند نه سی کولاي، تو د داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د دغه ذکر سوو د لوونو تصویرونه (عکسونه) وي جائز دي.^(٤)

پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حكم:

پر لباس باندي د غير ذي روح شيانو تصویرونه لکه د درختي، ګلانو، مېوو، ډبرو او داسي نورو پروا انه لري جايزدي، که خه هم لمونځ په دغه تصوير لرونکي لباس کي وکړي مکروه نه دئ، او دا ډول که په کور کي په خونه او صالحون کي ځرول سوي وي هم جائز دي.^(٥)

پر لباسو باندي د کفارو د شعائر او تصویرونو حکم

د صلیب لرونکي لباس د اغوستو حکم:

^(٦) (الا ان تكون صغيرة) لأن الصغار جداً لا تعبد، فليس لها حكم الوثن لا تكره في البيت والمراد بالصغيرة التي لا تبدل للناظر على بعد والكبيرة التي تبدل للناظر على بعد (كذا في فتح القدير: ص ٤١٤، ج ١).

١: او مقطوعة الرأس او الوجه او ممحوة عضولاً تعيش بدونه... قوله او مقطوعة الرأس اي سواء كان من الاصل او كان لها رأس ومحى وسواء كان القطع بخيط... برون الرأس عادة (الدر المختار مع رد المختار: ج ١، ص ٦٤٨، سعيد).

٢: قال النووي رحمه الله واما الشجر ونحوه مما لا روح فيه فلا يحرم صنعة ولا التكسب به: سواء الشجر المشمر وغيره (شرح النووي على الصحيح المسلم: ج ١، ص ١٣٠، كتاب اللباس).

فإن غير ذي الروح لا يكره كالشجر (فتح القدير: ج ١، ص ٤١٤).

د دنيا ټوله تجارت تقریباً په او سنی زمانه کي د کفارو په لاس کي دئ، په تجارت کي د مال د ډېربنست تر خنگ یو مهم کاري په خپل دين د ترقى او د خپلو شعائر و د عامې د لپاره په تجارت کي دا هم کړي دئ، چي د خپل باطل دين او باطل مذهب عقیده او د هغه نبئي و نبئاني د فېشن او ډيزاين په صورت کي په ټوله دنيا کي وغورولي او نشيبي کري او د شعائر و نشيبي دا ډول نه دئ چي یوازي پر یو خاص شي باندي وي، بلکي پر لباس باندي، پر رخچينه باندي، پر کوت باندي حتی د تعليم پر اسبابو باندي لکه: قلم، کتابچه او داسي نورو شيانيو. داسي شی نسته چي پر هغه باندي یو ډول د ډولونو یو تصوير (عکس) موجود نه وي، کله د صلب د نبئان عکس وي چي صورت او کيفيت یې دا ډول وي لکه د جمع علامه خوڅه فرق یې دا دئ چي په صليب کي یې لاندي خط او بد وي، کله د یهودو د شپږ کونجه ستوري تصوير (عکس) وي.

او سه موږ د هغه کارته سازش ويلاي سو، او که د خپل ځان لپاره غفلت؟ دا یو فکري جګړه ده چي مغربي هيوا دونو د مسلمانانو پر خلاف شروع کړي ده، چي مسلمانان یې د خپلو شعائر و خخه غافل کړي دي او په د هغه د فېشن او ډيزاين په نامه یې د مسلمانانو شکلونه، لباسونه چي حتی د مسلمانانو معاشرې او محلې یې د ځان په ډول جوري کړي دي.

که موږ وکورو مغربي نړۍ پر خپلو لباسو د خپلو شعائر و خومره اشاعت کوي، چي په ټوله دنيا کي یې خپل د دين شعائر پېژندلي دي حتی چي محض یو کمزوري مسلمانان یې هم استعمالوي او د صليب د نبئان استعمال خوڅه بلکي ماتول یې په شريعت مقدسه کي ضروري دي او دنبي کريم ﷺ عمل هم دا وو، چي چيري به یې داسي شی ولیدي چي پر هغه باندي د صليب د نبئان سره مشابهت وو نونبي کريم ﷺ هغه ماتوی. (۱)

د صليب د نبئان عکس د نورو شيانيو د عکسو خخه جلا دئ، ځکه چي د

^۱: عن يحيى عن عمران بن حطان ان عائشة حدثته ان النبي ﷺ لم يكن بترك فى بيته شيئاً فيه تصاليب الانقضاض (بخاري: كتاب اللباس، ص ٨٨٠، ج ٢).

صلیب د نبیان خصوصاً عبادت کېږي او هغه د یوه معبد په دول بلل کېږي، نو لهزاد ساه اخیستونکو تر تصویره پر بد په شریعت کی بلل ټسوی دئ.

او د صلیب نبیان استعمالول یو دول د دوی سره مشابهت کول دي او په حدیث شریف کی نبی کریم ﷺ فرمایی: چا چې د دوی سره (یهود او نصاری) مشابهت وکړنو مشابهت کوونکی هم د دوی خخه دئ او که د مشابهت نیت یې کړی همنه وي خو معناؤ د دوی سره په عقیده کی ګډ بلل کېږي او د صلیب خخه د دوی مراد دا دئ، چې عیسیٰ ﷺ وفات سوی دئ او د ګډ عقیده د قرآنکریم د آیات خخه صریح او واضح خلاف ده.

په هر صورت د مسلمانانو لپاره د کفارو د شعائر و خصوصاً د صلیب د نبیان استعمالول د اسلامی غیرت خلاف دی او په شریعت مقدسه کی دا دول لباس اغوستل چې پر هغه باندي د صلیب تصویر وي د ټولو، مسلمانانو لپاره حرام او ناجائز دی.^(۱)

د کفارو د بېرغونو د لباس د اغوستلو حکم:

پر بعضو لباسونو باندي یا پر نورو داسي شیانو باندي چې پر هغه باندي د بېرغ د جوړولو ضرورت نه وي خو بیا هم د پر داسي مسلمانان وي چې پر لباس باندي د کفارو د ملکو بېرغونه وي او د ملک بېرغ دا د هغه ملک یا وطن علامه او نبیاني وي اوچ کفارو د ملکو بېرغونه پر خپلو لباسو باندي جوړول یا داسي لباس اغوستل چې پر هغه باندي د کفارو د هیواد بېرغ وي د مسلمان د اسلامی غیرت خلاف دی او بل دا چې په حقیقت کی د کفارو د بېرغ

^(۱) من تشبه نفسه بالكافر مثلاً في اللباس و غيره او بالفساق او بالفحار ... فهو منهم في الاثم والاخير (مرقات: كتاب اللباس، ج ٨، ص ١٥٥).

ان الصليب شعاري يختص بالنصارى وهو أمر عبادة لدليهم ... ولبس المسلم له يعذر رضياً بالاتتساب اليهم ... ولبس الصليب فيه اظهار من لا يسلمه لموافقة النصارى في رعمهم انهم قتلوا عيسى ﷺ وهذا مناف لتصريح القرآن، حيث يقول الله تعالى: وما قتلوه وما صلبوه ولكن شبه لهم (أحكام تجميل النساء: ص ٣٤١).

لرونکي لباس اغوستل یو ډول د دوى سره نفترت نه کول دي او د اسلامي نښو سره محبت نه کول دي او نبي کريم ﷺ چي د صلیب او د شرک نبی ماتولې او بیا د نبی کريم ﷺ دا فرمان چي خبردار د مشرکانو دزیم خه خان وساتئ (۱)

لهذا معلومه سوه چي د مسلمان لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي چي پر هغه باندي د کفري هيوا د بيرغونه وي او دا عمل د اسلام د غيرت خلاف دي.

که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو خه به کوي؟

که پر لباس باندي یا بل د اغوستلو پرشي باندي یا په کور کي د څرولو یا ايسنولو پرشي باندي تصویر (عکس) وي نو اول خودي یې ليري کري او د ايسنولو او استعمال خخه دي یې پرهېز وکړي. دا بهتر او بنه کاردي او که یې ليري کول یا ضایع کول ناممکن وي د هغه شي استعمال ضروري وي نو بیا دی په لاندي طريقو کي په یوه طریقه باندي عمل وکړي:
اول:

د تصویر (عکس) سردی ورخخه پرې کري ټکه علماء فرمایي چي کله د تصویر سر ورخخه پرې سی نو د هغه ممانعت ختمېږي (۶۷).

دوهم:

د تصویر (عکس) هيئت دي ورخراب کري که خه هم نيمی پاته سې.

دریم:

یا دی د هغه لباس استعمال پرېږدی یا دی داسي کار ورخخه و اخلي چي په هغه کي د تصویر توهین راسي.

څلورم:

یا دی پر تصویر (عکس) باندي یوشی و موبدي چي د تصویر هيئت ختم

۱: واياكم والنعم وزى اهل الشرک (صحیح مسلم: ص ۱۹۱، ج ۱).

(فتح الباري: ج ۱۰، ص ۳۸۸) (۶۷).

سي يا يې هيئت معلوم نه سي.

دا ډول که د صلیب تصویر وي يا د صلیب مجسمه وي نو تصویر دي خراب کري او که يې مجسمه وي نو بیا دي يې ماته کري.

که د صلیب نښان پر لباس باندي وي نو د لباس څخه دي يې خراب کري که خه هم د صلیب نښان پر قالين، غالى، فرش باندي وي بیا يې هم خرابول ضروري دي، ځکه چي د صلیب نښان د تصویر څخه د پر شنیع او بد دئ. (۱)

دنوروز دورئي په نیت د نوي لباس د اغواستلو حکم:

نوروز چي د حمل اول تاريخ دئ، او مهرجان چي د میزان اول تاريخ دئ، دا هغه دوي ورئي دي چي د جاهليت په زمانه کي لمانځل کېدلې نو کله چي نبي کريم ﷺ مدینې منوري ته تشريف راوړي د مدینې منوري خلکو دغه ورئي لمانځلې، یعنې په دغو ورئو کي يې خوشحالۍ کولي او مېلو ته به خلک تلل، نوي لباسونه به يې اغواستل او داسي نور، نو نبي کريم ﷺ د دوي څخه پونتنه وکړه چي دا خرنګه ورئي دي؟

دوی وویل، چي د جاهليت په زمانه کي موږ په دغو دوو ورئو کي خوشحالۍ کولي.

پیغمبر ﷺ و فرمایل: په تحقیق سره اللہ تعالیٰ د دغو دوو ورئو په بدل کي بهتره او خير تر دې درکري دي یوه د لوی اختر ورځ بله د کوچني اختر ورځ ده او د دې څخه وروسته بیا هم کفار په دغو ورئو کي خوشحالۍ کولي او لمانځلې يې، آن تر نېي زمانې پوري چي په او سنې زمانه کي بعې يې کمزوري مسلمانان يې هم په دا ډول لمانځي چي نوي لباسونه کوي، یو تر بله مهماني سره کوي حتی چي بازارونه بند وي، یو تر بله د دغو ورئو مبارکي سره ورکوي، دا ټول د کفارو، مجوسيانو، مشرکينو او شيعه گانو رواجونه دي. لهذا د مسلمانانو لپاره دا ورئي لمانځل نه دي په کار او په دغو ورئو

۱: ان كانت الصورة الذرات الارواح وهى فى لباسها ... ان تقطع رأسها ... ان تفرق هيئتها ... ان تغير من استعمالها ... او بقطع رأس فلا امتناع (احكام تجميل النساء: ص ۳۴۲).

کي په دي نيت چي د نوروز اوله ده نوي لباسونه ئان ته او اولادو ته کول دا
ډول مبارکي سره ورکول جائز نه دي.^(۱)

د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم:

لباسونه مختلف رنگونه لري هر رنگ ئان ته زينت لري او د لباس د لا
زينت او بنایست لپاره بنخی پر لباسو باندي د کشیده کاري کارياد ګلدوزي
کار کوي او د بسخودا ډول لباسونه خوبن دي.

لهذا د بسخو لپاره نقش او کشیده کاري سوي لباس اغواستل جائز خه
بلکي افضل او بنه کار دئ، خو په دي شرط چي د شريعت مقدسه د اصولو
مطابق وي.^(۲)

د دستکلو او جرابو د استعمال حکم:

بنخی اکثر اوقات د خپل لباس سره د حجاب (چادری) د اغواستلو پر
مهال دستکلې په لاسوی او جرابي په پښو کوي، که د دستکلو او جرابو د
استعمال نيت د خپلو لاسو او پښو د زينت پټول وي، نو د دستکلو او جرابو
استعمال جائز خو څه بلکي په او سنۍ زمانه کي اولی او بهترین کار دئ.

البته که چيري د دستکلو او جرابو رنگ او پرهغو باندي نقش او نگاردا
ډول وي چي په ورته کتلو سره خوک ورته متوجه کېږي نو بیا د ډول دستکلو

^۱: مشکوہ: ج ۱، ص ۱۲۶ - مرقات: ج ۳، ص ۵۴۳).

قال المظہر فیہ دلیل علی ان تعظیم النیروز والمهرجان وغیرهما ای من اعیاد الکفار منهی
عنه.

والاعطار باسم النیروز والمهرجان لايجوز (مجموعۃ الفتاوی: ج ۲، ص ۲۹۲).

ويخروجه الى نیروز المجوس لمراقبته معهم فيها ... وباهدائه ذلك اليوم للمشرکین ولو
يضة تعظیماً كذلك (هنديه: ج ۲، ص ۲۷۶).

^۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الزائق: ج ۸، ص ۳۴۹، كتاب
الکراهية).

او جرابو استعمال جائز نه دئ^(١)

په عده کي د بنایسته لباس اغostel جائز دي؟

د هغو بنخو لپاره چي خاوند يې مرسوی وي يا خاوند دا طلاقه کړي وي
تر خو چي د خاوند د مرګ يا د طلاق عده تېره سوې نه وي نو د داسي بنخوي
لپاره بنایسته لباس اغostel يا د بنایستشیان استعمالول جائز نه دئ^(٢).

د بنخو لپاره د ورپینمو لباس اغostel جائز دي؟

د ورپینمو استعمال د بنخو لپاره جائز دئ که ورپینم اصلی وي که
مصنوعی وي، که يې ډپر استعمالوي که لب، په هر صورت کي د بنخو لپاره د
ورپینمین لباس اغostel جائز دي.

البته د نارینه وو لپاره که لوی وي که کوچنی وي بلا عذر د ورپینمین
لباس اغostel جائز نه ذي^(٣).

دلويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟

هغه لباسونه جي د هغو اغostel د لويو بنخو لپاره په يوه وجه د وجوهاتو
په شرعت کي منع سوي وي د کوچنيو نجونو لپاره خه فرق لري:
اول:

يو هغه لباسونه دي چي د لويو بنخو خخه په دغه وجه منع سوي وي چي
هغه ډپر باريک يا لنډ يا پر بدن باندي چسپ وي او يا داسي نور. د دا دول
لباس په هغو نجونو اغostel چي عمر يې د نهو کلونو خخه کم وي يا د فتنې

^١: وثانيهما: ما يقصد به مستر القدم عن النظر اليها وهو الجورب او النعل ان كان من النوع الساتر (تجمیل احکام النساء: ٢٣١ مخ).

^٢: عن ام سلمة ﷺ عن النبي ﷺ قال الم توفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب ولا المشطة ولا الحلى ولا تخصب ولا تكتحل، (مشكوة: ٢٨٦ مخ).

^٣: ويحل للنساء لبس الحرير ولا يحل للرجال، (مجمع الانهر: كتاب اللباس، ج ٤، ص ١٩٤).
يكره لبس الحرير للذكور صغيراً كان أو كبيراً، (الفتاوى السراجيه: باب في اللبس، ص ٧٥، سعيد).

بېرە د چېر کوچنیوالي په خاطرنه وي نو اغوستل يې جائزدي، البته چې آينده د دغۇ كوچنیو نجونو تربىيە او عادت خرابېرىي يا په لوی والي كېي يې دا ۋول لباس عادت جورپېرىي نو ھكە يې اغوستل مناسب نه دى.

دوهم:

ھغە لباسونه چې د هغۇ اغوستل په دغە وجە منع سوي وي، چې پر هغۇ باندى د ذى روح شيانو تصويرونه (عکسونه) وي ياد صليب تصوير (عکس) وي او ياداسىي نور نود دغە لباس اغوستل په كوچنیو اولادو باندى جائز نه دى، لكه خرنگە چې د لويانو نارينه او بىشىئينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دى بلکى كە ٿوک په كوچنیو اولادو باندى دغە ۋول لباسونه واغوندى نو د هغۇ گناه ھم پر اغوستونكو (پرمورا اوپلار) باندى ده.

لهذا اول ۋول لباسونه په اولاد باندى اغوستل مناسب نه دى او دوهم ۋول لباسونه په اولادو باندى اغوستل جائز نه دى كە يې په واغوندى گناه يې پر اغوستونكو باندى ده.^(١)

د لباس آداب

د لباس د اغوستلو د آدابو خخە شەآداب د بسخو لپاره په لاندى ۋول ذكر سوي دي:

(١)

د لباس په اغوستلو كې بىنه نىت

ترىپولو د مخدە د لباس د اغوستلو پروخت بىنه نىت خپلول چې زە كوم لباس

^١: اما الصبيان: فان كان مميزاً غير ذى شهوة فله نظر ما فوق السرة و ما تحت الركبة اذا انه لا شه "له اشبه الطفل ... ولا يجب لاستثار عنمن هودون سبع سنين فى امر من الامور (احكام تجميم ساء: ص ١٠٢).

وما يكره لبسه يكره للغلمان والصبيان ... ولا ثم على من البسم لانا امرنا بحفظهم، (هنديه: ج ٥، ص ٣٣).

دېنځود لباس او سینکار شرعی حدود

اغوندم د دغه مقصد د ستړ پټول دي او د الله تعالی د نعمت اظهارول او
ښکاره کول دي، چې الله تعالی ما ته د دا سی لباس د اغوستلو توفيق را کړي او
د رانیولو قدرت یې را کړي دئ، چې د هغه په وجه سره زه خپل خاوند ته په بنه
بنایسته شکل او صورت کې ښکاره سم:
ان الله يحب ان يرى أثر نعمته على عبده.

پېشکه چې الله پاک خوبنوي چې د ده ورکړل سوي نعمتونه پر خپل بنده
باندي وويني (۱).

(۲)

دلباس د اغوستلو دعا

دلباس د اغوستلو پروخت د لباس دعا کول او ترتولو مختصره او بهتره
دعا په لاندې ډول ده:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِيْ هَذَا الشُّوْبَ وَ رَزَقَنِيْ مِنْ غَيْرِ حَوْلِيْ مِنْيَ وَ لَا قُوَّةَ.

ترجمه:

توله ثنا او صفت الله تعالی لره ثابت دي، هغه الله چې ما ته یې دغه لباس
را اغوستی دئ، او زما بېله طاقت او استعداد یې ما ته را کړي دئ (۲)

(۳)

لباس اغوستل دراسته طرفه خخه شروع کول

دلباس د اغوستلو پروخت دراسته طرفه خخه شروع کول يعني د قميص
د اغوستلو پر مهال اول راسته لستونۍ اغوستل او د پرتوګ اول راسته پا يخده
په پښه کول، دنبي کريم ﷺ سنت او د لباس آداب دي (۳)

(۴)

¹: ترمذی: کتاب الادب، ج ۲، ص ۱۰۹

²: (ابو داود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۵۵۸).

³: عن أبي هريرة قالَ كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ قَمِيصًا بَدَأَ بِمَيَامِيْهِ (ترمذی: کتاب اللباس،
ج: ۶ ص: ۳۹۰ ، ط: المکتبة الشاملة ورقم الحديث: ۱۶۸۸)

دلباس کېنل د چې طرفه شروع کول

دلباس د کېنل پر مهال د چې طرفه خخه شروع کول، يعني د قميص د کېنل پر مهال اول چې لستونۍ کېنل او د پرتوګ د کېنل پر وخت اوله چې پايشه کېنل سنت او د لباس آداب دي^(١)

دلباس د کېنل دعا

لباس که د پربوللو یا د خوب (پربوتلو) لپاره کېنل کېدی نو دغه لاندي ذكر سوي دعا دي وو ايي:
بسم الله الذي لا إله إلا هو^(٢)

(٥)

دلباس د اغوستلو د مخه په لباس کي کتل

دلباس د اغوستلو د مخه په لباس کي کتل يا لباس تکوهل د سنت او آدابو خخه دي، حکم نبي کريم ﷺ فرمایي: خوک چي پر الله تعالى او د آخرت پر ورع ايمان لري نو موزي دي نه اغوندي تر خو چي تکوهلی يې نه وي.
تشريح: که شه هم دغه حدیث د الفاظو له رویه د موزو په اړه وارد سوی دئ مګر علماء کرامو د اغوستلو د ټولو انواعو (قسمو) لپاره بللي دئ، حکم د حشراتو (خزندو) خخه د ځان ساتلو لپاره د اغوستلو په هر شي کي کتل سنت دي^(٣)

^١: عن أبي هريرة رض أن رسول الله صل قال اذا اتعل احدكم فليبدأ باليمين و اذا خلق فليبدأ بالشمال ... (الحادي). قال نووي رحمه الله فيسحب البداءة باليسار في كل ما هو ضد ما يتسحب فيه البدأ باليمين ... ومن ذلك ... والسراويل والكم ... الخ (شرح مسلم للنووي: ص ٧٤ - ٧٥، فتح الباري ص ٣١٢، ج ١).

^٢: (اذكار النووي: ص ٢٤).

^٣: من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يلبس خفيه حتى تنفضهما.

(۶)

دلباس او بدوالي

د بنخو لباس پر دوه دوله دئ، يو مستحب دوهم جائز.

اول د بنخو لپاره مستحب لباس دا دئ، چي قميص يې د پنسو (بجلکو)
خخه يوه لوپشت لوپ.
دوهم: جائز لباس يې دا دئ، چي د پنسو (د بجلکو) خخه يې قميص يو
شرعی گز لوروي^(۱)

(۷)

په لباس کي د لوبي (تكبر) خخه ئان ساتل

تزویر يعني د خلکو په مخکي خپل ئان يا لباس په دا دول بنکاره کول
چي دا دول لباس يوازي زه لرم، يېل خوک يې نه لري او پخپل لباس باندي په
باطله طريقه ئان بنايسنه کول. دا عمل د لباس د آدا بو خخه نه بلل کېږي. بلکي
په لباس کي اعتدال او ميانه روی اختيارول په کاردي^(۲)

و هذا الادب و ان كان لفظه واردًا في الخف ... عند تطبيقه في سائر أنواع اللباس (أحكام
تجمیل النساء: ص ۳۵۵).

^۱: وعن ابن عمر رض قال رخص رسول الله ﷺ لامهات المؤمنين في الذيل شبراً ثم استزدنه فزادهن شبراً فكن يرسلن علينا فندرع لهن ذراعاً (ابوداود: كتاب اللباس، ص ۷۷۶، باب في قدر الذيل).

وقال ابن حجر رحمه الله: والحاصل أن النساء لهن حالان: حال استحباب وهو ما يزيد على هو جائز للرجال بقدر الشبر و حال جواز بقدر الزراع (فتح الباري: ص ۲۵۹، ج ۱۰).

^۲: عن عائشة رض أن امرأة قالت يا رسول الله ﷺ أقول إن زوجي اعطاني مالم يعطني فقال رسول الله ﷺ المتشبع بما لم يعط كلباس ثوبى زور (مسلم: كتاب اللباس والزينة، باب النهن عن التزوير، ص ۱۹۲، ج ۲).

والمقصود أن يظهر للناس اتصافه بدالك.

(۸)

په لباس کي تواضع کول

په لباس کي تواضع (عاجزي) کول خپل ئان د لباس د اغوستلو په ذريعه پريل باندي لور بلل په کارنه دي، او په لباس کي او سط لباس اغوستل مناسب دي (۱)

(۹)

پاک لباس اغوستل

دلباس له آدابو خخه يو ادب پاک لباس اغوستل دي، حکه چي کله لباس خيرن سی نو پرپولل يې په کاردي، او نبي کريم ﷺ يو خوك ولیدی چي هغه خيرن لباس اغوستى وو، نو نبي کريم ﷺ و فرمایل: آيا پاکونکي او ياداسي شى دي نه درلودى، چي لباس دي په پرپولى واي (۲)

د بسحود لپاره مخصوص آداب

حیاد بسحود لپاره زینت ده، نو کله چي د بسحی خخه حیا ورکه (لیری) سی گویا هرشی ورخخه ولاړ، حکه حیا د بسحی لپاره خزانه او بنایست ده.

(۱)

دنارينه وو د مجلس اجازه

بسحه باید هغه مجلس ته چي په هغو کي نارينه ناست وي اجازه و اخلي که

¹: التواضع في اللباس والتوسط فيه، فيستحب التواضع وترك الترفع في اللباس تواضعاً (تجمیل احکام النساء: ص ۳۵۸).

²: عن جابر بن عبد الله أتانا النبي ﷺ فرأى رجلاً شرعاً... ورأى رجلاً آخر عليه ثياب وسخة فقال أما كان هذا يجد ماء يغسل به ثوبه (أبو داود: كتاب اللباس، ص ۳۳۲، باب في غسل الثوب).

دېئخود لباس او سینگار شرعی حدود

خه هم ورونه يې وي او خصوصاً د پرپوتو (خوب) په وخت کي.
(۲)

په کښته اواز خبری کول

ښعه بايد په کښته آواز همپشه خبری وکړي که خه هم د غصب (درد) پر
وخت وي.

(۳)

دلاري پر کناره تلل

ښعه چې کله د یو ضرورت لپاره د کور خخه ووزي پر لاري دې د لاري په
منع کي نه چې بلکې د لاري پر ارخ (کناره) بايد ولاره سی.

(۴)

په لور آواز خندل

خصوصاً ښعه بايد په تليفون کي یا په عام څای یا لار کي په لور آواز
خند او نه کړي.

(۵)

په لاره کي په زوره خبری نه کول

د ښئي لپاره په لار کي په زوره خبری کول یا په ګوتو باندي ټکان کول
مناسب نه دي.

(۶)

دلباس او د ناستي په کيفيت کي احتياط کول

په لباس، تګ او ناسته کي احتياط کول په کاردي.

(۷)

په یوازي څای کي لباس بدلوں

ښعه بايد د لباس د بدلوں پر مهال په خونه یا بل داسي څای کي چې دا
لباس بدلوی یوازي وي او د هغه څای دروازه په ځان پسي بنده کړي.

(۸)

د حمام دروازه بنه بندول

بسخه بايد حمام يا پاي خاني (د ضرورت ئحای) ته د داخلېدو په صورت
کي دروازه بنه بنده کړي.

دو هم فصل

د بسخود سینگار په اړه د زینت، جمال او تجمل معنی

زینت:

د زینت لغوي معنی د سمولو او بنایسته کولو په معنی ده، په عربی کي
(امرأة زائنة) د جوري سوي بسخی په معنی رائخي، چي د هغه مقابل طرف
(شين) د خراب سوي په معنی رائخي.

د زینت اصلی ماده زین ده، ھکه د بسخی جورونکي ته مزین ويل کېږي او
دا ډول د زینت معنی پر هر هغه شي باندي صادقه رائخي چي هغه شي سم سوي
وي يا سم سی او د دغه يو لفظ د تزئين هم رائخي، چي هغه باب د تفعل دئ، نو
زنیت په لغت کي پريو زائد شي باندي يې اطلاق کېږي، يعني پر اصل شکل او
صورت (خلقت) باندي اضافه شي ته زینت ويل کېږي.
لهذا زینت سینگار او بنایسته جورولو ته ويل کېږي.

جمال:

جمال په لغت کي د حسن او بنایست والي په معنی دئ، او د دوى دواړو
مقابل لفظ قبح رائخي، جمال په خلقت او فعل دواړو کي رائخي. د جمال يا
بنایسته والي د لفظ اطلاق پر صورت او سيرت دواړو باندي هم رائخي، جميل

يا بنايسته د مکمل جسم او د حسین صورت در لودون کي حيوان ته ويل کپري.
يعني جمال د قدرتي حسن نوم دئ او زينت د مصنوعي حسن يا کوم شى
چي په مصنوعي ڏول پر زيات سوي وي د هغه نوم زينت دئ.

تجمل:

د تجمل معنى ده په تکليف سره حسین جو رول يا بنايسته جو رول يا يو
شى يا انسان بنايسته کول او مزين کول.

يعني جمال قدرتي حسن دئ چي په هغه کي د اعضاوو (اندامو) خلقتاً
برابروالى او صحیح والى هم شامل دئ او دا حسن بپله د یوه شي د اضافه
کېدو په یوه شي کي وي او دغه د انسان پيدا یښت او اصلی حسن دئ.

که شه هم زينت او سینگار ته اصلی حسن ويل سوي دي حکه قرآنکريم د
اصلی حسن بعضو شيانو ته زينت ويلي دي لکه په سوره نور کي په آيت نمبر
(۵۹) کي د (غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتِ بِزِينَةٍ) خخه زينت او حسن اصلی مراد دئ.

او په بعضو احاديثو کي بیا د زينت خخه اضافي شيان لکه زپور، د
ورپستانورنگ او نازک لباس مراد سوي دي (۱)

د زينت او جمال فرق:

اول:

د جمال لفظ يوازي تر هغه پوري خاص وي چي جمال (بنايست)
اصلی پيدائشي وي بل شی پر زيات سوي نه وي.

د زينت لفظ د اصل خلقت حسن (بنايست) ته هم شاملپوري او چي يو شى
پر زيات سوي وي هغه ته هم شاملپوري.

دوههم:

جمال خلقتی (پيدائشي) وي او زينت کسبی وي.

^۱: تفسير ابن کثیر: ج ۷، ص ۲۴۲.

البته کله پر زینت باندي د زینت خلقتی (پیدائشی) اطلاق کېږي خو د هغه خخه (جمال خلقتی) مراد وي.
د تجمل او تزین فرق:

تزین، تجمل او تحسین د بعضو پر رایه باندی درې سره هم معنی دي، يعني بنايسته جورول، د هغه کوبنښ کول او د بنايسته والي اسباب استعمالول، لکه د زپوراتو استعمال، د ورپښتano رنګ او داسي نور... او د بعضو پر رایه باندی تزین او تجمل یو خه فرق لري، تزین هغه بنايسته ويل کېږي، چي پر اصل بنايسته باندی زیاتوب سوي وي خو بیا هم د اصل خخه جلا وي.

د مثال په توګه الله تعالى فرمایي: وَرَبَّنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ. (سوة
الملک: ۴ آيت)

ترجمه: موږ د دنيا آسمان بنايسته کړي دئ په ستورو باندی.
او تجمل هغه بنايسته ويل کېږي، چي پر اصل بنايسته باندی خه زیاتوب سوي وي او زیاتوب د اصل سره متصل وي، د مثال په توګه الله تعالى فرمایي، وَصَوْرَكُمْ فَأَخْسَنَ صُورَكُمْ. (تعابن: ۲)
يادونه:

پورتنی تحقیق له لاندی كتابونو خخه اخیستل سوي دئ: (۱)
زینت او سینگار د شریعت له نظره:

زینت او سینگار د بنخی فطري حق دئ، میک اپ کول، ځان بنايسته کول د بنخی د فطرت سره موافق دي، ځکه هره بنخه طبعاً حسن او جمال خوبنوي او هره بنخه غواړي چي زه بنه وايسېږم.

اسلام د بنخی د دغه فطري خواهش مخالف نه دئ، بلکي دا غواړي چي

۱: لسان العرب: ج ۱۱، ص ۱۲۵ - ۱۲۶. القاموس المحيط: ج ۳، ص ۳۵۱. په حواله د تجميل احکام للنساء: ص ۷۵. الموسوعة الفقهية: ج ۱۱، ص ۴۰۱.

نور بنه منظم سی او خصوصاً چي د بنايست والي او د سینګار کولو هدف يې
يواري د هغه چا لپاره سی چي په توله ژوند کي د دي سره په ژوند کي شريک
دي او د هغه لپاره ھان بنايسته کول او سینګارول ضروري او لازمي دي.
ليکن په او سنی زمانه کي نوي نوي فېشنونه راغلل او په هفو کي يو تر
بله په مخکي کېدو کي تېزاوالی شروع سو.

آن تر دي چي بسحی د سینګار او بنايست تر حدودو ووتلي که خه هم
اسلام د بسحود سینګار مخالفنه دئي البتنه دومره ضرور غواړي چي بسحه دي
په سینګار او بنايست کي د شرعی حدودو خخه دباندي نه وزی او د سینګار
کولو لپاره دغه لاندي ذکر سوي خبری په پام کي درلودل د سینګار د جواز
لپاره ضروري دي:

۱. د نامحرم په مخ کي به سینګار نه کوي يا د هغه په مخ کي به د سینګار
په حال کي نه تېږي.
۲. سینګار به د اسراف په توګه نه وي يعني په سینګار کي به غیر
ضروري زائىد شيان نه استعمالوي.
۳. سینګار به د رياکاري او د همعصره بسحود مقابلي لپاره نه وي.
۴. سینګار به په شرعی حدودو کي وي د شرعی حدودو تر دائرې به نه
وي وتلی.

اونبي کريم ﷺ فرمانيي: هره ستر گه زنا کوونکي ده، بسحه چي کله عطر
(خوشبوسي) ووهی نو وروسته دباندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تېره
سي هغه داسي يعني لکه زانيه ده^(۱)

الله تعالیٰ ﷺ فرمایي:

وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (سوة الانعام: ۱۴۰ آيت)

ترجمه: تاسي اسراف مه کوي، حکم الله پاک ﷺ اسراف کوونکي نه
خوبسي.

^۱: الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴.

او الله تعالى بنخي په دې باندي مکلفي کړي دي چې خپل زينت به د نامحرمو ناريئنه وو په مخ کي نه بنكاره کوي او د دنيا ټوله ناريئنه او بنخينه پر دې خبره موافق دي چې د بنخي د زينت او سینگار او بنایست اصلی ئهای او مرکز یوازي مخ دئ، ئهکه مخ د بنخي هغه ئهای دئ، چې تر نور بدنه په مخ باندي ډېر مصرف کوي او د انسان بنایست هم خصوصاً په مخ کي وجود لري.

قرآنکريم هم بنخو ته د مخ د نه لخولو حکم کړي دئ، او د بنخي لپاره په لخ مخ د نامحرمو ناريئنه وو مجلس ته راتګ نه دئ جائز کړي او که زينت او سینگار وکړي بیا د نامحرمو ناريئنه وو مجلس ته راتګ خو بالکل جائز نه دئ.^(۱)

يوه مؤمنه حياداره بنخه چې د هغې په زره کي يوه ذره ايمان موجود وي د نامحرمو ناريئنه وو مخ ته بیا چې زينت او سینگاريې هم کړي وي نه راخي.

د بنخي تګ د نامحرمو ناريئنه وو مجلس ته چې زينت او سینگاريې هم کړي وي د خه مقصد لپاره ئې؟ او د زينتي او سینگار کړي بنخي تېرېدل د نامحرمو ناريئنه وو په مخ کي خه مقصد دئ؟

لهذا د مؤمني حياداري بنخه لپاره د زينت او سینگار سره د نامحرمو ناريئنه وو مخته راتګ او په سینگار کي اسراف کول يا په سینگار کي يو تربله مقابله کول او په سینگار کي د شرعاي حدودو شخه وتل دغه ټوله کارونه د بنخي او د هغې د کور او معاشرې لپاره نقصان رسونکي کارونه دي.

د سینگار کولو شرطونه:

خرنګه چې ئان بنایسته کول يا سینگارول د بنخي طبیعي غوبښته ده، خو شریعت مقدسه د ئان بنایسته کولو او سینگارولو لپاره خه شرطونه مقرر کړي دي، د هغو شرطو مطابق یې د ئان د بنایسته کولو او سینگارولو جواز ورکړي دئ.

۱: وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهِنَ وَلَا يُبُدِّيْنَ زِينَتَهُنَ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهُنَا وَلَيَضْرِبَنَ يَخْمُرِهِنَ عَلَى جَيْوِيهِنَ وَلَا يُبُدِّيْنَ زِينَتَهُنَ ..... النور آية ۳۱

هغه شرطونه په لاندي ډول ذکر کېږي:

اول:

خپل زينت به پهوي او خپل زينت به بل نامحرم ته نه بسکاره کوي، حکه الله تعالى فرمایي:

وَلَا يُنِيدُنَ زِينَتَهُنَ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلَيُضْرِبَنَ بِخُمُرِهِنَ عَلَى جُيُوبِهِنَ^(۱).

ترجمه: او دوى دي خپل زينت او بنايیست نه بسکاره کوي مګر هغه چې بسکاره کېږي د هغه خنده (لکه پورنۍ يا لباس) او دوى دي پر خپلو ګرپوانو باندي خپل پورنۍ واچوی.

او دا ډول بل حکای الله تعالى فرمایي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَ وَلَا تَبَرَّجْ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى....^(۲)

ترجمه: او قرار ونيسي (اي بنخو واوسېږي) پر خپلو کورونو کي او مه بسکاره کوي (خپل بنايیست بېگانه خلکو ته) د مخکنيو جاهلو (بنخو) په ډول د (بنايیست) اظهار مه کوي.

تشريیح:

د اسلام تر راتګ مخکي د جاهليت په زمانه کي به بنخوي بي پردي ګرڅدلې او د خپل بدن، لباس، بنايیست او سینگار بسکاره کول او بنوول به یې په علانيه ډول سره کوله، دغه بد اخلاقې او بي حیاېي د اسلام مقدس دين ناجائز او حرام و ګرځوله او بنخو ته یې واضح حکم صادر کړ چې دوى دي پر خپلو کورونو کي هستو ګنه و کړي او د جاهليت د زمانې په شان دي دباندي نه وزی او نه دي د خپل حسن، جمال او سینگار نمايش او بنودنه کوي.

دوهم:

خپل زينت او سینگار د خپلو محارمو ماسوا بل چا ته بسکاره کول جائز نه دي، بلکي د بنخو لپاره ضروري دا دي چې د زينت او سینگار په کولو کي نيت

^۱: سورۃ النور: ۳۰ آیت

^۲: سورۃ الاحزاب: ۳۳ آیت

خاص د خپل خاوند د خوشحاله کولو او د خاوند د نظر، فکر او زره د راجل بولو لپاره و کري او د زينت او سينگار کولو مقصد هم د خاوند نظر او فکر ئاتته را ارول دي.

لکه خرنگه چي الله تعالى په قرآنکريم کي فرمائي:
 ولا يُنْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَاءَ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءَ
 بُعُولَتِهِنَّ (سورة النور: ٣٠ آيت)

ترجمه: او نه دي بسکاره کوي خپل مخ زينت بنايست (او ځای د بنايست) (هیچا ته) مګر د خپلو مېپونو (خاوندانو) لپاره (چي دغه د هغه دي) یا خپلو پلرونو (او نیکه گانو) یا د خاوندانو پلرونو یا خپلو زامنو (او لمسيانو) ته یا د خپلو خاوندانو زامنو ته یا خپلو ورونو ته یا خپلو د ورونو زامنو ته یا د خپلو خوندو زامنو ته یا خپلو بسحومه چا ته چي دوي یې مالکاني سوي وي یا د هغو نارينه وو خخه چي (بسحومه) احتياج (ارتیا) نه لري یا هغو هلکانو ته چي دوي بسحومه اسرارو نه وي خبر.

تشريح:

بنايست او سينگار عرفاً خارجي او کسبی ارائش ته ويل کېږي، چي هغه د لباس يا زپور او نورو شيانيو خخه حاصلېږي، ځکه چي د زيبائش (بنايست) لفظ هر قسم خلقي او کسبی زينت ته شامل دئ، او د بنايست پخپل ئان کي که خدهم خو درجي لري لهذا بسحومه د خپل هیڅ قسم خلقي یا کسبی بنايست د خپلو محارمو سوابل چا ته بسکاره کول او اظهارول جائز نه دي.

البته په دغه محارمو کي هم د مراتبو فرق سته، مثلاً هغه زينت او بنايست چي دا یې د خپل مېړه (خاوند) په مخ کي بسکاره کولاي سی هغه د نورو محارمو په مخ کي نه سی خرگندولاي.

يادونه:

د محارمو پېژندنه او د هغو تفصيل د مؤلف په هغه رساله کي چي (د بسحومه د پردې شرعی حدود) په نامه ده و گوري.

دریم شرط:

دادئ چي هغه هم ډېر مهم شرط دئ چي اکثره بسخې په او سنۍ زمانه کي ورڅخه ناخبره دي هغه دا چي بسخې دا فکر کوي چي مور خو بسخې يو هم مثل یو او د نارينه په ډول شهوت مورنه لرو، لهذا یوه بسخه د بلې بسخې توله بدن ته کتلای سی، بلکې داسي نه ده، حکه د بسخې لپاره مطلق خپل زينت و خپل خاوند ته بسکاره کول جائزدي، بل چاته په هغه اندازه باطنې زينت بسکاره کول که خده هم بسخو ته وي جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمایي، چي: یو نارينه دي د بل نارينه عورت ته نه گوري او یوه بسخه دي د بلې بسخې عورت ته نه گوري، او دا ډول دوه نارينه دي په یوه بستره کي نه پرپوزي او نه دي دوي بسخې په یوه بستره کي پروزي^(۱)

خلورم شرط:

دادئ چي په سینګار کي به یې داسي شی نه وي استعمال کړي، چي د هغه په کولو سره بسخې ته د نارينه وو نظر او فکر ور واوري، لکه پايزېبونه په پښو کول، حکه د جاهليت په وخت کي به بسخو پايزېبونه په پښو کول نو کله چي به یې تګ کاوه نو د پايزېبو آوازونه نارينه وو اورېدل نو نارينه به یې ھان ته متوجه کړ، يا د خوشبویي (عطر) په وھلو (لګولو) سره و بسخې ته د نارينه وو فکر کېږي، خصوصاً چي بسخه بیاد کورڅخه ووزي.

نبي کريم ﷺ د دغه ډول عمل کوونکو بسخو په باره کي فرمایي: عن ابی موسی عن النبی ﷺ قال: کل عین زانية، والمرأة اذا استعطرت فهرت بالمجلس فهى كذا كذا يعني زانية^(۲)

ترجمه: د حضرت ابو موسى ﷺ خڅه روایت دئ، چينبي کريم ﷺ و فرمایل: هره سترګه زنا کوونکې ده، بسخه چي کله عطر (خوشبویي) وو هي نو پس د باندي ووزي د نارينه وو د مجلس سره تېره سی هغه داسي داسي يعني

^(۱): (مسلم: كتاب الحيض، باب التحريم النظر الى العورات).

^(۲): (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

لکه زانیه ده.

پنځم شرط:

د مسلماني بسخې د زينت او سینگار لپاره یو شرط دا دئ، چې په زينت کي به یې د نارينه وو سره مشابهت نه وي کړي یا په سینگار او زينت کي به یې داسي شئ نه وي استعمال کړي چې هغه د نارينه وو سره خاص وي یا په زينت او سینگار کي داسي یو عمل اختيار کړي چې هغه عمل په نارينه وو پوري خاص وي. ځکه حضرت ابن عباس ﷺ فرمایي، چېنبي کريم ﷺ لعنت کړي دئ پر هغو بسخو باندي چې د نارينه وو سره یې مشابهت کړي وي او پر هغو نارينه وو باندي چې د بسخو سره یې مشابهت کړي وي.

او دا حدیث شریف یوه قاعده ده د مشابهت دنه جواز په باره کي او هغه مشابهت که په لباس کي وي یا په زينت او سینگار کي وي او یا په داسي نورو عملونو کي (۱)

شپږم شرط:

دا دئ چې په زينت او سینگار کي به یې یو ناجايز عمل نه وي اختيار کړي، مثلاً د سرد کو خيو پري کول (په هغه اندازه چې د نارينو و سره مشابهت راسي)، یا وروئي کول یا د بلې بسخې ورېښتان پر خپل سر باندي ایښوول يعني مښلول او داسي نور.

که خه هم د خاوند لپاره زينت او سینگار کول اولی او بنه کار دئ، خو هغه زينت او سینگار به یې د شريعت مقدسه مطابق وي البتہ که خاوند د هغې د زينت او سینگار غوبښنه کوله چې هغه په شريعت مقدسه کي جواز نه درلو دی نود خاوند لپاره دی د شريعت حکم نه پرېږدي.

^۱: لعن رسول الله ﷺ المشبهين من الرجال النساء والمتسبهات من النساء بالرجال (بخاري: كتاب اللباس، ج: ۱۸، ص: ۲۳۹، ط: المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ۵۴۳۵). وهذا الحديث أصل في عدم جواز تشبه الرجال النساء والعكس في اللباس والزينة (أحكام تجميل النساء، ص: ۱۰۸).

او نبی کریم ﷺ فرمایی، چې د مخلوق اطاعت (پیروی) د الله تعالی په ناراضی کي مه کوي.

عن النبی صلی الله علیہ وسلم قال لَا طَاعَةً لِمَخْلُوقٍ فِی مَعْصِیَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ^(۱)
او په یو بل حدیث شریف کي نبی کریم ﷺ فرمایلی دی، چې: لعنت دی وي پر هغه چا باندي چې وربستان ایردی یا ورایبدی یا وروئی کوي یا یې ورکوي^(۲)

اوم شرط:

په زینت او سینګار کي به یې د کفارو یا فاسقانو یا اهل کتاب بنخو سره مشابهت نه وي اختیار کړی او د مسلماني بنخو د زینت او سینګار په باره کي دا یو لوی شرط دی، ځکه په دغه شرط سره د مسلماني بنخو فرق د فاسقانو او فاجرانو بنخو سره رائحي.

او مسلماني بنخو ته الله تعالی د دنيا په ټولو بنخو کي یو خاص امتیاز ورکړی دی مسلمانه بنخو د عامو بنخو په دول نه ده، بلکي د مسلماني بنخو مرتبه ډېره لوره ده او هغه د هغه چا خخه بیزاری اختیاروی چې د الله تعالی د احکامو لحاظ او مراعت نه کوي، که شه هم بعضی مسلماني بنخو له دغه شرط خخه غافلي دی الله تعالی دی دوی ته هدایت ورنصب کړي^(۳).

اتم شرط:

په زینت او سینګار کي به داسي شیان نه استعمالوی چې په هغه سره د چا صحت، شکل او صورت او بدنه نقصان ورسېږي او په داسي شي باندي به زینت او سینګار نه کوي چې آينده نورتا وانونه رامنځته کړي.

۱: مسند احمد ج: ۳ ص: ۴۷ ط: المکتبة الشاملة

۲: واسمہ والمشتوضمہ ... الخ (بخاری: کتاب النکاح، باب لا تطیع المرأة).

۳: وهذا شریط عظیم فی زينة المرأة المسلمة وبه تمیز عن اهل الفسق والخنا والفجور... وهذا الشرط افعـل كثـراً فـی مجـتمعات النـساء الـيـوم (احـكام تـجمـيل النـسـاء: ص ۱۱۲).

حکه نبی کریم ﷺ فرمایی: لا ضرر ولا ضرار... (۱)

دا حدیث د زینت او سینکار په سلسله کي یولوی اصل او قانون دئ، چې د هر هغه شي چې د هغه استعمال نقصان رسونکي وي په هیڅ صورت کي یې استعمال جائز نه دئ، حکه شریعت مقدسه د انسانانو د نفع د ډېربنست او د مفاسد د کمبیت ختمولو لپاره راغلی دئ.

الله تعالی چې کوم شیان حرام کړي دي د هغو یوازي او یوازي لاملا دا دئ، چې په حراموالي کي د انسانانو د دنيا او آخرت نفع او ګټه وي که خه هم بعض و ختونه د حراموالي حکمت زموږ خخه پت وي. (۲)

نهم شرط:

دا دئ چې د شهرت د لباس خخه به پرهیز کوي، د شهرت د لباس خخه مقصد دا دئ چې د دو مره زیات قیمتی لباس اغوستل چې د هغه په اغوستلو سره خوک په عامو خلکو کي جلا معلومېږي.

يا په بل عنوان باندي د شهرت لباس داسي لباس اغوستل چې ډېر کم قيمته او په اغوستلو سره يې خوک په عامو خلکو کي جدا معلومېږي، او دا هم یو ډول شهرت دئ.

او د هر ډول شهرت د لباس اغوستونکو لپاره د نبی کریم ﷺ د حدیث ارشاد داسي فرمایی:

نبی کریم ﷺ فرمایی چا چې د شهرت لباس و اغوستی د قیامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس و را غوندي او بیا به په هغه کي اورول ګېږي.

تشريح:

په حدیث شریف کي د شهرت خخه مراد دا دئ چې د شي ظاهروالي او بنکاره والي د دي لپاره چې په خلکو کي مشهوره سی او د شهرت اندازه د

۱: (ابن ماجه: كتاب الأحكام ص ۷۸۴، ج ۲، باب من بنى فى حقه ما يضر لجاره).

۲: ان شریعة الاسلامية جاءت بجلب المصالح والمنافع وتکثیرها ودفع المفاسد والتقليل منها ... والاصل فى هذا قول النبي ﷺ لا ضرر ولا ضرار (احكام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

خپلی معاشرې او وطن و علاقې د خلکو دعاداتو خخه معلومېږي، چې د هغو د رواج او عاداتو خخه د پر قيمتی یا کم قيمته لباس واغوندي، دا شهرت بلل کېږي.^(۱)

لسم شرط:

د زينت او سینگار د شرطو خخه یو شرط دا دئ، چې پر مسلماني بنسخي
باندي دا لازمه ده چې په زينت او سینگار کي اعتدال وکړي، د اسراف خخه
عجان وساتي، ټکه په اعتدال نه کولو سره خوک تبزير او اسراف ته رسېږي او د
دي پېره هم سته چې خوک دي په تکبرا او لوسي کي اخته سی او خپل مقصد چې
محض زينت وو هغه ورڅخه پاته سی.

لهذا د اسراف کوونکو او اعتدال نه کوونکو په باره کي د الله تعالیٰ ﷺ
ارشاد مبارک دئ^(۲).

وَلَا تُبَدِّرْ تَبَذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ
الشَّيَاطِينُ لِرَبِّهِمْ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ (سورة اسراء: ٢٦ - ٢٧ آيتونه)

ثيابه: تاسو زيات اسراف مه کوي، باور وکړي چې اسراف کونکي دشیطانا نو
ورونه دی او شیطان خپل رب لره پوره ناشکره دئ.

یوولسم شرط:

دادئ چې په زينت او سینگار کي به یې نيت صحيح وي يعني نيت به یې
يواري د زينت او سینگار کولو نه وي بلکي په زينت او سینگار کي به یې نيت
دا وي چې د خاوند په مخ کي بنه وايسېږم او خاوند خپل حسن او زينت ته

^۱: من لبس ثوب شهرة في الدين البسه الله ثوب مذلة يوم القيمة، ثم الهبة فيه ناراً (ابن ماجه:
لبس شهرة من الثياب، ص ٢٥٧).

^۲: ولا تسرفو انه لا يحب المسرفين -لانه لا يحب الاسراف وقد ذكرنا ان المفروض من الستر
هو يستربى العورة واما غيره فانما هو على دفع الاذى والتجمل (تفسير الماتريدي، ج ٤، ص ٤٠٢).

راجلب کرم او د عامو بنخو په مخکي پاکه صافه معلومه سم. حکه الله پاک هر چاته پرنېک نيت باندي اجر او ثواب ورکوي.

نو که بنخه زينت او سينگار په دا نيت وکړي چي خاوند ته بنه معلومه او بنه وايسېږم نو الله پاک پر دغه نيت باندي ثواب ورکوي او دا ډول که بنخه د بنه لباس په اغواستلو کي او په زينت او سينگار کولو کي دا نيت وکړي چي په بنه لباس او زينت کي مي نيت د نورو بنخو ترغيب دئ چي نوري بنخه به هم بنه لباس وکړي چي هغه هم د شريعت موافق سي او د خيرن لباس او خيرن بدنه خخه ئان وساتي تر خو چي د لباس او بدنه د پاکي يې عادت سي که خه هم دېري بنخه زينت او سينگار کوي او دا ډول بنه لباسونه هم اغوندي خو په کور کي د خاوند لپاره يې نه کوي، بلکي چي دوي یوې بنادي ته ئي نو زينت او سينگار کوي په دا نيت چي موبد نورو بنخو په مخ کي بنې معلومي سو نو په دې نيت دوي اجر او ثواب نه سي پيدا کولاي، بلکي دغه نيت د دوي لپاره د لوبي او تکبر ذريعه او سبب ګرئي.

لهذا په زينت او سينگار کي بنه نيت مراعتول ضروري دي، حکه چي اجر او ثواب پرنيت باندي مرتب دئ.

إِنَّ اللَّهَ لَا تُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ (سورة لقمان: ۱۸ آيت)^(۱)

ڇباره : باور وکړئ چي الله ﷺ په کبر سره تګ کونکي او فخر کونکي نه خوبنبوسي

^۱: انما الاعمال بالنيات و انما لكل امرئ ما نوى ... فهجرته الى ما هجر اليه (بخاري: ص ۱، ج ۱).

دریم فصل

د بسّحود ور پښتano په اړه

د بسّحولپاره د سرد و پښتano پري کول (لنډول) جائز دي؟

خصوصاً د بسّحی د جمال او زینت یو جزء په و پښتano کي هم دئ او د
و پښتano او بدوالي او ډپروالي د بسّحی لپاره د جمال او زینت نښاني ده او بیا
خصوصاً په تپره سوی زمانه کي د بسّحولپاره او بده و پښتano پر پنسودل د بسّحود پر
زینت او جمال باندي دلالت کوي.

آن تر دې چې د صحابیاتو ﷺ خخه یوی صحابي ام سلمة ﷺ دنبي
کريم ﷺ خخه سوال و کړ چې یا رسول الله ﷺ! زما د سر کوشۍ سختي
او دل سوی دي نو د جنابت د غسل پر مهال د و پښتano د کوشيو خلاصې دل
ضروري دي که یا؟

نبي کريم ﷺ ورته و فرمایل: چې ستا لپاره درې واره او به پر سر باندي
اچول کافي دي (چې د و پښتano بېخو ته و رسپږي) بیا پر نور بدن باندي او به
واچوه نو ته به پاکه سې.

دا حدیث د صحابیاتو د و پښتano پرا بدوالي باندي دلالت کوي.
او دا دول د ازواجو مطهراتو ﷺ د و پښتano په باره کي حضرت ابو
سلمة ﷺ بن عبد الرحمن روایت کړي دئ، فرمایي چې زه او د حضرت
عائشې ﷺ رضعي ورورد حضرت عائشې ﷺ و حضور ته حاضر سو، نو
د حضرت عائشې ﷺ رضعي ورورد حضرت عائشې ﷺ خخه دنبي کريم
ﷺ د جنابت د غسل په اړه و پونتل.

حضرت عائشى يو لوپى د پىالىپە اندازە راوغوبىتى نو دې غسل پىكىنىي وكر، زمۇر او د دې مباركىي پە ماينى كىي پرده وە... حضرت ابو سلمه بن عبد الرحمن فرمایىي چى د نبى كريم د ازواجو مطهراتو وېبستان د وفره (تراوبو خخە كېبتە) پە اندازە وە.

د دغە حديث شريف خخە دوپى خبىي معلومى سوپى اول دا چىي د نبى كريم پە ژوند كىي د ازواجو مطهراتو وېبستان نه وە پرى (لنە)، دوهىمە خبرە دا چىي وېبستان د بىخى لپارە يو نوع مەم زىنت دئ، خصوصاً چىي د بىخى وېبستان خومە پېروپى او اوپىدە وي.

پە مخكىنيو وختو كىي چىي بە د بىخى خاوند مرسونو مېرمن بە يېي وېبستان كوچنىي (لنە) كرە، ئىكەن چىي پە زىنت كىي يېي د عدى د تېرىپە و تروختە پورى كەموالى راسىي.

مگر د خە مودى خخە وروستە هەغە عمل (د وېبستانو لندۇل) چىي د بىخى د بىرنىگى او د نەنبىايسىتا او نەزىنت نىبانە وە پە اوسىي وخت كىي هەغە د زىنت او سىنگار نىبانە جورە سوپى دە.

لەذا د بىخۇ لپارە د سزد وېبستانو دوفرە د اندازى خخە چىي تراوبو د لاندى حصىي پورى يېي اندازە دەد (صحىح قول مطابق) ترەغە كەمۈل يالندۇل ياد وېبستانو دومە كوچنىي كول يالندۇل چىي د نارىنە وو سەرە ياد فاسقۇ او فاجرو بىخۇ سەرە يېي مشابەت راسىي جائز نە دى، بلکىي مکروه تحرىمىي دى. كە خە هەم د خاوند پە غوبىتنە وي ئىكەن د الله تعالى ناراضە كول د بىندە (مخلوق) د راضىي كېدو لپارە جائز نە دى، البتە پە حىج كىي يېي د تولە سر د وېبستانو خخە د گوتىي د يوھ بىند پە اندازە پرى كول جايىز دى. (۱)

۱: عن عبد الله بن رافع مؤلى أم سلامة عن أم سلامة قالت قلت يا رسول الله إنى امرأة أشد ضفراً وأسي فالقضية بحسب المختار قال لا إيمان يكفيك أن تحيى على رأسك ثلاث حثبات ثم تحيضين عليك الماء فتطهرين ، صحيح مسلم ، ج : ۲ ص : ۲۱۸ ط : المكتبة الشاملة ، ورقم الحديث : ۴۹۷ عن أبي بكر بن حفص عن أبي سلامة بن عبد الرحمن قال دخلت على عائشة أنا وأخوها من الرضاع فسألها عن

دېنځي لپاره د سرد مخ (پېکي) وېښتان پړکول یا لنډول جائز دي؟
د سرد مخ د طرف (پېکي) پړکولو یا لنډولو ته په عربي ژبه کي ټنه
وايي، نو د پېکي په پري کولو یا لنډولو کي یا کله په اوږدوالي کي دېنځي په
زینت یا بنايیست والي کي زیاتوالی راولي او دېنځي لپاره زینت کول جائز
دي.

لهذا دېنځي لپاره د پېکي وېښتان پري کول یا اوږدول دواړه جائز دي،
البته د فاسقو او فاجرو بېنځو سره یا د نارينه وو سره به یې مشابهت نه وي
کړي.^(۱)

دېنځي لپاره د سرد وېښتانو پړکول جائز دي؟

دېنځي لپاره د سرد وېښتانو د پري کېدو حکم په منځکنی مسئله کي
ذکر سو او دېنځي لپاره د سرد وېښتانو د تراشلو حکم دا دئ که د سرد
وېښتانو پړکول محض د فېشن او زینت لپاره وي جائز نه دي، البته بعض

غسل الشیء صلی اللہ علیہ وسلم من الجناة فَدَعَتْ يَائِهَ قُذْرَ الصَّاعِ فَاغْسَلَتْ وَتَبَّتْ وَتَبَّتْ سِرْ وَأَفْرَغَتْ عَلَى
رَأْسِهَا ثَلَاثًا قَالَ وَكَانَ أَزْوَاجُ الشَّیءِ صلی اللہ علیہ وسلم يَأْخُذُنَ مِنْ رُءُوسِهِنَ حَتَّى تَكُونَ كَالْوَفْرَةِ ، مسلم كتاب
الحيض ، ج : ۲ ص : ۲۰۰ ط : المکبة الشاملة ورقم الحديث : ۴۸۱

في الدر المختار عن المجنبي اقطعـتـ شـعـرـ رـأـسـهاـ اـثـمـتـ وـ لـعـنـتـ زـادـ فيـ الـبـزاـيـهـ وـ انـ يـأـذـنـ
الـزـوـجـ لـانـهـ لـ طـاقـةـ لـ مـخـلـوقـ فـيـ مـعـصـيـةـ الـخـالـقـ ...ـ فـيـ الاـشـيـاهـ ...ـ وـ تـمـنـعـ مـنـ حـلـقـ رـأـسـهاـ اـىـ حـلـقـ
شـعـرـ رـأـسـهاـ ...ـ اـنـ المـرـادـ بـحـلـقـ رـأـسـهاـ اـزـالـتـهـ سـوـاءـ کـانـ بـحـلـقـ اوـ قـصـ اوـ تـنـفـ اوـ نـورـةـ فـلـيـحـرـرـ وـ
الـمـرـادـ بـعـدـ الجـواـزـ كـراـهـةـ التـحـريمـ (در المختار: ، ج : ۶ ص : ۷۲۷، ط: المکبة الشاملة
امداد الفتاوى: ج ۴، ص ۲۲۷-۲۲۸).

و فريق يرى الاباحة لكنه يشرط عدم التشبيه بالرجال والكافر ... وفي هذه الحالة كرهه لها
(فتاوی هيئة كبار العلماء: ج ۲، ص ۳۲۹).

: و قد شاع في هذه الآونة ان تقص المرأة شعرها من الأمام فقط و تسمى هذه الطريقة
(القضة) وقد تكون بحيث تغطي الجبهة فقط او اقصر قليلاً او اطول قليلاً و قد اشار الى
جواز ذلك بعض العلماء المعاصرین بالشروط السابقة ... الخ.

و فريق يرى الاباحة لكنه يشرط عدم التشبيه بالرجال ولا الكافرات (احكام تجميل النساء:
ص ۱۲۹).

اوقات د سر د وېښتانو سرونه دوه درې (بناخونه) وکړي او د هغه وجی د سر وېښستان تویېږي نو بیا یې پرېکول جائز دي. یا په وېښتانو کي کله فرق وي بعضی کوچني وي بعضی غټه وي نو د کوچنيو وېښتانو د غټولو لپاره که د کوچنيو وېښتانو سرونه پريکړي نو هم جائز دي.^(۱)

دېنځی لپاره د ناجوړه یا بل عذر د وجی د سر وېښستان خریل یا د پر کوچني کول جائز دي؟

که چېري دېنځی په سر کي یوه داسي ناجوري پیدا سی چې د هغې تداوي د سرد وېښتانو سره یا د سرد وېښتانو د اوږدوالي سره نه سی کېډاۍ نو د دغه شرعی عذر پر بناء باندي د سر خریل یا د وېښتانو کوچني کول جائز دي تر خو چې دغه ناجوري ختمېږي او د ناجوري تر ختمېدو وروسته بیا یې کوچني کول یې جائز نه دي.^(۲)

د فېشن او زینت لپارهې دېنځی کولای سی چې د سر په وېښتانو کي مختلف دېزایونه جوړ کي؟

ښځه د خپل بنایست او زینت د لا زیاتوالی لپاره پخپلو وېښتانو کي هر ډول ډیزاین او اندازه اختیارولای سی، البتہ د لاندی ذکر سوو شرطونو به مراعت کوي:

۱. د وېښتانو په ډیزاین جورولو یا د یوې خاصي اندازې په خپلولو کي به د وېښتانو پرېکول یا لندول نه وي.
۲. د وېښتانو د ډیزاین په جورولو کي به د یوې کافري یا فاسقي او فاجري ښځي سره مشابهت نه وي کړي یا د هغې سره به یې د مشابهت په نيت دغه اندازنه وي خپل کړي.
۳. د وېښتانو په ډیزاین جورولو کي به یې نيت خاص د خپل خاوند د

۱: فتاوى رحmine: ج ۱۰، ص ۱۲۰.

۲: ولو حلقت المرأة راسها فان فعلت لوجع اصابها لا باس به و ان فعلت تشبهها بالرجل فهو مكره (هندیه: ج ۵، ص ۴۲۸).

خوبنی یا خوشحالی لپاره کری وی.

۴. د وېښتانو په ډیزاین جورولو کي به دومره وخت نه مصرفوي چي په نورو ضروري او مهمو کارو کي خلل پیدا سی. يا دومره پیسې په مصرف کي چي هغه د اسراف اندازې ته ورسپري^(۱)

د بسخی لپاره د سر وېښتان د بوک په دول پر سر باندی یو ئای کول جائز دي؟

مخکنیو بسخو د زینت او جمال لپاره یا د خلکو فکر ځان ته د را اړولو لپاره د سرتول وېښتان به یې پر سر باندی لور جمع او بند کړل، نو د سر کیفیت او شکل به د اوښ د بُوک په دول معلومېدی.

د داسی وېښتانو د انداز د خپلونکو بسخو په باره کي نبی کريم ﷺ فرمایي:

دوې طایفي (تولی). د اورد خاوندانو خخه دي، چي هغه دوې تولی ما نه دي ليدلي، د دوی سره داسی خوک وه چي د هغوي سره به د غواړ لکۍ په دول چلاخي وي په هغه باندی به خلک وهی، د هغه دوو صنفو (ډولو) خخه یو دول هغه بسخی دي چي لباس یې اغوستی وي مګر لخی به وي (چي د بدن جور به یې ورڅه معلومېږي، د ډېرنګوالي خخه یا ډېرنازکوالي خخه).

دوهم صنف (ډول) هغه بسخی چي د خلکو زړونه فحشاء او بدرو ته مائلوي، او د دوی مائله کوونکي دي زنا او د هغه لاملونو ته، نو دغو بسخو به د سر وېښتان د اوښ د بوک په دول جورول، د هغه بسخی به جنت ته نه سی داخلی او نه به د جنت بوی تر پزه کړي که خه هم د جنت بوی رسپري تر کومه کومه خایه

^۱: عن ابن عمر ﷺ قال قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم (مشكوة: ج ۲، ص ۳۷۵).

اى من تشبه نفسه بالكافر مثلاً في اللباس وغيره (مرقات: كتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).
الاصل في الأشياء الاباحة عند بعض الحنفية... وفي الهدایة من فصل الحداد أن الاباحة
اصل (الاشبه والنظائر: (ج ۱، ص ۲۰۸ - القاعدة الثالثة).

پوري.

او په بل روایت کي نبي کريم ﷺ ملعونی (لعنۃ پرسوی د اللہ درحمت خخه لیری) بلل سوی دي.

لهذا د بسخی لپاره د خپل سر و پستان په داسي شکل او انداز باندي جورول چي هغه د ټولو و پستانو د سر پر لوره حصه باندي جمع کول لکه د او بن بوک جائز نه دي.

البته هغه ډول و پستان چي د سرد شا پر حصه باندي یې جمع کري وي يا د سر پر بله حصله باندي یې جمع کري وي لکه په او سنی وخت کي چي بعضی بسخی د کور د خدمت (کار) په وخت کي د و پستانو د حفاظت لپاره یې دغه انداز عملی کري دي جائز دئ (۱)

تر شه وخت پوري د و پستانو پري کول يا کوچني کول جائز دي؟

د هغو نجونو لپاره چي عمر یې نهو کلونو ته رسیدلی وي، د و پستانو پري کول د نورو لويو بسخو په ډول جائز نه دي او د داسي نجونو لپاره چي عمر یې د نهو کلونو خخه کم وي تو د بنيست او زينت يا د بل جائز مقصد لپاره یې د و پستانو پري کول يا کوچني کول جائز دي، البته د کافرانو او فاسقانو د مشابهت خخه خان ساتل ضروري دي (۲)

پيدائشی و پستان خريل يا پري کول ضروري دي؟

په بعضو علاقو او کورنيو کي دا رواج وي چي د کوچنيو نجونو د سر و پستان نه ورخوي، بلکي له دغه وخت خخه همدغه و پستان غت سی او دا

^۱: عن أبي هريرة ﷺ قال قال رسول الله ﷺ صنفان من أهل النار... ونساء كاسيات عاريات ممillas مائلات رؤسهن كاسنمة البخت المائلة لا يدخلن الجنّة ولا يجدن ريحها وان ريحها ليوجد من مسيرة كذا كذا (احسن الفتاوى: ج ۸، ص ۷۴ - مسلم: كتاب اللباس والزينة، ص ۲۰۵، ج ۲).

^۲: قال العلامة ابن عابدين رحمة الله عليه بل في محرمات المنع و بنت لتسع فصاعداً مشتهاة اتفاقاً الخ (رد المختار: ج ۳، ص ۶۴۰).

شرعًا جائز نه دی حکه نبی کریم ﷺ فرمایی، چی: کله چی یو کوچنی وزپنی
نو پر او ومه ورئ یې عقیقه (پسه حلال) کړئ او نوم پر کښېږدئ او دا ډول یې
سرور خروئ، که شه هم د سر خریلو په باره کې د اوو کلونو روایت هم راغلی
دیء.^(۱)

د مصنوعی (جور سوو) وېښتانو د اینسودلو حکم:

په او سنی وخت کې د وېښتانو اینسودل د خلکو یو عام عادت او رواج
دیء. هغه دا چې بعضی نارینه چې نزله (د سروېښتان یې) ختلې وي یا بعضی
هغه بنسخی چې د سروېښتان یې کم وي یا لنډ وي د زینت لپاره نور وېښتان
ایبردی، چې د کمو وېښتانو ځای په ڏک کړي یا پر هغه لنډو وېښتانو باندی
نور وېښتان مبنلوی چې هغه په او بوده سی، نو دغه وېښتان چې وربنسلو کېږي
کله د بل انسان یا د یو حیوان وېښتان وي، د حیوان وېښتان کله پاک وي کله
نجس، یا مصنوعی وېښتان د یوې مادې خخه جور سوی وي لکه د توکره د تار
خخه، یا د اسی نور ...

او دغه ډول وېښتان پر دوه قسمه اینسودل کېږي:

اول ډول دا چې د همپشه له پاره اینسودل سوی چې بیانه ایسته کېږي.
دوهم ډول هغه دی چې عارضی اینسودل سوی وي که وغواری اینسودلای
سی او بیا یې ایسته کولای سی. د وېښتانو د اینسودلو دواړه صورتونه
(ډولونه) که دائمي وي که عارضی وي که اینسونکی وي او که ور
اینسودونکی وي د توټو په باره کې نبی کریم ﷺ فرمایی:

د حضرت عبدالله بن عمر ؓ خخه روایت دی، چې نبی کریم ﷺ
و فرمایل، چې: د اللہ تعالیٰ لعنت دی وي پر هغو بسحوباندی (چې د وېښتانو
د او بدواړی له پاره یا کموالی د وجوی د بل نارینه یا بنسخینه وېښتان) د خپلو
وېښتانو سره یا د بل د وېښتانو سره وربنسلوی او پر هغه بسحه باندی هم د اللہ
تعالیٰ لعنت دی چې بلی بنسخی ته ووایی چې د بل وېښتان زما پر وېښتانو

^۱: (ترمذی: ج ۱، ص ۱۸۳).

باندی راو مبنلوه^(۱)

حضرت حیمد بن عبد الرحمن بن عوف رض فرمایی چی ما حضرت معاویه بن ابو سفیان رض د حج په کال (په کوم کال چی هغه د خپل خلافت په زمانه کی حج کوی) پر منبر باندی خه ویل ما او رېدل. ده د وېښتانو یوه پنچه د یوه خادم په لاس کی ولیدله وي فرمایل: چی ستاسي علماء چیري دی، ما د نبی کریم صل د دغسي کړونو خخه منع کول او رېدلی دی او ده و فرمایل، چی: بنی اسرائیل حکمه هلاک سول چی د هغوي بسحود دغه (د وېښتانو ایښو دل يا ورایښو دل) شروع کړل.^(۲)

لهذا د وېښتانو په ایښو دل کی د یوه انسان لپاره د بل انسان وېښتان ایښو دل یا د نجس العین حیوان وېښتان ایښو دل جائزنه دی بلکی حرام دی. البته هغه وېښتان چی د حیوان وي د نجس العین حیوان نه وي یا مصنوعی وېښتان یې د یوه شي (مادي) خخه جور کړي وي هغه دائمي ایښو دل سوي وي یا عارضي جائز دی.

او د دائمي ایښو دل په صورت کی د غسل کولو یا مسح کولو پر مهال یې ایسته کول ضروري نه دی حکمه د سر جزء ګرځی. او د عارضي ایښو دل په صورت کی د غسل او مسح کولو پر مهال یې ایسته کول ضروري دی.

^۱: عن ابن عمر رض ان رسول الله صل قال: لعن الله الواصلة والمستوصلة والواشمة والمستوشمة (بخاري: باب الوصل،)

او حضرت اسماء بنت ابوبکر صدیق رض فرمایی چی نبی کریم صل و فرمایل، چی: د وېښتانو پر مبنلوونکو او ورمبنلوونکیو باندی د الله تعالی لعنت وي. عن اسماء رض بنت ابی بکر قالت لعن... الواصلة والمستوصلة (بخاري: باب الوصل، ص ۸۷۹، ج ۲).

^۲: عن حمید بن عبد الرحمن بن عوف انه سمع معاویة بن ابی سفیان عام حج و هو على المنبر و هو يقول و تناول... این علماؤ کم سمعت رسول الله ینهی عن مثل هذه و يقول انما هلكت بنو اسرائیل حين اتخد هذه نساؤهم. (بخاري: ص ۸۷۸، ج ۲).

يادونه:

د اينسودلو و پستانو که دائمي وي او که عارضي وي د بسخوي د نامحرم په مخکي او په لمانحه کي د اصل و پستانو حکم لري يعني اينسودل سوي و پستان د بسخوي هم عورت بلل کېږي.^(۱)

د بسخو لپاره د سر د و پستانو رنگول جائز دي؟

بسخوي د خپل سرد و پستانو د بنايسته کولو لپاره د کېمياوی مادو خخه جور سوي رنگونه هغه که سور رنگ وي يا ژر يا تورته نژدي رنگ وي يا په نکريزو باندي رنگوي جائزدي او دا دول که د بسخوي و پستان په کم عمر کي ياد يوې ناجوري د وجي سپين سوي وي په تور رنگ باندي تورول يې هم جائز دی.

د دغه عذر پرته د نورو بسخو چي عمر يې د و پستانو سپين کېدو ته رسیدلى وي جائزنه دي. البتہ د تولو رنگو د استعمال لپاره مناسب دا دئ چي د و پستانو په رنگولو کي وخت ضایع او عبته کري او دا دول يې دو مره پرله پسي استعمال نه کري چي بالاخره يې د مجبوري پر اساس رنگوي يا د دې رنگ د استعمال د وجي و پستان و رسپين کري نو بيا مجبوراً يې رنگوي چي سپين و پستان بنيکاره نه سي.^(۲)

١: الوصل بشعر الادمى حرام و كذلك الوصل بشعر نجس من غير الادمى ... قال العثمانى حفظه الله والذى يظهر من كتب الحنفية ان الراجع عندهم القول الثانى وهو تحصيص الحرمة بشعر الادمى ... ولا يأس للمرأة ان تجعل فى قرونها و ذواقبها شيئاً من الوبر ... وبه ظهر ان اتخاذ القرامل (و هي خيوط مزينة) للنساء جائز ... الخ (تكميلة فتح الملهم: ج ٤، ص ١٩١ - فتاوى هندية: ج ٥، ص ٣٥٨ - جديد فقهى مسائل: ج ١، ص ٣٠١).

٢: أما خضاب المرأة شعرها لتتزين لزوجها فقد اجاز قتادة كما اخرج عنه عبد الرزاق مصنفه و كذلك اجازه اسحاق ... ابن قدامة في المغني (ج ١، ص ٧٦ - تكميله فتح الملهم: ج ٤، ص ١٥٠) قال النووي: والاصح والأوفق للسنة استحباب خضب الشيب للرجل والمرأة بصفرة او بحمرة (شرح صحيح مسلم: ج ١٤، ص ٨٠)

د بسخی لپاره و روئی کبسل (کول یا نری کول) جائز دی؟

په او سنی زمانه کي د فېشن خخه یو دا هم دئ، چي بسخی د خپلو و روئو
د باريک (نری) بنکاره کولو لپاره په تکلیف سره د و روئو کناري (خندی)
کوچنی کوي یا یې کابدي، نو که یې پخپله و کابدي یا یې بل خوک ور و کابدي
جائز نه دی بلکي حرام دی. البتہ یو هغه و پښستان وي چي عادتاً په و روئو کي
نه بلل کېږي بلکي د و روئو خخه ماسوا پر تندی باندي راغلي وي نو د هغو
و پښستانو کبسل جائز دی

او په حدیث شریف کي نبی کریم ﷺ پر کښونکو (نری کوونکو) او
ورکښونکو (چي غوبنتنه د کښلو ور خخه کوي) لعنت ويلی دئ، يعني دغه
عمل کوونکي دی د الله تعالی د رحمت خخه ليري وي.

پاملونه:

هغه بسخی چي د و روئو د نری کولو یا کښلو په عمل باندي اخته وي د
دوی لپاره دا فکر په کار دئ، چي د الله تعالی نبی ﷺ د دغه عمل کوونکو
بسخو ته بدعايي (بمرا) کړي ده، هغه دا چي د دغه عمل کوونکي دی د الله
تعالی له رحمت خخه ليري وي، دا د الله تعالی د نبی ﷺ بدعا ده او موږ چي
ديو عام بنه کس د بدعا خخه هم ئان ساتو نو د الله نبی د بدعايي خخه ئان
ساتل خومره زموږ لپاره ضروري او لازمي دي.

لهذا د ټولو مسلمانو بسخو لپاره لازمي ده، چي د الله تعالی د نبی ﷺ د
دغه بدعا خخه ئان و ساتي او د بمرا خخه د ئان ساتل هغه وخت راتلاي سی
چي موږ دغه د و روئو کبسل یا نری کولو خخه پرهېز و کړو (۱)

عن أبي الدرداء مرفوعاً من خصب بالسود سود الله وجهه يوم القيمة (كتزان العمال: ج ۶، ص ۶۷۱ - أحكام تجميل النساء: ص ۱۷۹).

^۱: حدثنا اسحق بن ابراهيم ... عن عبد الله قال لعن الله الواشمات والمستوشمات والنامصات والمتنمصات ... الخ (مسلم: ج ۱۱، ص ۵۳، ط: المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ۳۹۶۶).

د بنئحوي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) و پښستان کېبل جائز دي؟
 د بنئحوي لپاره د هغه ھاي خخه و پښستان کېبل چي عادتاً د انسان پر هغه
 ھاي باندي و پښستان نه شنه کېږي لکه تندی، بارخو ګان، غاره نو که و پښستان پر
 راشنه سی کېبل یې جائز دي، البتہ چونکه د و پښته عادت دادئ، چي په کېبلو
 يا غچي کولو باندي د وخت په تېرېدو سره نور ډېرېنۍ او بل دا چي په کېبلو
 کي یو ډول پر ھان باندي تکلیف او اذیت تېرېدل هم دي او دستړګو دید ته هم
 تاوان رسوي، په هغه صورت کي چي په تار باندي یې کابدي او که د کريم يه
 پاودر په ذريعه یې کابدي، که خه هم دغه وجهه نه وي خو په اوله وجهه سره یې نه
 کېبل اولى او بنه کاردئ.

دو هم که پر هغه ھاي باندي و پښستان را شنه سی چي عادتاً د بنئحوي پر هغو
 ھایو باندي و پښستان نه شنه کېږي لکه بېره، برېتونه نو د داسي و پښستانو د شنه
 کېدو په صورت کي د بنئحوي لپاره یې کېبل ضروري او لازمي دي.^(۱)

د بنئحوي لپاره دلاسو (بازو ګانو) پښو (پندیو او ورنو) و پښستان خریل جائز دي؟
 د بنئحوي لپاره د بازو ګانو او پندیو و پښستان که د بال صفا په
 ذريعه وي یا د بل کريم په ذريعه وي ليري کول یې جائز دي، ھکه چي د بنئحوي
 په حق کي زينت مطلوب او مقصود دئ او د لاسو و
 پښو د و پښستانو په ليري کولو کي د خلقت تبدلي هم نه رائحي او دا ډول په هغه
 کي شه دو که هم نه معلومېږي ھکه یې د و پښستانو ليري کېدل جائز دي.

قوله: النامصات الخ انمس (فتح النون و سكون الميم) تتف الشعرا: و نمست المرأة
 الشعراى تفتته والنامصة هي التي تنتف شعر الوجه ... المتنمية من تأمراً مرأة أخرى بتتف
 الشعر عن نفسها وأكثر ما تفعله النساء في الحواجب وأطراف الوجه ابتقاء للحسن والزينة و
 هو حرام بمنص هذا الحديث أما اذا نبتت للمرأة لحية او شارب او عنفة فاخذها حلال
 عند الحنفية رحمه الله (تكميلة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

^۱: وفي الشامية (قوله النامصة) ذكره في الاختيار أيضاً والمغرب النمس تتف الشعر و
 منه ... فلو كان في وجهها شعر ينفرز وجها عنها بسببه ففي تحريم ازالته بعد لأن الزينة للنساء
 مطلوبه للتحسين ... فلا تحرم ازالته بل تستحب (درالمختار: ج ۶، ۱۳۸۲، یچ ایم سعید).

البته كه چىرى يې د وېبستانو پەپرى كولو كى شەتكليف او اذىت وي نو
نەپرى كول يې بەترە او بىنەكاردىءَ.^(۱)

د بىئۇي لپارە د زىرناف او بغلۇ د وېبستانو د خريلو حكم:

د زىرناف او بغلۇ د وېبستانو د خريلو (لىرى كولو) د بىئۇي او نارينەلپارە
مستقلە شرعىي مسئلە دە او د فطرت پە لسو
شيانو كى داخل دئ لەذا د زىرناف او بغلۇ وېبستان پە هفتە كى
يو وارپرى كول پەكاردى، يا پەپنخلسۇ ورخۇ كى يېپرى كول ضروردى.
مگر د خلوېبىنتو ورخۇ پوري تأخير (خنە) ور كول گناه بىلل كېرىي مکروه
تحريمى دى.

* او د وېبستانو لىرى كول كە خەھم د هز شى پە ذرىعە يېلىرى كول جائز
دى مگر د بىئۇي لپارە د پودرو يا يو دول كريم دى د هغە استعمال د چرى
ماشىن د چرى) پرخاى مناسب دئ او د نارينە وولپارە دواپە مناسب دى^(۲)
د بىئۇي هغە وېبستان چى پەخپىلە يېپرى كېرىي وي يا خود بخودە ختلىي وي
نو خە بە پە كوي؟

د بىئۇي لپارە هغە وېبستان چى پەخپىلە كول يېپرى كول مودە كى ضروري وي
لكە د زىرناف او بغلۇ وېبستان يا هغە د سر وېبستان چى خود بخودە توپىزى يا
بىئە يې قصدأً پەپرى كوي پەدواپو صورتو كى د وېبستانو پە خاورە كى پەتۈل
بنە او بەتر كاردىءَ يا پە داسىي ئاى كى بايد كېپىنسىدل سى چى هلتە نجاست
نه وي يعنى پە غسل خانە يا پاي خانە (بيت الخلاء) كى يېپى غورخول پەكار نە

^۱: والحاصل: ان كل ما يفعل فى الجسم من زيادة او نقص من اجل الزينة... واما ماتزینت به المرأة لزوجها من تحمير الأيدي او الشفاء والعارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فى النهى عند جمهور العلماء (تكملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

^۲: ويستحب حلق عانته و تنظيف بدن بالاغتسال فى كل أسبوع مرّةً والفضل يوم الجمعة و
جاز فى كل خمسة عشرة و كره تركه وراء الأربعين. قال العلامة الشامي رحمه الله ولا عذر فيما
وراء الأربعين ويستحق الوعيد (رد المختار: ج ۶، ص ۴۰۶ كتاب الحظر والاباحة - مرقات:
ص ۲۱۲، ج ۸، باب الترجل).

دي، بلکي مکروه دي.

عکه دا د انسان جزء دي او انسان محترم او معظم دئ بايد احترام او عزت يې وسي او د دي احترام په هغه صورت کي کېداي سې چي د هغه جزء حفاظت وسي او په فتاواي هنديه کي دا خبره ذكر سوې ده چي دنارينه او بنخي ليپاره چي دوسواس او بد فکري يو لامل هم دادئ چي دوي نوكان او وېستان بې ئایه غورئوي. (۱)

۱: فاذا قلم اظفاره او جز شعره ينبغي ان يدفن ذلك الظفر و الشعر المجزوز فان رمى به بلا بأس و ان القافى الكنيف او فى المغسل يكره ذلك (حاشية الطحطاوى على الدر المختار: ج ۴، ص ۲۰۲، كتاب الحظر والاباحه).

څلور م فصل

د سینگار او زینت د شیانو په اړه دئ

د خاوند لپاره د زینت او سینگار کولو حکم:

* زینت او سینگار د بنخوی فطري حق دئ او هره بنخه طبعاً حسین والی او
بنایست خوبنوي او دا غواري چې زه بنه وايسپرم، خصوصاً بیا پر بنخوی
باندي لازم دي چې د خاوند لپاره د شريعت مقدسه په حدودو کي زینت او
سينگار وکړي او د بنخوی پرزینت او سینگار باندي هم هغه وخت اجر او ثواب
مرتب کډای سی، چې د خاوند لپاره یې کړي وي او دا دول په شريعت مقدسه
کي د هغې بنخوی لپاره چې نکاح (واده) یې کړي وي په خيرن لباس او خيرن
بدن ګرځدل مکروه دي، بلکي په شريعت مقدسه کي خاوند ته دا اجازه سته که
مېرمن یې د ده لپاره سینگار نه کوي نو تاديبياً دي شه محدوده سزا ورکړي،
حکه چې پر مېرمن باندي د خاوند دا حق دئ، چې دا به خپل خاوند ته ځان
سينگاروی.

البته په زینت او سینگار کي هغه کېمیاوی دواوی استعمالول چې د
انسان د وجود اعضا او ته ضرر رسونکي وي جائز نه دي، که شه هم د خاوند
لپاره زینت او سینگار کوي.^(۱)

^(۱): استعمال أدوات التجمل كتحمير الشفاء لابأس به و كذا تحمير الخدود فلا بأس به لاسيما للمتزوجة.

تجمل المرأة لزوجها في الحدود الشروعه ... ليس هناك ضرر طبي ... من استخدام المكياجات (المغني، ج ۱، ص ۱۶۸، بحالة احكام تجميل النساء: ص ۲۰۱).

د میک اپ (د سرخی او سفیدی کولو) حکم:

د زینت، سینگار او میک اپ (سرخی او سفیدی) استعمال د بنئھی پاره چي نکاح (واده) يې كپړي وي جائز خو خد بلکي د خاوند لپاره خصوصاً بنه او بهترین عمل دئ.

خو البتہ زینت او سینگار د میک اپ (سرخی او سفیدی) د استعمال شیان اکثر په او سنی وخت کي د نورو خارجی وطنو خخه رائحي، لکه: پاودر، کريم، لوشن او داسي نور د زینت او میک اپ (سرخی او سفیدی) د شیانو په جورې دو کي د خنزیر یا مردار سوو حیواناتو وازگی استعمالېږي او هغه شرعاً حرام دي.

سوال او سداد دئ، چي د دغو شیانو استعمال شرعاً جائز دئ کنه؟
په جواب کي باید وویل سی که دغه د خنزیر یا مردارو سوو حیواناتو وازگی یقيني پکښې وي او د یوې کېمیا وي دوا په ذريعه يې حقیقت او ماھیت بدل سوی نه وي نو استعمال يې جائز نه دئ.

او که په دغو شیانو (کريم، پاودر، لوشن او سرخی) کي یوازي د حرامو شیانو د استعمال شک کېدی نو محض د شک پر بنیاد باندی د دغو شیانو استعمال نه حرامېږي، تر خو چي یقین نه وي.

او دا ډول که د دغو شیانو (کريم، پاودر، سرخی او لوشن) په جورې دو کي یقيني حرام او حلال دواره استعمال بدل او د هغو حرامو شیانو حقیقت او ماھیت د کېمیا وي دوا و په ذريعه بدل سوی وي نو په دغه صورت کي يې د دغه شیانو استعمال جائز دئ.

حکم چي او سی یا اصلی حقیقت او ماھیت بدل سوی دئ.^(۱)

^(۱): قال العلامة الحصكفي رحمۃ اللہ علیہ و يطهر زيت تنفس يجعله صابوناً بهيفتی للبلوى.
وقال ابن عابدين رحمۃ اللہ علیہ ثم هذه المسئلة فروعها على قول محمد بالطهارة بانقلاب العين
الذى عليه الفتوى اختياره اكثرا المشائخ ... فصار صابوناً يكون طاهر لتبدل الحقيقة
(رد المختار: باب الانجاس).

د مېلمنو او کوربه بنخولپاره د زينت او سینگار کولو حکم:

په اکثره ئایو کي داسي وي چي بنخوي يو ئاي مېلمني وي نو زينت او سینگار کوي هغه نو کله پخپله کور کي زينت او سینگار وکري يا ولاره سی آرایشگاه ته هلتہ په ئان سینگار وکري او دا ډول کوربه بنخوي چي دوي ته مېلمني رائحي نو دوي هم د مخکي مېلمنو په ډول پخپل کور کي ئان سینگار کري يا ولاري سی آرایشگاه ته هلتہ ئان سینگار کري او د دواړو که مېلمني وي که کوربه بنخوي وي په دې نيت ئان سینگاروی چي زه بنه وايسپرم يوازي د دغه نيت لپاره ډېري پيسې مصروفوي.

لهذا دغه خیالات او نیتونه يوازي په احساس کمتری کي لوېدل دي، نو د دغو خخه ئان ساتل په کار دي او دغه سینگار او مصرف چي دې بنخو په ئان وکړ دا یې د بل لپاره سینگار او مصرف وکري.

نبي کريم ﷺ د هغه بنخو په باره کي چي د بل لپاره یې سینگار کري وي فرمایي چي په اجنبیانو (پردیو) کي د زينت سره تلونکې بنخه داسي ده لکه د قیامت د ورخی په تاریکه کي چي په هغې کي هیڅ نورنه وي.

ددې حدیث خخه معلومه سوه چي د بل لپاره زينت کول د قیامت په ورخ به په هغه تاریکيو کي وي، اللہ تعالیٰ دي موږ او تاسي د قیامت د تاریکيو خخه وساتي^(۱).

د خاوند خخه ماسوا د نور و محارمو په مخکي د سینگار کولو حکم:

د خاوند خخه ماسوا د نور و هغه محارمو چي د ګرد عمر لپاره یې نکاح نه سی ورسه صحیح کېدای لکه پلار، ورور، وراره، خوربی، اکا، ماما او داسي نورو په منځ کي زينت او سینگار کول د بنخوي لپاره في نفسه خو جائزدي، البته په او سنی زمانه کي د اکثرو خلکو په زرو کي فساد ډېر دئ او په اکثرو کورو کي د زرو د فساد او د اخلاقو د فساد اسباب موجود دي لکه تلوپزیون، وي

^(۱): عن ميمونة بنت سعد ﷺ قالـتـ قالـ رسولـ الله ﷺ مثلـ الـرافـلةـ فيـ الـزـيـنةـ فيـ غـيرـ اـهـلـهاـ كـمـثـلـ ظـلـمـةـ يـوـمـ الـقـيـامـةـ لـأـنـورـلـهـاـ (ترمذی: بـابـ ماـ جـاءـ فـیـ كـراـهـیـةـ خـرـوجـ النـسـاءـ،)

سي آر، او داسي نور اسباب او بيا خصوصاً په هغو کورو کي چي د خاوند
قريبان لکه د خاوند ورور، د اکا زوي او داسي نورهم يو ئحای ورسه اوسي، نو
ددغو وجوهاتو پربنياد باندي دېئخوي لپاره د پرديو په مخکي خو بالکل جائز
نه دئ او د خپلو محارمو په مخکي دېئخوي لپاره زينت او سينگار کول مناسب
نه دي، حکه د فتنې خخه نه سي خالي کېدای، لهذا پرهېز ورڅخه کول په کار
دي.^(۱)

دېئخوي لپاره دلب شيرين کولو حکم:

په اوسي وخت کي دېئخوي د زينت او سينگار لپاره پر شونډانو د لب شرين
په نامه يو ډول سور رنګ استعمالوي او دغه لب شرين (لب ستېيك) دوه
قسمه دئ، يو قسم يې هغه دئ چي کله پر شونډانو باندي استعمال سی نو د
ډېري غورزگي له وجي د او داسه او غسل کولو په صورت کي او به اصل
شونډانو ته یاد شونډانو پوست ته نه رسېږي.

او دوهم قسم يې هغه (لب شرين) دئ، چي کله پر شونډانو باندي
استعمال سی نو د او داسه او غسل کولو په صورت کي او به اصل شونډانو ته
یاد شونډانو پوست ته رسېږي.

نو لهذا في نفسه د دواړو قسمونو (ډولونو) لب شرين استعمال جائز
دئ، البتنه د او داسه او غسل کولو په صورت کي داول قسم (ډول) لب شرين له
شونډانو خخه پاکول ضروري دي، تر خو په او داسه او غسل کولو کي او به
اصل شونډانو ته یاد شونډانو پوست ته ورسېږي او که د او داسه سره دغه اول
ډول لب شرين استعمال کړي وو نو د لمانځه د ادا کولو پر مهال يې پاکول
ضروري نه دي.^(۲)

۱: (حواله احسن الفتاوى: ج ۸، ص ۶۸).

۲: واما التحمير و نحوه فيجوز باذن الزوج و في داخل البيت و يحرم بغير اذن الزوج و خارج
المنزل (الفقة الاسلامي و ادلته: ج ۴، ص ۲۶۸۳، كتاب الحظر والاباحة).
وقال العلامة الحصكفي رحمه الله عليه: ولا يمنع الطهارة بخلاف نحو عجيين.

دېنځي لپاره د بانو ګانو درنگولو حکم:

ښځي بعض اوقات د زينت او سينګار لپاره خپل بانو ګانو ته رنګ ورکوي او د بانو ګانو رنگول پردوه دوله دي یو هغه مادي استعمال پري، چي د اوداشه او غسل کولو په صورت کي او به اصل و پښستانو ته نه رسپري، په دغه صورت کي که خه هم د بانو ګانو رنگول جائز دي خود او داشه او غسل په کولو کي یې د رنګ ليري کول يا زائلول ضروري دي تر خو او به اصل و پښستانو ته ورسپري، او په هغه او داشه او غسل باندي لمونځ صحيح سي.

دوهم ډول د بانو ګانو په رنگولو کي هغه مادي استعمال پري چي د اوداشه او غسل په کولو کي او به اصل و پښستانو ته رسپري نو د دغه رنګ استعمالول جائز دي او د او داشه او غسل کولو په صورت کي یې ليري کول او زائلول هم ضروري نه دي^(۱)

دېنځو لپاره د ستر ګو مصنوعي (نقلي) بانو ګانو ايسو دل يا پر اصلي
باندي نور مبنلوں جائز دي؟

ښځي د زينت لپاره پر خپلو بانو ګانو باندي مصنوعي (نقلي) بانو ګان لگوي (مبنلوی) څکه چي بيا د دوى بانو ګان ګن او او پده معلوم سي، د دغه بانو ګانو د لگولو (مبنلو لو) لپاره یو ډول مخصوص لوشن (كريم) او ماده ده، چي په هغه باندي مبنلي که خه هم بعض اوقات د خه وخت (خو ساعتو) لپاره دغه بانو ګان لگول کېري، د بانو ګانو د لگولو (مبنلو لو) د حکم دوه لحاظه دي یو طبي لحاظه دئ او یو فقهی لحاظه دئ.

وقال ابن عابدين رحمۃ اللہ علیہ ای لعلک و شمع و قشر سمک... فی شرح المنیة فی العجین و
استظہر المنع لان فیه لزوجة و صلابة تمنع نفوذ الماء (رد المختار: مطلب فی ابحاث
الغسل،)

': ويجب اى يفرض غسل كل ما يمكن من البدن بلا حرج مرة كاذن و سرة و شارب، حاجب...
ولا يمع الطهارة و نيم اى خراء ذباب... ولو جرمته به يفني (فتاویٰ محمودیه: ج ۱۹، ص ۳۳۲
- الدر المختار: مطلب ابحاث الغسل،)

د طبی لحاظه دومره عرضول کافي دي چي د دغه مصنوعی (نقلي) بانوگانو پر اصلی بانوگانو مبنیلول پر اصلی بانوگانو باندي زور راولي او پر طبیعي نشو و نما او پوست هم ورخخه متاثر کېري او دوهم دا چي پخپله د بانوگانو د مبنیلولو لوشن (کريم) نقصان رسونکی دئ او خصوصاً د بانوگانو تعلق بیا خاص د سترگو سره دي او سترگي نازک او هم باريک عضوي بلل کېري او تاوان زرور رسپری.

لهذا طيبان د مصنوعی (نقلي) بانوگانو پر اصل بانوگانو باندي د مبنیلولو اجازه نه ورکوي نو پرهپز ورخخه کول په کار دي.

او د فقهی د لحاظه د مصنوعی (نقلي) بانوگانو لگول چي د بل انسان او نجس العین حيوان و پستان نه وي جائز دي.

که چيري دغه بانوگان دائمي لگول سوي وه نو جزء يې گرخي د او داسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول ضروري نه دي او که عارضي لگول سوي وه، چي بيرته په اسانی سره ايسته کيدای سی او يا که پاته سی نو او بهنه ور رسپدلي نود او داسه او غسل کولو په صورت کي د دغه دول بانوگانو ليри کول ضروري دي تر خو چي او دس او غسل يې صحيح سی.^(۱)

د بنخوي لپاره پر تندی، شوندانو یا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟ د تېري زمانی خخه د بنايست لپاره خصوصاً په بنخو کي دا عادت را روان دئ چي پر تندی باندي د بنايست لپاره حال وهي او بعض نارينه هم په

^(۱): الوصل بشعر الادمي حرام و كذلك الوصل بشعر نجس من غير الادمي ... قال العثماني حفظه الله تعالى والذى يظهر من كتب الحنفية ان الراجح عندهم القول الثاني وهو تخصيص الرحمة بشعر الادمى ... ولا بأس للمرأة ان تجعل فى قرمنها وذوائتها شيئاً من الوبر ... وبه ظهر ان اتخاذ القراميل (و هو خيوط حرير) للنساء جائز الخ (تكميله فتح الملهم: ج ۴، ص ۴۹۱).

قال الطبيب ابوبكر ... مادة اثبتت الرموش الصناعية تؤثر على الرموش الطبيعية ... و ينصح الحباء المرمد بعدم استخدامها على الاطلاق (أحكام تجميل النساء: ص ۱۹۲).

دغه ناوره عمل باندي مبتلا دي چي پر لاسو باندي يا د بدن پريو بل ئاي
باندي د ستنى پە ذرىعە ياد يوي بلى آلې پە ذرىعە خالونه پر بدن باندى زخم
جور كري بىيا پە هغە زخم كى رانجه ياهاك واقچىي نود جورپدو وروسته شىن
معلومپىرى، نو هغە كە خپل نوم يانور نقش او عكssonه پر بدن باندى ليكلى يى
رسم كري وي او پە اوسىنى وخت كى دغه عمل دكفارو دملکو خخە دېشىن پە
طريقە او شكل كى د مسلمانانو پە ملکو كى رائىج سوپى دى، چى د دغه عمل
خخە خصوصاً نوي خوانان او نجونى متاثرە سوپى دى.
نبى كريم ﷺ پر خال و هونكى او ور و هونكى بىئەنلىكىي باندى د الله تعالى
لەنت ويلى دى.

لەذا د بېئۇ او نارينه وو لپارە پر تندى ياشوندا انو ياد بدن پر نورو
اعضاوو باندى د بنايسىت لپارە خالونه و هل جائز نەدى او كە د كوچنى نجلى
پر تندى ياشوندا انو خالونه و وهى نو گناه يى پر و هونكى دە نە پر كوچنى
نجلى باندى ^(۱).

د غابسو بارىك (نرى) كول جائز دى؟

د بنايسىت د زياتوب لپارە بعضى بىئەنلىكىي د مخ د طرف غابسونه پە يوه
ذرىعە سره نرى كوي ياد بنايسىت لپارە د غابسو پە ماينى كى خلاء (پراخى)
راولي نود دغسى بېئۇ چى د بنايسىت او زىنت لپارە د غابسو پە ماينى كى خلاء
(جلا والى) راولي نبى كريم ﷺ پر هغۇرى باندى لەنت ويلى دى او پر هغە چا
باندى يى پر لەنت ويلى دى، چى د الله تعالى د خلقت بدلونكى وي. لەذا د بېئۇ او
نارينه وو لپارە د غابسو بارىك (نرى كول) او د غابسو پە ماينى كى خلاء

^۱ : عن ابن عمر رضي الله عنهما لعن الواصلة والمستوصلة والواشمة والمستوشمة.
قوله: والواشمة والمستوشمة اما الواشمة ففاعلة والوشم وهو ان تغذى ابرة ونحوها فى ظهر
الكف او المعصم، او الشفة من بدن المرأة حتى يسل الدم ... والوشم حرام بنص هذا الحديث
على الفاعلة والمفعول لها باختيارها والطالبة له وقد يفعل بالبنت وهي طفلة فتأثر
الفاعلة ... لعدم تكليفها (تكميله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۳).

(جلوالی) راوستل جائز نه دی^(۱)

د بنخی لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غابنونه ایبنسول یا د هغو پوبنونه ور کول جائز دی؟

بعض اوقات د انسان یو یا دوه غابنونه بنوری یا یې بالکل و کابدی نو د غابنود بنورید و په صورت کي د نارینه او بنخو لپاره هغه غابنوته د سرو زرو یا سپینو زرو پوبن (خول) ور کول یا د سرو یا سپینو زرو په تار باندي تړل یا هغه غابنونه کښل د هغو پر ځای باندي نور د سرو یا سپینو زرو غابنونه ایبنسodel جائز دی.

البته د سرو زرو پر ځای که د سپینو زرو غابنونه کښېبنسodel سی نو په اتفاق به هم عمل و سی او اولی او بهتر هم دی.

لهذا د سرو زرو او سپینو زرو غابنونه ایبنسول دواړه جائز دئ خو د سپینو زرو غابنونه اولی او بهتر دی.
یادونه:

هر هغه غابنونه چي دائمًا يعني چي بیانه ایستل کېږي، ایبنسodel سوي وي نو د او داسه او غسل کولو په صورت کي ليري کول یا ایسته کول ضروري نه دي اودس او غسل ورسه صحیح کېږي او که دائمًا ایبنسodel سوي نه وي نو د او داسه او او غسل کولو په صورت کي ليري کول ضروري دي تر خو چي اودس او غسل یې صحیح سی^(۲).

^۱: عن عبدالله قال: لعن الله الواشمات او مستوشمات والنامصات والمتنمصات والمتفلجات للحسن المغيرات خلق الله.

قوله: والمتفلجات: جمع المتفلجة وهي المرأة التي تبرد ما يبين أسنانها (بالمبرد) الثناء والرباعيات لتحدث فرحة يينها ... ويقال لها ايضاً الوشر (تكميلة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

^۲: ولا يشد سنة المتحرك بذهب بل بفضة وجوزهما محمد بن الخطاب ... فعند الامام يتخاذذ ذلك من الفضة فقط و عند الامام محمد بن الخطاب يتخذ من الذهب ايضاً. (الدر المختار مع رد

د بسحود لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم:

د بسحود لپاره د سرو او سپینو زرو امپل، والی، بنگری، انگشتی او داسی نور د تولو استعمال د علم او و په اتفاق سره جائز دئ او د نارینه وو لپاره یې استعمال بالاتفاق ناجائز او حرام دئ. البته د نارینه وو لپاره یوازی تریوه مثقال په کمه اندازه د سپینو زرو د انگشتی استعمال جائز دئ.^(۱)

یوازی د اظهار او نمایش لپاره د سپینو زرو د استعمال جائز دئ؟

د سرو او سپینو زرو استعمال په نیت د نمایش او په هغه کي په دې نیت ځانښکاره کول جائز نه دي ځکه نبی کريم ﷺ فرمایي: اې د بسحود معاشرې (قولني)! ایا په سپینو زرو سره ستاسي بنايیست نه راحي.

خبردار! ستاسي خخه چي کومه بسحود اظهار او ځانښکاره کولو لپاره سره زر استعمالوي د دغه اظهار د وجي خخه به خامنځا پر هغه باندي دوى ته عذاب ورکول کېږي.^(۲)

د بسحود لپاره داسی زپور استعمالوں چي اواز لرونکي وي جائز دئ؟
څه ډول چي د نارینه وو لپاره بسحوده کتل د نارینه د نفس د راپورته کېډو

المختار: ج ٦، ص ٣٦٢، فصل فى اللبس، سعيد).

قال رَحْمَةُ اللَّهِ (و شد السن بالفضة) اى يحل شد السن المتحرك بالفضة ولا يحل بالذهب و هذا عند ابى حنيفة رَحْمَةُ اللَّهِ و ابى يوسف رَحْمَةُ اللَّهِ و الاصل الحرمة قيهما فاذا حل التضييب باحرهما حل بالآخر ... وقد زالت بالادنى وهو الفضة ... الخ (تبیین الحقایق: ج ٧، ص ٣٦، فصل فى النظر والمس - فتاوى محمودية: ج ١٩، ص ٣٤٩).

^١: عن ابى موسى اشعري رَحْمَةُ اللَّهِ قال: حرم لباس الحرير والذهب على ذكور امتى و اهل لنانهم (الترمذى: ج ١، ص ٣٠٢).

قال العلامة ظفر احمد العثماني رَحْمَةُ اللَّهِ و فيه ايضاً يجوز للنساء لبس انواع الحلی كلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق والعقد التعاوید والقلائد وغيرها (اعلاء السنن: ج ١٧، ص ٢٨٩).

^٢: عن اخت لحدیفه ان رسول الله ﷺ يا معاشر النساء اما لکن فى الفضة ما تحلین به اما انه ليس منکن امرأة تحلی ذهبا تظہره الاعذبه به (رواہ ابو داود، مشکوہ: ج ١، ص ٣٧٩).

سبب کېږي، دا ډول دېنخو آواز او پردوی باندي هغه آواز لرونکي زپور هم د نارينه وو د نفس د راپورته کولو سبب جورېږي او د دې خخه ماسوا په بې شمېره احاديشو کي دا خبره واضح سوې ده، چې د هري کتھي (ړغ لرونکي) سره شیطان وي.

حضرت مفتی محمد شفیع صاحب رحمۃ اللہ علیہ فرمایي، چې: د آیت په شروع کي بسحی د نارينه په مخکي د خپل زینت د بنکاره کولو خخه منع سوي وي (وَلَا يَنْبَدِئُنَّ زِينَتَهُنَّ) او د دغه آیت په آخر کي نور هم تاکيد دئ، چې د بنایست ئایونه لکه: سر، سینه او داسي نور دی خو خامخا پهول ضروري دي او دا ډول د خپل مخفی زینت بنکاره کول هر ډول چې وي جائز نه دي.

په زپوراتو کي داسي شی لکول چې هغه آواز لرونکي وي يا یو زپور د بل زپور سره د جنگیدو په صورت کي چې آواز کوونکي وي او هغه آواز نامحرم نارينه واوري د دا ډول زپوراتو استعمال دېنخو لپاره د دغه آیات له نظره جائز نه دئ او ډېر فقهاء فرمایي چې د زپور آواز د نامحرمو نارينه وو باندي اورېدل په دغه آیت باندي ناجائز بل سوي دي.

نو پخپله دېنخی آواز اورېدل د دغه خخه هم ډېرسخت ناجائز دي.

لهذا دېنخو لپاره هر هغه آواز لرونکي زپور يا چې د هغه په جنگیدو سره آواز ورخخه پیدا کېږي استعمال یې جائز نه دئ البتہ مناسب دا دئ، چې د خلورو بنګريو پر ئای چې نري وي دوه غورس (پنه) بنګري جور کري تر خود آواز پیدا کېدل بېره ليږي سی.^(۱)

^(۱): عن بنابة مولاة عبد الرحمن بن حيان الانصاري كانت عند عائشة ﷺ اذ دخلت عليها بخارية و عليها جلاجل يصوتن فقالت لا تدخلنها على الأأن تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله ﷺ يقول لا تدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: ص ۳۷۹).

عن عمر بن خطاب ﷺ قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول مع كل جرس شيطان (مشكوة: ص ۳۷۹ - معارف القرآن: ج ۶، ص ۴۰۶، سورة النور).

د بنخو لپاره د سرو او سپينو زرو ماسوا او سپنه، پيتبال او داسي نور استعمال جائز دئ؟

شريعه مطهره د هر دول سرو او سپينو زرو استعمال د بنخو لپاره جائز کړي دئ. البتہ په او سني وخت کي د زبوراتو په توګه د وسپني، پيتبال او داسي نورو معادنو خخه جور امېلونه، بنګري، والي، انګشتري او داسي نور بنخوي د زينت لپاره استعمالوي، د بنخو لپاره د دغه معادنو خخه د جورو د زينت د شيانو د استعمالولو په حکم کي د علما و د مکروه تحريري او تنزيهي بېلا بېل نظرونه دي.

لهذا د او سپني، پيتبال او داسي نورو معادنو خخه جور د بنخوي د زينت شيان لکه امېل، بنګري، والي او داسي نور د استعمال خخه پرهیز کول بنه او بهتر کار دئ، حکه چي د استعمال په صورت کي يې شهنه شه کراحت سته.^(۱) د پلاستيك او بنيبنه يې بنګرو په لاسول جائز دي؟

د پلاستيك او بنيبنه يې بنګرو په لاسول د بنخو لپاره جائز دي، البتہ د بنيبنه يا هغه پلاستيكی بنګري چي او از لرونکي وي په داسي ئای کي يې په لاسول جائز نه دي چي د هغوي آواز تر نامحرمو نارينه وو تر غوري و پوري رسپري.^(۲)

^(۱): قال العلامة ابن عابدين رحمه الله تحت قوله : (فيحرم بغيرها) و في الجوهرة والتختم بالحديد والصفر والنحاس والرصاص مکروه للرجال والنساء (درالمختار: ج ۶، ص ۳۵۹). واما المعدن الحديد فلعله غير هذه الانواع... والأحوط الترك (امداد الاحكام: ج ۴، ص ۳۵۹ - فتاوى رشيدية: ص ۴۹۱).

^(۲): ولا ينتحم بغيرها كحجر وذهب وحديد وصفرو رصاص وزجاج وغيرها (تنوير الابصار: كتاب الكراهة فصل افى اللباس).

يجوز للنساء لبس انواع الحلى كلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق (اعلان السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹، كتاب الحظر).

دېنخو لپاره د پايزېبونه په پښو کول جائز دي؟

اسلام بېنخو ته د پردي (حجاب) کولو حکم کړي دي او د هر هغه عمل کولو خنځه يې منع کړي ده، چې هغه د بې حیاېي باعث کېږي. حکمه د بېنخو لپاره پايزېبونه په پښو کول یو ډول بې حیاېي ده او بعضی اوقات د دغه و جي غتېي غتېي فتنې او فسادونه جور پېږي.

دوهم دا چې پايزېبونه په پښو کول د شرعی پردي (حجاب) سره منافي دی حکمه اللہ تعالی د پردي کولو په اړه فرمایي:

وَلَا يَضْرِبُنَّ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او دوی (بېنخو) دی خپلې پښې (د مئحکي سره) نه وهي د دې لپاره چې معلوم سی هغه شده چې دوی (بېنخو) يې پټوي د خپل زینت خخه.

يعني دوی (بېنخو) دی داسي تګ نه کوي چې هغه پټ زينت چې دې کړي وي معلوم سی.

لهذا هر هغه د بنايست شي چې هغه د استعمال په صورت کي او از کونکي وي لکه پايزېبونه په پښو کول يا د ده په ډول نور داسي شيان استعمالول جائزنه دئ بلکې حرام دي^(۱).

په داسي حال کي چې دېنخو اسم الله په غاړه وي پای خانې یا غسل خانې ته تګ جائز دي؟

په بېنخو کي د اسم الله په نامه باندي د سرو زرو یا سپينو زرو د غاري یو ګل دئ، پر هغه ګل باندي د (الله ﷺ) په لفظ باندي د الله نوم مبارک ليکل سوی وي، که خه هم په عامو حالتو کي د اسم الله په نامه د زرو خنځه جور سوی

^(۱): وعن بنابة مولاۃ عبد الرحمن بن حبان الانصاري كانت عند عائشة ﷺ اذا دخلت عليها ببارية وعليه جلاجل يصوتن فقلت لا تدخلها على الا ان تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله ﷺ لا تدخل الملائكة يتاً فيه جرس (مشكوة: كتاب اللباس، ص ۳۷۹ - امداد الاحکام: ج ۴، ص ۱۳۷).

ګل په غاړه کول جائز دي، البتہ د پای خانې (مکان) او غسلخانې ته د تګ په صورت کي که دغه د اللہ نوم په یو توکریا بل شي کي پتې یا پېچلې نه وي نو د غاري خخه یې ليږي کول یا کښل ضروري دي.

او که په یو توکر کي پتې یا پېچلې وي یعنی پورنې پرواچوي او یا یې په کميس کي واچوي بیا پروانه لري د غاري خخه خلاصول نه غواړي.^(۱)

دېئخو لپاره د اسي ساعت په لاسول چې سره یا سپین زد پکښي استعمال سوي جائز دي؟

دېئخو لپاره که شه هم د سرو او سپينو زرو استعمال که هغه لبراندازه وي یا ډېره اندازه وي جائز دي، البتہ که د استعمال په هغه شيانو کي سره زر استعمال سی چې د هغه سرو زرو استعمال یې مقصودي نه وي، بلکي مقصود اصلًا هغه بل شي وي. لکه هغه ساعت چې په هغه کي سره زر استعمال سوي وي ئکه د ساعت خخه مقصود د وخت معلومول دي د سرو زرو استعمال یې پکښي غير مقصودي دي.

لهذا دېئخو لپاره هغه ساعت چې په هغه کي سره زر یا سپین زر استعمال سوي وي جائز نه دئ او د نازينه وو لپاره بیا په طریقه اولى جائز نه دئ بلکي حرام دئ.^(۲)

دېئخو لپاره د اسي ساعت په لاسول چې لاسېند یې د او سپيني یا پیتل وي جائز دئ؟

د او سپيني یا پیتل استعمال دوه صورته لري:

یو صورت هغه دئ، چې د او سپيني یا پیتل په لاسول بذات (پېچله) مقصود وي لکه اکثر اوقات یې خلک د زینت او فېشن لپاره یې په لاسوي لکه بنګري یا زنځير.

^۱: عن انس ﷺ قال كان رسول الله ﷺ اذا دخل الخلاء وضع خاتمه (ابو داود: ص ۴، ج ۱)

^۲: ويحرم استعمال الذهب والفضة للرجال والنساء في الآنية ووسائل الكتابة والزينة... كما لا يجوز الساعات والاقلام... الخ (الفقة الاسلامي وادله: ج ۴، ص ۲۶۳۲).

دوهم هغه صورت دئ چي او سپنه يا پیتل او داسي نور بذات خود (پخپله) مقصود نه وي بلکي د بل شي د بندولو لپاره استعمالېږي، لکه ساعتونه چي مقصود يې د ساعت لاس بند نه دئ بلکي ساعت دئ خود لاس بند په ذريعه ساعت بند وي.

لهذا بذات خود خالي او سپنه يا پیتل د زينت لپاره په لاسول جائز نه دي او هغه او سپنه يا پیتل چي مقصود يې د او سپني يا پیتل په لاسول نه وي بلکي يوازي په هغه باندي بندول مقصود وي جائز دي.^(۱)

دېنخو لپاره داسي انګشتري په گوته کول چي غمي يې د ډبرۍ يا بل شي وي جائز دي؟

دېنخو لپاره داسي انګشتري په گوته کول چي غمي يې د ډبرۍ وي ياد ډبرۍ د جنس خخه يا د بل شي وي جائز دي.^(۲)

دېنخو لپاره د پزي او غورو سوری کول جائز دي؟

ښه که لويءه يا کوچني وي د پزي او غورو سوری کول د زينت لپاره چي په پزه باندي تک وکري او په غورو باندي والي و خروي جائز دي. ځکه دېنخو دغه عمل دنبي کريم ﷺ په زمانه کي هم و وسره د دې چينبي کريم ﷺ دېنخو په دغه عمل خبر و دوي يې د دغه عمل خخه منع کري نه دي.

لهذا د پزي او غورو سوری کول د لويءه ښه لپاره او کوچني نجلی لپاره جائز دي.^(۳)

^۱: يغترف التوابع ملا يغترف غيرها (الاشباء والنظائر: ص ۱۲۱ - احكام الفتاوی: ج ۸، ص ۲۱۳).

^۲: والاباحة ضرورة التختم والنماذج ... والحلقة هي المعتبرة لأن قوام الخاتم بهما ولا تعتبر بالفص حتى يجوز من الججز (تبين الحقائق: فصل في اللباس، ص ۳۵ - ۳۶، ج ۷).

^۳: لا بأس بكم البهائم للعلامة و ثقب اذن الطفل من البنات لأنهم كانوا يفعلونه في زمن رسول الله ﷺ من غير انكار (رد المختار: ج ۶، ص ۳۸۸، فصل في البيع، سعيد)

د بنخو لپاره دلاسو او پښو د سره کېدو حکم:

د بنخو لپاره دلاسو او پښو سره کېدل د پروخت شخه د بنخو عادت دئ، په او سني وخت کي هم بنخوي د خپلو لاسو او پښو د زينت لپاره په نکروخو باندي د خپلو لاسو پر رسته او چې طرفو او د پونسو پر راسته طرف نقش او نگار او په مختلفو ډيزاينو باندي سره کوي.

د بنخو لپاره په هر ډول ډيزاين باندي لاسونه او پښي په نکروخو سره کول جائز خو خه بلکي بهتر او افضل کار دئ.

حکم حضرت عائشة رض فرمایي، چي: يوه بنخه په ستر کي نبي کريم صل ته راغله د دي سره يو خط وو غوبنېتل يې چي نبي کريم صل ته يې ورکري کله چي دي نبي کريم صل ته خط ونيوي نبي کريم صل خپل لاس ورخخه را ايسته کړ او نبي کريم صل و فرمایل: ما ته نه ده معلومه چي دغه لاس د نارينه دئ او که د بنخوي؟

هغې بنخوي ورته وویل: نه! دا د بنخوي لاس دئ، نبي کريم صل و فرمایل: که بنخه يې نو خپل نوکانو يعني لاسونو ته تغير ورکړه، يعني په نکروخو يې سره کړه.

لهذا د بنخو لپاره لاسونه او پښي په نکروخو سره سره کول افضل کار دئ.

البته د لمونخو په وخت کي پر لاسو او پښو باندي نکروخوي اينسول مناسب نه دي، حکم چي د لمانځه د قضايا تأخير پېره سته.

دوهم په بعضو علاقو کي د بناديyo پر مهال بنخوي د لاسو او پښو د سره کېدو لپاره خاص يو پروګرام جورو وي چي په هغه کي داسي عملونه تر سره کېږي چي د شرعی حدودو خخه د باندي وي، لکه عکسونه اخیستل، نامحرم

الاستفسار: هل يجوز ثقب أنف النساء؟ الاستبشار... إن كان للتزيين يجوز كما في ثقب الأذن... يجوز قياساً على ثقب الأذن (نفع المفتى والسائل: مجموعة الرسائل الل肯هوى، ج ٤، ص ١٩٤).

نارینه او بسّحینه یو ئای کېدل.

دریم: په بعضو کورنيو کي دا رواج وي چي د ناوي کورته زوم ورولي هلتہ يې لاس ورسره کوي او په دغه رواجي محفلو کي لکه مخکي چي وویل سوه د شرعی حدودو پایمالپدہ رامنخته کېږي.

نود دغسي رواجي محفلو خخه لازماً هره بسّحه بايد چان وساتي که شه هم بذات خود لاسونه او پښي سره کول مباح دي، خود نورو وجوهاتو پر بنیاد باندي ناجائز کېږي.^(۱)

د بسّحولپاره د لویو نو کانو د پرپښولو حکم:

شريعت مقدسه د نوکانو پري کول د فطرت له کارو خخه بللي دي او د هغه لپاره يې ورخ هم تاکلې ده، يعني په هفتنه کي يو وارپري کول يې مستحب دي او د پنځلسو ورخو وروسته يې پري کول جائز او تر خلوېښتو ورخو پوري يې ځنډول مکروه دي.

او ډپري بسّخي د فېشن په توګه د لاسو ټوله نوکان او نارینه د لاس د کوچني گوتی نوک غتھوي د نوکانو غتھول د خو وجوهاتو پر بنیاد جائز نهدي:

اول:

د نوکانو غتھول د هندوانو د بسّحو (هندوانیانو) او فاسقو، فاجرانو بسّحو عادت دئ د هغوي سره مشابهت رائي او د هغوي سره مشابهت جائز نهدي.

دوهم:

د انسان د فطرت د کارو خلاف دئ.

۱: عن صفيه بنت عصمة عن عائشة رضي الله عنها قالت أوقت امرأة من وزراء سفير بيدها كتاب إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقبض النبي صلى الله عليه وسلم يداه فقال ما أذري أيند رجل أم يذ امرأة قالت بيل امرأة قال لو كنست امرأة لغيرت أظفارك يعني بالجنس (ابوداود ج ۱۱ ص ۲۱۹ ط : المکبة الشاملة ورقم الحديث : ۳۶۳۵)

واما ما تزيينت به المرأة لزوجها من تحمير الايدي او الشفاه او العارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فإنه ليس داخلًا في النهي عند جمهور العلماء (تكميله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

دریم:

دنوکانو غټول د انسان د رزق د کموالي سبب جوړېږي. یعنی کوم خوک چې نوکان غټوي پرې کوي یې نه الله پاک د هغه رزق کموي. لهذا د بسخو او نارينه وو لپاره د لاسو ټوله نوکان پرېښو دل يا یو د کوچنۍ گوتی نوک د فېشن لپاره غټي پرېښو دل جائز نه دي او غټ نوکان د کم رزقی سبب هم دي.^(۱)

د بسخو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟

دنوکانو رنګول د هېروخت خخه په بسخو کي د زينت لپاره عادت دي، کله به بسخو خپل نوکان په زعفرانو، کله په نکروڅو باندي رنګول او نور مختلف شيان به یې استعمالول او په اوستي زمانه کي هم د بسخو د نوکانو د رنګېدو رواج او عادت سته او د نوکانو رنګول د بسخو د لاسو او پښو زينت پکښي مقصود وي نو د بسخو لپاره د لاسو او پښو د نوکانو رنګول په هر ډول يا په هر رنګ باندي رنګول جائز دي.

البته په اوستي وخت کي چې کوم د بسخو د نوکانو د رنګېدو لپاره کوم رنګونه په بوتلانو یا بنېښو کي رائحي هغه اکثر هغه ډول رنګونه وي چې کله پر نوکانو باندي استعمال سی نو د او د اسه او غسل کولو په صورت کي اصل نوکانو ته او به نه رسپېږي، او اصل نوکانو ته او به رسول ضروري دي.

لهذا که خه هم پنځيله د بسخو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي مګر هغه رنګونه چې د او د اسه او غسل کولو په صورت کي چې د او بو منع کوونکي وي هغه رنګونه د لاسو او پښو د نوکانو خخه د او د اسه او غسل کولو په وخت کي ليري کول یا زائلول ضروري دي، تر خواودس او غسل صحت ته ورسپېږي.^(۲)

^۱: قال العلامة التمرتاشي رحمۃ اللہ علیہ: ولیستحب قلم اظافرية يوم الجمعة) و كونه بعد الصلة افضل الا اذا اخره اليه تاخيراً فاحشاً فيكره لأن من كان ظفراً طويلاً كان رزقه ضيقاً... الخ (تowir al-abṣār Muṣḥaf al-dar al-muxtar: ج ۵، ص ۳۸۷، فصل فی النظر).

^۲: و عنها قالت اومت امرأة من وراء ستار و في يدها كتاب الى رسول الله فقبض النبي ﷺ

د بىئھۇ لپاره نقلی (مصنوعى) لوى نوکان اىينسۇدل جائز دى؟

پە او سىنيو اكترو بىئھۇ كى دا عادت دى، چى پە بىناديو كى نقلى (مصنوعى) غېت غېت نوکان پىخپىلە اىپەدى يا خصوصاً ناوي تە يې لازمى و رايپەدى، پە شريعت مقدسە كى خپىل اصلىي نوکان غتىول يا نقلىي نوکان اىينسۇدل جائز نەدى، ئىكە شريعت مقدسە د نوکانو د پې كولو مودە (وخت) د مسلمانانو لپاره تاكلې دە، د مودې تر آخىي وخت پورىي چى نوکان پېرى نە كرىي نو هغە خوک كىنهكار بىل كېرىي.

او دوھم د لويو نوکانو پىپېنسۇدل يا نقلىي نوکان اىينسۇول د فاسقو او فاجرو او كافرو بىئھۇ سره مشابهت رائىي او شريعت مقدسە تۈل مسلمانان د كفارو سره د مشابهت كولو خىخە منع كرىي دى، ئىكە كوم خوک چى د دوى سره مشابهت كوي د قيامت پە ورئ بە د هغۇرى حشر (راپورتە كېدە) د كفارو سره وي.

لەذا د بىئھۇ لپاره نقلىي لوى لوى نوکان اىينسۇول جائز نەدى.^(۱)
د بىئھۇ لپاره د جىڭىي كورىي لرونكىي بوت يا چىمپىل پە پېنسو كول جائز دى؟
شريعت مقدسە بىئھىي د نارىنە وو سره د مشابهت كولو خىخە منع كرىي دى، او نارىنە يې د بىئھۇ سره د مشابهت كولو خىخە منع كرىي دى.

لەذا پە عرف او رواج كى چى كوم بوتونه يا چىمپلان پرمخ باندى تىرل كېرىي او خلاصېرىي او يا تر پېنىي شا تە تىرل كېرىي او خلاصېرىي. د بوتو او چىپلانو اصل معىيار پر عرف باندى دى. يعنى كوم بوتونه او چىمپلان چى پە

يدە فقال ما ادرى ايد رجل ام يد امرأة فقالت بل يد امرأة قال لو كنت امرأة لغيرت اظفارك
يعنى بالحناء (رواہ ابو داود: كتاب اللباس: ص ۵۵۸، ج ۲).

اولزق باصل ظفره طين يابس او رطب لم يجز (هندىيە: ج ۱، ص ۲).

١: قال النبي ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

و هذا الامر قد يتتحقق فيه الشبه المحرم بالكافرات او الفاسقات، لأصل فى ظاهر المسلمات ان يكون ظفرها مقلماً قصيراً لا معفى طويلاً (أحكام تجميل النساء: ص ۲۳۲).

عرف کي د نارينه سره خاص وي هغه بوتونه او چنپلان دېټھو لپاره په پنسو کېدل جائزنه دي او کوم بوتونه چي په عرف او رواج کي دېټھو لپاره خاص وي نود هغه په پنسو کول د نارينه وو لپاره جائزنه دي.^(۱)

دېټھو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟

دېټھو لپاره خوشبو (عطر) وهل بذات خود جائز دي البتہ په هغه صورتو کي چي د خوشبو (عطرو) بوی تر نامحرم ناريته پوري رسپري يا د يو ضرورت لپاره د کور خخه د وتلو پر مهال خوشبو (عطر) وهل او يا په هغه کور کي چي د خاوند ماسوا نور د خاوند قرييان هم اوسي د عطرو وهل او داسي نور جائزنه دي.

حکه نبی کريم ﷺ فرمایي، چي : بسّحه کله عطر (خوشبویي) و وهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تپره سی هغه داسي داني يعني لکه زانیه ده.

يعني نبی کريم ﷺ د هغي بسّحی چي عطر په حان باندي و وهي دباندي د نارينه وو د مجلس ياد نارينه وو سره تپرپري نود دغی بسّحی مشابهت نبی کريم ﷺ د زانیي او فاسقي سره ورکړي^(۲۸).

د عددت په وخت کي دېټھي لپاره زينت او سینګار کول جائز دي؟

د کومي بسّحی چي خاوند (مېړه) مر سی يا کومي بسّحی ته چي خاوند (مېړه) طلاق ورکړي نود عددت تر ختمې د پوري د خاوند په کور کي او سېدل ضروري دي، بېله سخت ضرورته د خاوند د کور خخه وتل جائزنه دي او دا ډول د عددت تر ختمې د پوري به زينت نه کوي او نه به د زينت او سینګار

^(۱): عن ابن أبي مليكة قال قيل لعائشة ﷺ إن امرأة تلبس النعل قالت لعل رسول الله ﷺ الرجلة من النساء (رواها أبو داود:)

^(۲۸): عن أبي موسى ﷺ عن النبي ﷺ قال كل عين زانية والمرأة اذا استعطرت ... يعني زانية (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

شیان استعمالوی، لکه بنایسته لباس، چان جورول، سره یا سپین زر استعمالول او داسی نور جائز نه دی^(۲۹).

---

(۲۹) عن ام سلمة ﷺ عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصر من الثياب ولا المشطة ولا الحلی ولا ... ولا تکتحل (مشکوٰة المصایح: ص ۲۸۶).

د مؤلف نور قالیغات

۱. د روژي فضائل او احکام
۲. د سفر احکام
۳. افهام صرف شرح ارشاد صرف
۴. د بخو د پردي شرعی حدود
۵. د الله ذکر او د الله رحمتو نه (زباره)
۶. تیسیر المنطق (زباره)
۷. سود د قرآن او حدیث په ریا کي

جامعه اسلامیه اشرفیہ
اوله ناحیه
کندھار - افغانستان

Jamia Islamia Ashrafiyah
Kandahar, Afghanistan

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library